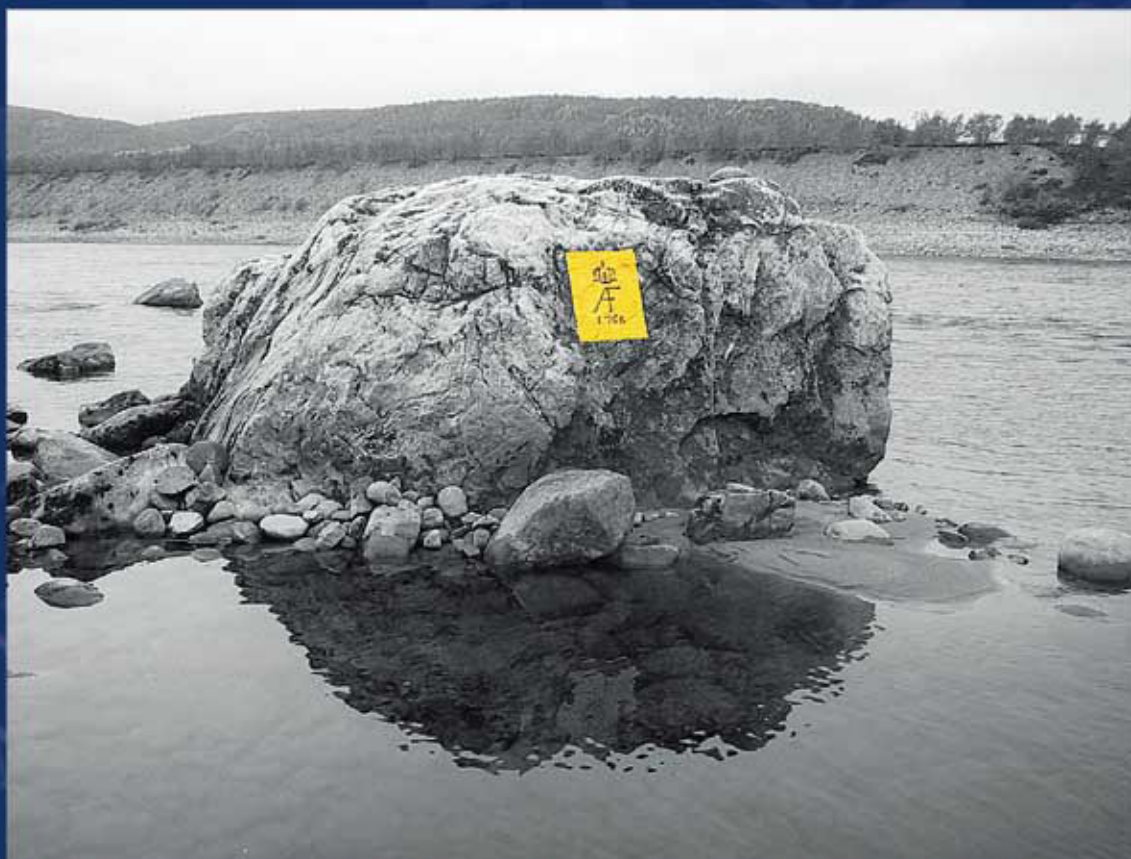

SUOMEN-NORJAN VALTAKUNNANRAJA

RAJAPÖYTÄKIRJA

2000

Suomen ja Norjan rajankäyntivaltuuskunnat

SUOMEN JA NORJAN VÄLINEN VALTAKUNNANRAJA

RAJAPÖYTÄKIRJA

Suomen ja Norjan rajankäyntivaltuuskunnat ovat vuosien 1997 – 2001 aikana suorittaneet vuoden 2000 yleisen valtakunnanrajankäynnin Suomen ja Norjan välillä perustaan työnsä yhteisiin ohjeisiin. Rajankäynnin loppuasiakirjat käsittävät suomenkielisen rajapöytäkirjan, norjankielisen rajapöytäkirjan, rajamerkkipöytäkirjat ja 37 karttaa sisältävän rajakartaston.

Suomen ja Norjan rajankäyntivaltuuskunnat toteavat, että vuoden 2000 yleinen valtakunnanrajankäynti Suomen ja Norjan välillä on saatettu rajankäyntivaltuuskuntien osalta päätökseen tämän pöytäkirjan allekirjoituksella.

Oslo, 18. joulukuuta 2001.

Suomen rajankäyntivaltuuskunta

Jarmo Ratia

Matti Sandqvist

Risto Nuuros

Pekka Tätälä

Norjan rajankäyntivaltuuskunta

Knut Ole Flåthen

John H. R. Naustdal

Trond Olav Vassdal

Sisällysluettelo

	PÖYTÄKIRJA PÄÄTÖSKOKOUKSESTA, OSLO 18.12.2001	0
1.	RAJASOPIMUKSET	1
1.1	Ruotsin ja Tanskan välinen sopimus koskien Ruotsin – Norjan rajaa, Strömstad 21. syysk./2. lokak. 1751 (Strömstadin sopimus)	1
1.2	Venäjän ja Norjan välinen rajasopimus, 2./14. toukokuuta 1826	23
1.3	Julistus Venäjän ja Norjan välisen rajan säännöllisestä tarkastuksesta, 20. toukokuuta / 1. kesäkuuta 1847	27
1.4	Kuvauspöytäkirja Suomen, Sosialististen Neuvostotasavaltain Liiton ja Norjan valtakunnanrajojen yhtymäkohdasta, 3. joulukuuta, sekä siihen liittyvä Pöytäkirja rajamerkistä "Muotkavaara" (Krokfjellet)	28
1.5	Pöytäkirja Suomen, Norjan ja Neuvostoliiton valtakunnanrajojen yhtymäkohtaan asetetun Muotkavaaran (Krokfjellet) rajamerkin hoitamisesta, 7. helmikuuta 1953	31
2.	AIKAISEMMAT RAJANKÄYNNIT - YLEISKATSAUS JA YHTEENVETO	34
2.1	Johdanto	34
2.2	Rajankäynti 1764-66	34
2.3	Rajankäynnit 1786, 1794-95 ja 1805-06	34
2.4	Rajankäynti 1826-27	35
2.5	Rajankäynti 1846	35
2.6	Rajankäynti 1871	35
2.7	Rajankäynti 1896-97	35
2.8	Rajankäynti 1925	36
2.9	Rajankäynti 1950	36
2.10	Rajankäynti 1975-76	37

3.	RAJANKÄYNTI 2000	39
3.1	Johdanto	39
3.2	Kokouspöytäkirjat	39
	Helsinki 18. joulukuuta 1997, (2 liitettä)	40
	Kilpisjärvi 21. elokuuta 1998, (2 liitettä)	45
	Hønefoss 3. helmikuuta 1999, (4 liitettä mukaan lukien ohjeet)	50
	Helsinki 11. toukokuuta 1999, (2 liitettä)	64
	Gardermoen 10. maaliskuuta 2000, (6 liitettä)	69
	Helsinki 20. maaliskuuta 2001, (3 liitettä)	80
	Kilpisjärvi/Ivalo 30. heinäkuuta / 2. elokuuta 2001, (2 liitettä)	86
	Pöytäkirja Kolmen valtakunnan pyykin Suomi – Norja – Ruotsi tarkastuksesta, 30. Heinäkuuta. 2001, suomen- ja ruotsinkieliset pöytäkirjat	93/94
3.3	Rajankäynnin 2000 maastotyöt ja tulokset	95
3.3.1	Tavoite ja perusaineistot	95
3.3.2	Kartoitus	95
3.3.3	Maastotyöt	96
	Yhteenveto rajamerkeistä Suomen – Norjan rajalla	96
	Valtakunnanrajan kuvaus	97
3.3.4	Tenon vesistön valtakunnanraja	107
3.3.5	Kolmen valtakunnan pyykit	109
3.3.6	Historialliset rajamerkit	109
3.3.7	Rajan hoitosopimus	110

1. RAJASOPIMUKSET

1.1 Ruotsin ja Tanskan välinen sopimus koskien Ruotsin – Norjan rajaa, Strömstad 21. syysk./2. lokak. 1751 (Strömstadin sopimus)

Traktat mellan Sverige och Danmark angående gränsen mellan Sverige och Norge. Strömstad, 1751, september 21./oktober 2.

Den Helige Trefaldighets Namn.

Göres härmed witterligt huru som Den Stormächtigste Förste och Herre, Herr Adolph Friedrich, Sweriges, Götes och Wendes Konung etc: etc: etc: Arfwinge till Norrige, Hertig uti Schlesswig, Hollstein, Stormarn och Dittmarsen, Grefwe till Oldenburg och Delmenhorst etc. etc. och den Stormächtigste Förste och Herre Herr Friedrich Femte, Dannemarcks, Norriges, Wendes och Gottis Konung, Hertig uti Schlesswig, Hollstein, Stormarn och Dittmarsen, Grefwe till Oldenburg och Delmenhorst etc. etc. för nödigt funnit, att Gränsen emellan Swerige och Norrige i stöd af förre öfwerenskommelser och afhandlingar utstakad warder. Utom den anledning som uti 1734. års Defensive förbund dertill gifwes, finna Bägge Höga Delar en icke mindre kraftig förbindelse uti den upriktige sorgfällighet de hysa att förekomma oreda och twistigheter ömse sidors undersåtare emellan, uti hwilke Öfwerhet och Riken lätteligen kunna inweklade blifwa. Deras Kongl. Maj:tt, Kongl. Maj:tt hafwa fördenskund till en Gränse Tractats uprättande förordnat Deras Fullmäktige Commissarier, nemligen Hans Kongl. Maj:t af Swerige, Öfwersten och Riddaren af Dess Swärdsorden Herr Johan Mauritz Klinkovström, och Hans Kongl. Maj:tt af Dannemark och Norrige Dess General Major af Infanteriet och Öfwerste af det andre Trondhiemske National Infanterie Regimente, Herr Johan Mangelsen, hwilka i följe af de wid slutet af denne Tractat bifogade Fullmagter hafwa den tredie Aprill år 1749: sammankommit och efter bemälte Fullmagters upwisande och utväxling, samt åtskillige håldne conferencer om följande Articlar förenat sig:

Artic: 1:

Aldenstund den uti 1661 års Gränse-Reglerings Tractat utsatte Gränse Linien för BohusLän i Swerige och en del af Aggerhus stiftt i Norrige slutar sig uppå Hisö eller Hängsö uti Kornsjön, hwarest DahlsLand begynnes; fördenskund blifwer samma punct å Hisön, begynnelsepuncten hwarifrån RiksLinien nu kommer att utsättjas, hwilken ock blifwer sådan som härefter följer:

Ifrån detta nuwarande enige Riksmärke på Hisö eller Hangsö skall Linien gå wäster om Rumpö mitt igenom Husösund intill den Norrske pretentionsLinien, hwilken sedan följes intill den enige puncten Norr för Husö i Kornsjön, så att således Granön och Rumpön, samt en twistig klippa utan namn uppå den Swenske sidan förblifwa, och den del af Husön som twistig warit, på Norrske sidan.

Ifrån förenämde punct i sjön norr för Husön skall Linien gå igenom Lycksviken eller Lycksvandsvigen, Sundsbrosund, Käringesund, Björnesund, Abborsund och Kråkesund, så igenom Norre Kornsjön till Halleröd- eller Bogålfwens inlopp, sedan mitt igenom bemälte älf och den derwid liggande Hålldammen eller Halleröddammen till Bogsjön, derifrån öfwer Bogsjön till Kuleller Kålholmen, Gråmären eller Hvitesten, Tågholmen, hwarest Gränsen wänder sig åt och efter Bodalsviken till sjöns ända, sedan derifrån efter en bäck och en dal kallad Budalen intill Liusvattnets södra ända. Derifrån går Linien igenom bemälte sjö till Grötesbo-bäckens

utlopp, sedan efter wattudraget och Grötesbo bäcken till Grötekjärnet, samt genom samma kärn och Grötesbäcken som går deruti, till Ulfvevattnet och det Norrske Ulfvevandoos, derifrån Ulfvevattnet igenom, till Swenske Ulfvevattnsuset och Norrske Ulfvevandsdammen wid Rödhölen, utaf hwilken dam de Swenske Torseruds åboer skola till hälften blifwa ägare emot halfwa dambyggnadens betalande efter dess warande beskaffenhet wid tillträdet, samt sedermera till lika del få underhålla. Jfrån bemälte Ulfvadsdam går Linien till Skilnadsfurun samt Klåfstensåsen, så till Råsten och öfwer Långåsaxeln till Alingsmur, derifrån till Råsten i Swenske pretentions Linien, sedan till Mosten och Krokkijärnsholmen, derifrån öfwer en myr och Fagerlie-Kjärnet till Hedestenen, så öfwer en lång myr till Sjulsboa- eller Bockehyttedal, sedan till Göpebergs eller Biekulle-rös, derifrån genom en dal till wästre Dyfvelen, så till östre Dyfvelen, igenom Södre Bjurvattnet, sedan igenom Norre Bjurvattnet, samt efter en bäck till och igenom Rödvattnet, derifrån efter en bäck, igenom en dal på Norrska Sloerne kallad, sedan öfwer berget till Röskjärns-rös, derifrån öfwer Röskjärnet till en punct, som kommer till att utsättjas mitt emellan bägge praetentions Linierne wid den östre sidan af Röskjärnet, derifrån till röset på Salholmen, så igenom stora Levattnet, till den ytterste östligaste udde på Biskopsholmen eller Mosvigsön, vidare efter bemälte sjö till den Swenske uptagne puncten på Trollön, så öfwer Trollön till den förut enige puncten Röset på Könenebbe, samt derifrån Linea recta till det Swenska Skäret i Lysekärnet, sedan mitt emellan de Swenske och Norrske skären i Bremåse, Linea recta emellan den Swenske Tvärhellemon och den Norrske Slahellemon, således att detta Råmärke passas på det närmaste mitt emellan bägge Motorpens ägor, som der äro belägne, så att hwar behåller sine. Derifrån till ett märke emellan den Norrske Moefors och det Swenska Moekjärn, sedan mitt emellan de Swenske och Norrske märken i Bergekjärnssund, så mitt emellan Hullbeckebroarne i sommar- och winterwägarne till ett märke mitt emellan Slaklefven på den Norrske och Högsätet på den Swenske pretentions Linien i bemälte klef; så mitt emellan Bägge skären i Måse: Derifrån i den Norrske Ronnekärnpunct, så i den östre Swenske Klåfsten, och dädan till en punct mitt emellan den Swenske Joareknatte och den Norrske Joareknatte-Sten, så i den förut enige puncten på Galtedalshögden, derifrån Linea recta till den enige puncten i Mörkesund, så till Råmärket på den enige Linien emellan Mörkesund och Grindefors, sedan till Grindefors, samt den år 1739 upsatte wisestenen, derifrån till södre Langevadsbottn, så igenom densamma till och i den Norrske dämningen i Långevadsbäcken och dädan till det förut enige märket Oxen i Oxekärnet, samt till Dyflingholmen eller Norrske Gåseholmen och derifrån till en punct mitt emellan bemälte Gåseholme och den Swenske Gåseholmen, derest röset kommer att sättjas wid den östre sidan af sjön Romungen, derifrån directe till Holmen i Grindefors, så till Sten i Måsehalsen, derifrån drages en Linea recta till en punct mitt emellan Norrske och Swenske Furumoerne, hwaraf den Swenske kallas Grafven på Furumoen, och den Norrske Faremon; derifrån går Linien uti och öfwer Mellan-Pårskärnet till det Swenska Röset wid Tvärbecken, så till Swenska puncten i Bleckerkärnet, hwarifrån Linien directe drages till Tufvan i sjön Tåken, som på Norrska kallas Hjertat i Holme- eller Tåkesjön, derifrån följes Långebecken, som på Norrska kallas Långegobben till Swenske Fjärebäckskjärn, så efter bemälte bäck till Rödvattnet och igenom samma sjö till Strökijärnet Hornsjön, Krovvattnet eller Långegropen, Gränsjön, Fjällbosjön, Fjällbodölperne, Holmsjön, bägge Lindbrovattnen, en liten sjö på Swenska kallad Tåken och på Norrska Hynekärnet, efter samma bäck till Fiskvattnet, hwaruti är en Holme Grenerholmen kallad, så igenom Grenerfors till Krokfors och Holmen i stora Tansjön på Norrska kallad Röseholmen, så igenom bemälte sjö till Ruds- eller Lerviken, derifrån Linea recta till det Swenske märket Rödehall, sedan efter gamle Gjärdesgårdsstoden till Buvand eller Högsätters älfwen och vidare igenom samma älf i

söder till den ort, hwarest gården Hougens uptagne åker och äng i sådan sträckning ändas: derifrån går Linien directe till Norrske puncten emellan bägge Knäggebergsholmarne i Häljesjön, så till södre ändan af det Swenske Bleckerkjärn, derifrån till en punct wid södre Körpungskärnet, således att de twänne Norre Körpungskärns sätrar som nu af de Norrske possideras med deras husbyggningar samt åker och äng på den Norrske och den ödelagde säter-tomt som den Norrske gård Östbol förut med Swensk tillåtelse hafwer brukat, på den Swenske sidan förblifwer: Derifrån skall Linien gå till den Norre sidan af Årekärnet, som den närmast i rätt Linea passar sig med de twänne förutgående puncter, så till Skårgårdsröset, derifrån öfwer Norre Leersjön till Orre- eller Örebacken, så till Abborkärnsröset, derifrån Linea recta till en punct mitt emellan den Norrske Långegropens ända i Vrangselfwen och det ställe hwarest den Swenske praentions Linien går öfwer samma älf emellan Ovist på Magnorrast och den Swenske Linne- eller Långegropen, samt ifrån denna punct Linea recta till den Swenske Klåfsten i Bil-älfwen.

Som de Swenske bönder på Morast igenom denna Linea ifrån Årekärnet till Vrangsälfwen förlora on omtwistad skog kallad Köpe- eller Leersjöskogen, hwilken de af Norrskt folk för lång tid sedan hafwa tillhandlat sig, så är härmed betingat och rättwist befunnit, att bemälte bönder af wederbörande å Norrske sidan skall godtgöras och tillbaka lefwereras köpesumman som är Sextioåtta Riksd. Dansk courant, efter det värde hwaruti skogen war år 1664. då de Swenske bönderne tillköpt sig denne skog, hwilka penningar komma att betalas så snart Linien derstädes warder redresserad.

Jfrån den Swenske Klåfsten i Billaälf skall Linien gå directe till det Swenske märket Storön i Utgårdssjön, derifrån till en punct mitt emellan det Norrske märket Rödmyrans södre ände och den Swenske Stenholmen i samma Rödemyr, så till en punct mitt emellan den Norrske Mörteleken i Holmsjön och Säterkjärnet på den Swenske Linien, derifrån till det Swenske Skålsjö-os, så till Staken i sjön Verelen eller Waraldsön, som är en hög sten i wattnet wid den Norre sidan af bemälte sjö, nära intill landet.

Sedan går Linien directe till Cronhald eller Ronhald wid Duseller Tys-kjärnet, derifrån till en punct mitt emellan det Norrske märket Måsekluten och det Swenska Måseklätten, således att den Swenske gårds Långsjöhögdens qwarn kommer att ligga på Swenske sidan; så Linea recta till den förut enige puncten Stenarne på Rotnesmo. Härifrån går Linien till det Swenske eller Norre Askogsberget, så till en punct i Nyckel eller Myckelvattnet mitt emellan det Swenske märket Holmen i Kungsviken och det Norrske märket Bodholmen i samma sjö, då röset sättes på landet i den Linea som går derifrån Linea recta till den Norrske Mullhögaklint eller store Mulldusen i den punct hwarest femstena röset förut har stådt: derifrån Linea recta till det Norrske märket norre Bagsjoberget, och följes den Norrske praentions-Linien derifrån till Röydeholmen i norde Röyden, så Linea recta till Swenska Råberget, hwarmedelst Falltorpet blifwer på den Swenske sidan liggande.

Jfrån Råberget går RiksLinien till den Norrske eller östre puncten på Elge- eller Adlerklintarne, sedan till en punct mitt emellan de Swenske och Norrske Midskogskällorne, derifrån till en punct mitt emellan den östre och wästre Höcklingen, sedan till den förut enige puncten Holmen i Kroksjön: Derifrån till Östre Djupebergshättan och till röset på Skarpdjupeberg, så till Norrske Gåsekärnsund, sedan efter den Norrske Linien till den Norrske Mullhougen, så per Lineam rectam till den Swenske eller Westre Bagge- eller Backeklint och dernäst till den förut enige puncten i Båset. Härifrån drages RiksLinien öfwer det Swenske Höljefallet till en punct mitt emellan Gryte- och Strupeforssarne, samt dädan till Storberget, hwaruppå puncten således tages att det till Aspeberget hörande gamle säterstället med sine Ängeslogar på den Swenske sidan blifwer liggande. Från en sådan punct på Storberget drages Linien

till Sandkjälleforsen hwarest punkten tages i den norre ändan af den Holmen, som deruti är belägen, så öfwer Laxpatan idenöstre Älwegrenen till den Norrske Sandkiälan.

Härwid är betingat till oenighets förekommande Bägge Rikens undersätare emellan, om det uti Sandkjälleforsen warande Laxfisket, som blifwer samfällt för bägge sidor, att den ena Laxpatan det ena året skall brukas af de Swenske och det andra året af de Norrske, och så vice versa till äreskifte, emedan här skola wara twänne Laxpator, en i hwarden älfwegrenen på hwar sin sida om holmen.

Jfrån bemälte punct i den Norrske Sandkällan går Linien igenom hela Källegrafven till den förut enige puncten ä norre sidan deraf.

Sedan skall Linien gå till en punct mitt emellan Vinkilden på den Norrske och Tandånäspuncten på den Swenske Linien; Derifrån till en punct mitt emellan Lilla Mobergsröset på den Norrske och en sådan punct på Näsvaldsfjäll uti den Swenske praentionsLinien som blifwer liggande rätt-Linigt emellan Tandånäspuncten och Flärvaldsstöts puncten i samma Swenska Linea: Derifrån i Wåtudalsijun och till en punct mitt emellan det östra och västra Faxefjäll, som förmodeligen träffar in på det medlersta Faxefjäll.

Jfrån det medlersta Faxefjäll drages Linien till Brattefjäll: Därifrån följes den Swenska praentions Linien genom följande märken, nemligen Qvarnkälla, Mörtetufva på Dreffjället, Miskogsknall, Lislefjäll och Hvitehågnarne till det Swenska märket Herjehågna: derifrån Linea recta till Vonsjögusten, så till Muren på Ruten, Norrske Haftorstöten, Skarfdörren, Storsola, Stora Gluken, Skör- eller Skurdalsporten och Hallsjöruen: sedan följes den Norrske Linien öfwer Storsjöundet till Finvåla och Norra Skärvandsända, samt till röset wid Strådahlsforsen: Derifrån till Strådels Klumpsvise, Skeckenelfsvise, Biörkevattns fjällsvise och Nyamojocksvise, samt Högsätet: Derifrån till det förut eniga röse på Holdershatten, sedan följes den Norrske praentions Linien till Jäfsjöhaten och Jutehaten samt derförbi och till den västre sidan af Norra Kingsjön: derifrån till Penningekeisarne, så Linea recta älfwen som kommer af Mursjön nedanför Quedliesjön, och derifrån således till en punct norr för Mursjön, att samma Mursjö på den Norrske sidan förblifwer. Jfrån denne punct litet norr om Mursjön drages Linien directe till en punct wid Qvedliesjöns norre sjöbrädd, så att Quedliesjön likaledes på Norrske sidan förblifwer och fasta landet på den Swenske, samt derifrån directe till Portfjället; så till en punct i Öfwerste Linnebotts ända., derifrån till Nordsvellsklumpen och Jadnemsklumpen på Börjefjäll. Jfrån detta märke går Linien igenom följande puncter, nämligen först till en punct mitt emellan Fremsjock på den Swenske och Gaudejock på den Norrske sidan af Linien, så till en punct på det släta Landet Murrits Skijtski emellan Voimo älfwen som rinner till Sverige och Sosendals älfwen som rinner till Norrige, sedan emellan Areträsk på den Swenske och Vorckoträsk på den Norrske sidan, hwilka hwardera rinna till den sidan hwaruppå de ligga, så till en punct på Bruxtfjället emellen Gryteträsk som rinner till Norrige och Bruxt Träsk som faller till Sverige: Derifrån till en punct emellan Raudejaure som rinner till Norrige och Raukanjaure som faller till Sverige, så till en punct på Skautkjevare ofwanföre den västra ändan af det stora Uhmeå wattnet som rinner till Sverige och Gräsvattnet samt Akeljauri, på den nord-nordvästre sidan wid Skautkjevare, som löper till Norrige, sed an till en punct wid Jausjaures utlopp till Norrige, vidare till en punct emellan Kirkejauri som leder wattnet till Alteträsk och Sverige samt Börrikträsk och Rikasjaure som rinner till Norrige, och änteligen i Bonnäs fjäll emellan bägge Bonnesjaure, hwaraf det ena faller till Sverige och Windelsälfwen och det andra till Vireträsk och Ranfärings älfwen i Norrige.

Widare går Linien till den Swenske puncten i västre Nasafjäll, så emellan bägge Svangskärnen och derifrån directe till det år 1745 upsatte Gränseröset på Streiteskiack, sedan Linea recta till Joxetjock och derifrån till Skarjahaggori i

Dorisvagg, hwarifrån den Norrske Linien följes till Saulotjock på berget Norrsaulo och så till den Norrske puncten i Stendalen wid den östre ändan af östra Lamiwattnet, som är beläget deremellan och Pieska- eller Pitajaure, sedan till nordre Sulitielma, derifrån till Olmajallogiäkna, Tulpagiäkna, Gautilis, Hurri, Sautas eller Tiockolis, Tiorro, Lätnavardo, Pertnitiock, Paudas, Stora Ridatjock, Märfas, västra Jofvatioorro och Jfvarsten:, så Linea recta till Kalamjock emellan Kamasvara och Suggifjäll: ifrån Kalamjock directe till en bäck som kommer ifrån Allagaisfjäll under Suggifjäll och gifwer wattn till Bägge Riken. Jfrån denna bäck och det stället hwarest wattnet delas, drages Linien till en punct mitt emellan bägge Linierne på Kadderoifvi och derifrån till den förut enige puncten på stora Reurifjäll. Sedan följes hela Swenske praentions Linien som går efter fjällryggen ifrån Reurifjäll öfwer Vuotiatza Keudnojaure, till punct mitt emellan Polno träskan,derifrån Linea recta till Hjerta på Duoderichs- eller Dördicksfjäll, som likaledes till en beständig Gränsekilnad skall antagas, derifrån följes den Norrske Linien till Koitevara eller Koivarack, derifrån till den Swenske puncten i Vuoskonmodka och så efter samma nyss gifne Linea till den Norrska Linien på Kiepanvara, då denna Linea recta stryker mitt emellan det Swenska märket Lilla Kamasvara och den Norrska Linien till Kiepanvara, sedan föjes samma Norrske Linea till Terfelvara, Kåge- eller Tiäudavara, Haukavuosma eller Haukejauremodka och så till Raudekjolma, Rostosund och Maskonmodka, så twärtöfwer till Moskonvara på den Swenska Linien, som sedan följes till Tiorrokaitza och öfwer Japajaure till den förut enige puncten i Koskinmodka. Jfrån bemälte Koskinmodka går fjällryggen och Riks Linien öfwer följande märken nemligen till Kalkogobb, Marselkvara, Tollihuppuk, twänne fjällbärg efter hwarandra kallade Poating, äfwen en punct i fjällryggen på chartan beteknad med det ordet Fjällrygg, hwarest wattnen skilja sig till Sverige och Norrige, derifrån till Ortesmorckesoifve eller Ortesoifve, Kaudaskais, Halde eller Haltianilto, Somasoifve, Vardoifve, Birte- eller Skiertevare, Tennismodkis, Korsevare, Akisvare, Nerrevare, Possesvare, Urevare, Marselkorre, Pitsiskjolme, Kieldevado, Salvaslopel, Salvasvado, Soijversvare, Termensvardo eller Tirmesvara, Beversmodka, Raudoyfve, Maderoifve, Saltoifve, Aletvare, Motosoifve och Kalkovado, vidare emellan Kalkobel och Raudaautzi, hwarest wattnet delar sig till bägge Riken, så emellan bägge Raudejauerne till Ausvupudakjaure och emellan Swenska Soikisautzi mitt emellan bägge Keitemjaure till Raudoifve, samt ett Gränsemärke i anledning af Wattendragen utan namn. Derifrån till Maselautzi och ett annat Gränsemärke utom namn emellan Kaldjaure som rinner till Sverige och ett annat wattn utan namn, som rinner till Norrige, och så till Laddegeinoifve eller Beldovadda, hwarest fjällryggen slutar sig, ferifrån skall Riksskilnaden gå i norr till Skeckemjock, samt efter samme Jock eller bäck till dess den faller uti Enara älf, som äfwen kallas Öfre Tana älf. Samma älf förblifwer Riksgränts till dess att den sammanstöter med Karasjocki älf, hwarest den store och rätte Tana eller Teno älf begynnes, som likaledes förblifwer Riksgränts ända till det ställe hwarest Skolajocki bäck faller in i Teno älf. Derifrån drages GränseLinien i öster till fjället Harrimatskaidi, så öfwer ett Land emellan twänne bäckar till träsket Polmatjauri, sedan till Voumovaratz, Pitsusmarast och ändteligen till fjället Kolmisoifvi Mada Kjetza.

Artic: 2:

Som nu Riksgränsen emellan KonungaRikerne Sverige och Norrige på sätt som föregående articul utwisar, blifwit förenad och fastställd, så warda härmed alle praentioner af hwad namn de wara må som någondera Riket eller dess undersätare förment sig äga in öfwer denne gränts, aldeles uphäfne och dödade. Och kommer äfwen till följe härutaf Sverige att enskijlt och allena upbära skatten utaf Teno och Utzjocki Lappar, så wäl som Norriges tillförene hafde upbörd af Enara Lappar, samt

KonungaRiket Norrige att allena taga och njuta skatten samt utöfwa andelig och werldslig jurisdiction öfwer Koutokeino och Afjovara, såsom dess enskijlte Land och enskijlte Herrewälde undergifwit.

Artic: 3:

Jngendera Cronorne skall nu eller framdeles tillägna Sig någon skatt och upbörd eller annan rättighet af hwad egenskap den ock wara må, inöfwer Gränsen, hwarken i följe af Stettinske fördraget, eller någre andre för detta gjorde öfwerenskommelser; men som ömse sidors Lappar behöfwa bägge Rikens Land till deras Rendjurs uppehälle; så har man i anseende till dem öfwerenskommit om sådane inrättningar, som uti denne Gränsse Tractats Förste Bihang eller Codecill innehållas.

Artic: 4:

På det att Riksgränsen må blifwa så mycket säkrare, och de angränsande undersåtare ä båda sidor derom så mycket nogare underrättade, skall densamma genom wisse Committerade dertill å både sidor å nyo upgås och med Gränserösen besttjas på sätt som men härom uti denne Tractats andra bihang öfwerenskommit.

Artic: 5:

Aldenstund redresseringen och Riks Liniens rörläggande på någre år utgår och Bägge Höga Delar likwäl äro berättigade att genast komma i possession af hwad dem tillkommer, på de ställen hwarest det beqwämligen kan låta sig göra; så har man derföre öfwerenskommit, att efterföljande skall till nästkommande års upbörd i possession tagas, nämligen KonungaRiket Sverige upbär, jemte sin egen gamla skatt af Enara och Utzjocki, äfwen den skatt som KonungaRiket Norrige deraf för detta njutit. Äfwenwäl undfår Sverige både Sin och den Norrske skatten af Uhmeå, Vapst, Ran och Granbyns Lappar som äga skatteland på Swenske sidan om fjällrygg och Riks Linien.

Likaledes tager Sverige possession och skatten af FallTorpet ifrån 1752. års början, som Norrige för detta har haft.

Häremot tillkommer KonungaRiket Norrige för nästkommande år och framdeles sedan att upbära all skatten af Kautokeino och Afjovara, samt att besörja om KyrkoHerdens lön i Kautokeino, likaledes att enskijlt uptaga skatten af sådane Lappar i Nordlanden som hafwa skatteland på Norrske sidan om den nu faststälte Linien, fast än Sverige förut tillika tagit af dem skatt.

Och skola följakteligen wederbörande Befälshafwande å Omse Sidor, straxt efter Ratificationernes utwäxling, så snart de derom kunna blifwa beordrade, öfwerenskomma om en wiss tid, då hwardera delen skall taga i besittning hwad i denne Artigul är anfördt, och till den andre sidan öfwerlefwerera de dertill hörande skattemantals och öfrige publique documenter.

Art: 6:

Till förekommande af sådan skada, olägenhet och wåldswärkan som hitintils har blifwit bägge sidors Gränsse undersåtare tillfogad, igenom det att de inöfwer Gränsen huggit skog och gjordt hwarannan åtskillige andre förfång; så är man öfwerenskommen, att hwilken af Bägge Rikens undersåtare, som hädanefter fördristar sig på något sätt att förfördela och förolämpa den andra sidan in öfwer denne nu faststälte Riks Gränsen skall ersättja skadan och arbeta en wiss tid på närmaste fästning alt efter sakens omständigheter.

Artic: 7:

Som man wid Gränsens upmätande har erfarit, att de förrige tiders Gränsemärken på åtskillige ställen antingen hafwa varit med deras wisare och ledare förändrade eller ock aldeles utkastade och förskingrade, hwarigenom mycken skada och olägenhet Gränsbönderne blifwit förorsakad, som ock den önskelige roligheten och naboliga vänskapen emellan Bägge Rikens undersåtare derstädes förstörd; så är äfwen öfwerenskommit, att den som hädanefter understår sig, att genom en sådan åtgärd bryta denne till Bägge Rikens bästa och säkerhet fastställte Gränsselina, med att förändra eller aldeles utkasta något GränseRöse, skall till skräck och sky för andre illa sinnade, på det stället hwarest gerningen är gjord, uphängas.

Artic: 8:

Föregående GränseTractat, tillika med dess tillhörande bihang eller Codeciller, hwilka äro af lika kraft, som de uti denne Tractat ord ifrån ord woro införde, skall af Deras Kongl. Majj:tts Kongl. Majj:tt ratificeras, och ratificationerne wederbörligen här i Strömstad utwäxlas inom fyra weekor, räknade ifrån undertekningens dato, eller förr om möjligt är.

Till yttermera wisso är detta in duplo utfärdade instrument af Hans Kongl. Majj:tts af Swerige och Hans K. Majj:tts af Dannemark och Norge befullmäktigade Commissarier underteknat och beseglat, som skedde i Strömstad är efter Christi börd det Ett Tusend Sjuhundrafemtionde första den 21 September/2 October:

J Mauritz Klinekovström.
(Sigill.)

J. Mangelsen.
(Sigill.)

Första Bihang

eller Codecill till Gränsse Tractaten emellan Konunga Rikerne Sverige och Norge, Lappmännen beträffande.

På det att Lapparnes wanlige öfwerflyttningar, samt den derföre betalande leija och jurisdictionen öfwer de främmande Lappar under bemälte öfwerflyttnings tid, hädanefter icke må gifwa någon anledning till oenighet och missförstånd, och man derjämte klarligen må kunna weta hwilka hädanefter såsom Swenske eller Norrske Lappar blifwa att anse, samt huruledes med dem uti alle tillfällen reciprocé skall omgås, hafwe de uti förestående Gränssetractat nämde och här under teknade Commissarier om wisse härtill hörande puneter förenadt Sig således, som följer:

§: 1.

Den sedan år 1742. och under denne GränssCommissions tid de private Swenske Lappar, på wisse ställen uti Norrlands Amt, pålagde nye Norrske Lappeskatt, och det derigenom införde städjandet af sommarland, samt dess öfwerlemmande till bemälte Swenske Lappar emot årlig skatts erläggande, skall afskaffas och uphöra, såsom stridande mot en del af de nedanstående betingade Artielar, och bidragande till nye oriktigheter uti Lappwäsendet, hwaremot sådan inrättning som här nedanföre på sine ställen anföres skall sättjas i wärket.

§:2.

Ingen Lapp må hädanefter äga Skatte- eller Städjeland uti mera än ett Rike, på det all anledning till gemensamhet af undersåtare och Land hädanefter må kunna undwikas.

§: 3.

Till underrättelse för närwarande tid betingas, att aldenstund från Börjefjäll till Bonnäsfjäll, det är, uti begynnelsen af Norrlands Amt och för Helge-Lands fögderi på den Norrske sidan, men för Ångermanlands och Uhmeå Lappmarker på Swenska sidan, fjällryggen till Gräns är faststald, och man således på bägge sidor derigenom mister de gamle skatteland och undersåtare, som non hitintils dersammastädes inöfwer fjällryggen har hafft; så skola de Lappar med deras familler, som nu för tiden hafwa skatteland derstädes på den Swenska sidan af Gränssen, anses för Swenske undersåtare och höra samma sida till, oakadt af hwilkendera sidan de förut hafwa byxlat Landet och till hwilken sida de deraf betalt skatt, lika som äfwen de Lappar med deras familler, som nu warande tid hafwa gammalt byxel-Land på Norrske sidan af Gränssen dersammastädes, skola tillhöra Norrige.

§:4.

J fall någon Lapp för nuwarande tid befinnes hafwa ett på båda sidor af Gränsen liggande gammalt Swenskt eller Norrskt sommarskatte-Land, det är ett sådant Land, hwaraf för år 1742 till Sverige eller Norrige skatt hafwer blifwit betald, då hafwe han frihet att wälja hwilken sidas undersåtare han hädanefter will wara, så framt han intet winterskatte-Land på någondera sidan äger. Hafwer han winterskatteland på någondera sidan, den Swenska eller Norrska, tillhöra då den sidan på hwilkens territorio han sådant winterskatteland äger.

§: 5.

J fall någon Lapp på den sträckningen emellan Bonnäs fjäll och Halde, hwarest Koutokeino gräns begynnes, det är på den Norrske sidan för hela Saltens, Senjens och en del af Tromsöns ögderier uti Norlands Amt, men på den Swenske sidan för hela Piteå och Luleå samt en del af Torneå Lappmarker, befinnes hafwa ett sådant sommarskatteland på Norrska sidan af Gränssen, hwaraf för år 1742 skatt till Norrige hafwer warit betald, men deremot att äga winterskatteland på Swenska sidan af Gränsen, då hafwe han frihet att wälja antingen han hädaneffter will wara Swensk eller Norrsk undersåte, då han sedermera behåller det skatteland han hafwer på samma sida om gränsen, men mister det skatteland han hafwer haft på den andra sidan om Gränsen.

§: 6.

På det man må kunna weta hwilke äro Swenske eller Norrske undersåtare, skall det uti förestående 4:de och 5:te §§: omrörde Lapparnes frie wal ske uti de committerades närwaro wid Rörläggningen, så snart som möjijeligt är, utan hinder, läckande eller tubbande, mutors och skänkers gifwande, eij heller medelst löfte af en lindrigare skatt, eller eljest på hwad sätt det wara må och af private jordägare eller andre på någondera sidan försökas kunde, utan komma de att äga ett aldeles fritt och otwunget wal.

§: 7.

De lappar som således hädanefter sedan denna convention är i wärket stäld, befinnas hafwa både sommar- och winterskatteland, eller allenast endera delen, nemligen, antingen sommareller winterskatteland på den Swenska sidan af Gränsen skola med deras famille, det är barn eller de som äro i barns ställe, såsom fosterbarn och slägtingar uti ett och samma matlag, likaledes tjenare och husmän, anses för Swenske undersåtare. Det samma är ock att förstå om de Lappar med deras famille, som hafwa ett gammalt byxel Land på Norrske sidan af Gränssen, hwarmedelst man hädaneffter kan åtskilja hwilken Sidas undersåte han är, sedan ingen Lapp får äga skatte eller byxel Land på bägge sidor, eij heller annorlunda kunna komma dertill än som i denna Convention föreskrifwit står.

§: 8.

J fall någon Swensk Lapp giffter sig med en Norrsk Lappehustru, som uti Norrige har sitt eget skatteland eller flere Renar än han, hafwe han frihet, utan något hinder eller afgifft af dess egendom, att blifwa en Norrsk Lapp, då han sig derom hos Swenske fogden anmäler och bewislig gör en sådan dess beskaffenhet, hwaruppå Fogden sedermera har att lemna honom dess skriftteliga tillstånd till öfwerflyttningen, och detsamma uti upbördsboken att anteckna, samt honom ifrån Swenske skatten att utesluta.

Således förhålles viceversa med en Norrsk Lapp uti lika tillfälle. Uti andre omständigheter följe hustrun mannen.

§: 9.

J fall en Lapp will öfwer gifwa sitt Land och blifwa ett annat Rikes undersåte, förhålles med honom som med andre Swenske och Norrske undersåtare uti lika tillfällen, neml:n han betale tjonde och sjetten penningen af hwad han äger, till den sidan, hwarifrån han will flytta, samt hafwe bewis med sig till den sidan dit han flytta will, att afgiften riktigt är erlagd, och undfådt tillstånd till afflyttningen.

§: 10.

Aldesntund Lapparne behöfwa Bägge Rikens Land, skall det dem efter gammal sedwane wara tillåtit höst och vår att flytta med deras Rhenhjordar öfwer Gränssen in uti ett annat Rike, och hädanefter såsom tillförene lika med Landets undersåtare, undantagande på sådane ställen, som här nedanföre anföres, få betjena sig af Land och strand till underhåld för deras djur och sig sjelfwa, då de wänligen skola emottagas, beskyddas och hjälpas till rätta, äfwen uti Krigstider, hwilka uti Lappwäsendet aldeles ingen förändring skola göra, och aldraminst skola de främmande Lappar warda exponerade för plundring eller något slags Mång eller öfwerwåld som Krigstiderna medbringa, utan alltid blifwa såsom egne undersåtare ansedde och handterade på hwilken sida de då sig såsom främmande uppehålla.

§: 11.

Ingen Lopp som behöfwer att flytta med sine djur öfwer gränsen, må uti Krigstider begå någon fiendtelig gjerning. Beträdes han dermed, förhålles icke med honom efter Krigsbruk, utan han straffes på lika sätt, som om hans missgerning wore uti fredelig tid begången.

§: 12.

Hwarest på Norrska sidan äro fredlyste skälfång och fogelduns samlande, som på Norrska kallas Kobbeweide, Fugle- och Dun Waer för hwilka wisse undersåtare årlig skatt betala, skall det under sådant straff, som Norrske Lagen för Norrske undersåtare stadgar, wara de Swenske Lapparne förbudt, att der bruka något skytteri, eller att på annat sätt skada göra. På alle andre ställen blifwer dem sådant och alt annat skytteri och fiskeri lika med Norrske undersåtare tillåtit. Äfwen njuta de Norrske Lappar en sådan frihet uti Lappmarken på den Swenska sidan.

§: 13.

De Swenske Lappar som wäl flytta öfwer Gränsen med deras djur in på Norrsk grund, men dock icke komma till hafwet eller fjordarne och derstädes något fiskeri eller skälskytteri bruka, betala uti Leija för hwart tjugonde djur som i deras följe är, stort eller litet, af bägge kjön, undantagandes de kalfwar som samma vår äro födde, hwilka icke räknas, en skilling Dansk eller en Swensk styfwer i kopparmynt, mera icke. Men bruka de fiskeri eller skälskytteri uti hafwet eller fjordarne på Norrske sidan, betale då för hwart tjugonde djur dubbelt så mycket som ofwan är förmält, nemligen två skilling Dansk eller två Swenske styfwer i Kopparmynt, samma års wår-kalfwar oberäknade. Mera må af de Swenske Lappar icke tagas under hwad namn eller skjen det wara will, eij heller må de med något personligt arbete eller tjenstgörande beläggas.

§: 14.

De Norrske Lappar, som om hösten flytta med deras djur öfwer gränsen in på Swenska sidan betale för hwart tjugonde djur som de med sig hafwa, stort eller litet, af bägge könen, samme års wårkalfwar med inberäknade två skilling Dansk, eller W styfwer Swenske i kopparmynt, aldenstund bemälte lappar derstädes den längsta tiden af året förblifwa och wårkalfwarne på den tiden samma underhåld som de andre djuren behöfwa. Wilja de tillika idka fiske och skytteri i Lappmarken, betale då dubbelt så mycket, nemligen fyra styfwer i kopparmynt eller fyra skilling Danske. Mera må af de Norrske Lappar icke tagas, ej heller må de med något personligt arbete eller tjenstgörande beläggas, under hwad namn eller skjen det nämnas kan.

§: 15.

Uti hwart district, hwarest öfwerflyttande Lappar äro, skall förordnas en Lappelänsman och twänne Nämde män, som för deras öfwerflyttningar intet skola betala.

§: 16.

Lappelänsmannen och Nämde männen skola reciproce besörja, att de öfwerflyttande Lappar för deras djur njuta tillräckeligit underhåld, dock så att Lappen sjelf som för Landet skattar icke af främmande Lappar uttränges och lider brist. För den ordsaken skuld skola Lapparnes Länsman och nämde män wäl känna beskaffenheten af skatteländen på deras sida, samt weta antal på de djur som den Lappen äger, hwilken skattar för Landet, på det främmande Lappar, om så behöfwes och begäres, till beqwämlige ställen må kunna anwisas. A ömse sidor skola de främmande Lappar noga akta sig att de icke under deras flyttningar göra Landets egne inwånare någon skada, hwarken winter eller sommar, på skog, åker och äng, Muldebärs eller hjortronmyror, eller något annat, wid laga plikt, och bör skadan ersättjas effter mätismanna ordom.

§: 17.

Förr än någon Lapp, Swensk eller Norrsk, med sine djur flyttar öfwer Gränssen, skall han för sin egen Lappe-Länsman och Nämde män angifwa antalet på de djur som i hans följe äro, det är så wäl på hans egne, som på hans barns, tjenares och husmäns, samt Leijan till bemälte Länsman lefwerera emot bewis så wäl på angifwandet, som för leijan. Äfwen skall han då straxt angifwa sig om han will idka fiske och skytteri, hwareffter leijan kommer att proportioneras och betalas, samt på angifwelsen och bewiset att anteknas. Med detta ofwannämde bewis passerar han sedan utan hinder och vidare tilltal fram och tillbaka.

§: 18:

Förr än LappeLänsmännen med deras Lappar flytta öfwer gränssen, skola de tillställa den andra sidans Lappe-Länsman en af dem och nämde männen underskrefwen Specificerad förtekning på de skatteLappar och djur af deras district som samma år wilja flytta öfwer gränsen, då de tillika leijan till bemälte Lappelänsman lefwerera emot bewis på förbemälte förtekning och betalning. i brist af Lappelänsman, som bemälte förtekning och betalning af den främmande sidan kan emottaga, skall den eller de som leijan tillkommer, afsända en fullmäktig, som på ett så beqwämligit ställe som möjligigit är, skall uppehålla sig, nemligen uti närmast intill gränsen liggande Lappesockn på Swenske sidan, och på den Norrske sidan uti en af de närmaste innanfjor drar och på fasta landet.

§: 19.

Lapparne skola, om det åstundas, hwart år en gång för alla och icke oftare på den sidans territorio som leijan tillhör, för bemälte sidas Lappelänsman, eller hwem ägaren af Leijan dertill skriftteligen committerar, wara förpliktade att framwisa alla de djur, som uti deras följe äro, och att-låta räkna desamme till bewis på riktigheten af deras angifwande. Neka de sådant, eller bemälte personer med ord eller gerning illa bemöta, böte en Swensk, allenast för sin motsträfwighet, Tålf daler silfwermynt, och en Norrsk Lapp Fyra Riksdaler Danske, hälfften till bemälte oförrättade personer och den andre hälfften till Konungen. För hwar gång sådan förseelse sker, fördubblas straffet. Förgriper Lappen sig på bemelte personer widare, än att det till Simpel upstudsighet kan räknas, straffes han dessutom derföre efter lagen.

§: 20.

J fall någon Lapp, Swensk eller Norrsk, befinnes hafwa falskeligen angifwit antalet på sine djur, så att han hafwer tjugu djur flere eller deröfwer, än han anmält, betale han för hwart tjugonde djur uti hela flocken, twänne gånger så mycket som ofwan förmält är. Beträdes han andre gången med sådan oriktighet, betale dubbelt så mycket som förste gången. Tredje gången dubbelt så mycket som andre gången och så vidare, så att straffet för hwar gäng fördubblas, hwaraf angifwaren tager hälften och andre hälften tillfaller den som Leijan tillhör. Då ingen annan angifware är, behåller ägaren af Leijan altsammans.

§: 21:

J fall Lappelänsmännen eller nämдемännen befinnas hafwa colluderat med Lapparne uti deras oriktiga angifwande eller deras egen förteckning förfalskat och något innehållit af den lejja som de upburit plikte förste gången tre gånger så mycket som wederbörande derigenom blifwit eller kunnat blifwa beswekne, hälfften till angifwaren och andre hälften till den eller dem som Leijan tillhör.

Andre gången sättes de ifrån deras Ämbete och straffes såsom tjuftar.

§: 22.

Då någon twistighet yppas emellan Lappar från en och samma sida, antingen angående deras öfwerflyttningar och stället hwarest de under deras öfwerflyttningstid praetendera att uppehålla sig, eller om bortkomne Renar, slagsmål, små skuldfordringar, som icke stiga öfwer tålf daler Silfwermynt eller fyra Riksdaler Danske, alle arfskifften effter de afdöde, eller andre små saker, Lappewäsendet in Specie och Lapparnes sedwanor beträffande, skola sådane saker, då de icke kanna förlikas, af summa sidas Lappelänsman och hans twänne Nämдемän straxt afgöras, och så framt wederbörande till Häradsrätten icke wilja wädja dersammastädes exequeras, utan afseende på hwilken territorio factum är passerat eller saken påtald. Men äro sådane saker emellan parter af åtskild nation, eller emellan en Swensk och Norrsk Lapp, då tillkommer, utan hänseende till jus territorii, kärändens Länsman och nämдемän att traxt deruti döma, och domen, då deremot eij appelleras, att exequera; dock således att rätten tillika med twänne Nämдемän ifrån Swarandens sida besättes, och att Länsmännen ä samma sida, såsom dess förswar och ombud skall wara berättigad att wara tillstädes, om så åstundas, altsammans utan betalning för bemälte betjente uti bägge fallen. När en af parterne med denne Lapperätts förrättning är missnögd och med saken will gå vidare, skall appellationen ske till den Häradsrätt eller Bögderätt hwarest factum är begångit, eller i fall af arfskiften, der den döde i Lifstiden hänhördt.

§: 23.

Alle andre saker emellan Lappar antingen af en och samma nation eller af olika nation höra till de wanlige Böigde eller Häradsrätter samt angifwas, dömas och, i fall de icke till högre rätt Instämmas, dersammastädes exequeras, alt på det territorio hwarest gerningen är skedd, allenast med den ätskilnad, som i näst föregående §: är anfördt, nemligen att då en af parterne är en främmande undersåte eller factum på en främmande undersåte eller dess egendom begångit, skall uti Rätten tagas twänne Nämдемән ifrån den främmande sidan, hwilka på alt sätt skola hafwa samma anseende, rätt och myndighet, som de öfrige nämde- Iv männen, och skall den främmande LappeLänsmannen wara berättigad att derwid wara tillstädes såsom försvar och fullmäktig för den parten som är af samma sida. När bewisligit är att berörde twänne främmande nämдемән äro lagligen tillsagde till bisittjare uti en sådan Rätt, och de dock icke infinna sig, kan i deras ställe twänne andre förnuftige och ärlige lappar ifrån samma sida antagas. Kunna sådane icke erhållas, förblifwer det wid den wanlige Nämnden, och skall då dommen på stället afkunnas, och acten deröfwer gifwas wederbörande som äro tillstädes ifrån den främmande sidan, antingen Lappelänsmannen. eller nämдемәнnerne, uti wittnens närwaro eller emot deras bewis, utan betalning; på det man på samma sida kan weta huru Rätten handhafwes.

Förser sig någon domare emot någon af de uti dennaconvention föreskrefne stadgar, hafwe han förbrutit sitt Ämbete.

§: 24.

Wederbörande ifrån den främmande sidan, så wäl parter som wittnen, skola när de lagligen äro kallade och stämde wara pliktige att möta för denne combinerade Rätt och swara till saken eller att aflägga deras wittnesmäl. Comparerar den Swarande icke, eij låter dess oumgängeliga förfall och hinder wid rätten, till samma tid han instämd är, anmäla och bewisa, och dock bewisligit finnes att han lagligen är stämd, förfares likafult med saken, som om han wärkeligen wore tillstädes, då efter kalgemålet eller stämningen och de förewarande bewis domen afsäges och exequeras. Kan Swaranden wid nästföljande ting bewisligit göra dess förfall både att icke sjelf hafwa kunnat infinna sig, eij heller kunnat detsamma Rätten kundgöra å den dag han sjelf wid rätten comparera bordt; så får saken åter upptagas och afdömas. Men uteblifwa wittnen ifrån första tinget, och saken utom dem eij kan upplysas; då får saken uppskjutas till nästa ting, och plikte wittne som förfallelöst uteblifwit tre daler Silfwermynt eller en Riksdaler Dansk för uteblifwandet, till den Crona hwilkens undersåte det är.

§: 25.

Ingen execution eller utpantning, undantagandes efter de domar som Lapperätten enligit 22: §: äger att afsäga och exequera, må uti någon främmande Lapps bo företagas, så framt icke skriftelig dom upwises och bewis för den utmätte betalningen till den Lappen uti hwilkens bo executionen eller utpantningen företages, genast på stället aflewvereras. Förser sig någon häremot, straffes som, för wäldswärkan.

§: 26.

Rymmer någon Lapp för begången Lifssak Mer det Rikets Gränsor hwarest gerningen är begången, förhålles med honom som med andre Swenske eller Norrske undersåtare uti like fall.

§: 27.

Alle Lappesaker skola på slått och ostämplat papper afhandlas och beskrifwas, då en främmande Lapp i saken är interesserad.

§: 28.

Inbyggarna uti Utzjocki, som nu genom Gränssens förening äro blefne privative Swenske undersåtare, skola på alt sitt handelns beträffande, så wäl med landets producter, som med de waror som bringas till landet, blifwa behandlade lika med de Kongl. Norrske undersåtarena der i landet, och lika med dem tillgodo njuta så M den nuwarande, som den hädanefter till utgifwande octroy och annan handels inrättning, så att hwad de till Norrske Köpmännen öfwerbringa skall dem efter octroyen blifwa betalt, och likaledes efter octroys priset uplåtit hwad de sig tillhandla wilja; men dock skall Compagniet ej wara fförbundet att gifwa desse Swenske undersåtare den credit, som det i wisse tillfällen, i följe af Octroyen böra gifwa de Norrske.

§: 29.

Alle wederbörande Kongl. Betjente å både sidor, särdeles LandsHöfdingar och Amtmännen, skola fliteligen efterforska huruledes de främmande Lappar blifwa medhandlade och troligen besörja att dem wederfares hwad rått dr och de efter denne Convention böra njuta. J lika måtto skola de, når de Landet igenomresa och på Ämbetes wägnar besöka, tidigt låta samme Lappar weta på hwilken tid och stille de komma uti deras granskap, på det de, ifall de hafwa något att klaga, personligen hos dem måge kunna infinna sig och deras åliggande andraga.

§: 30.

Ändteligen finner man nödigt att härwid förklara, det desse här ofwanföre stipulerade öfwerflyttningar med de deraf dependerande inrättningar, ingalunda således äro att förstå, som skulle KonungaRikerne Swerige eller Norrige derigenom någon jurisdiction eller annan rättighet, af hwad namn den wara mål in Mer gränssen i det andra Riket tillerkännas men allenast såsom en tolerance och reciproque fogelighet, hwilken icke wäl kan umbäras så framt annars lapparne på båda sidor skola blifwa wid magt, och in politics hållas uti tilbörliq skick och ordning. Altså blifwer den uti den uprättade Gränsetractaten öfwerenskomne GränseLinea, så wäl i anseende till Lapparne och deras Districter, som i öfrigit beträffande de andre Swenske och Norrske undersåtare och deras Districter aldeles wid sin fulla kraft, så att hwarken tidsens ålder, wederbörande betjenters och undersåtares försummelse, collusioner och ingrep eller någon häfd och bruk inöfwer samma gränts, den blifwe så gammal, samt af hwad art och beskaffenhet den wara må, häruti någon förändring skall eller kan göra, men hwart Rike skall hädanefter på sin sida om ofwannämde gränсор allena och utan intrång wara berättigat att utföra och behålla alla regalia och jura Majestatis så wäl uti andelige som werldslige saker.

Detta bihang till Gränsetractaten skall uti alle sine puneter wara af samma kraft, som ofwanberörde Gränsetractat sjelf, aldeles såsom den ord ifrån ord deruti wore införd.

Till yttermera wisso äro här af twänne exemplar författade, som af Bägge Deras Kongl. Maj:tts Kongl. Maj:tts befullmäktigade GränseCommissarier äro underteknade och med deras wanlige Signeten bekräftade, som skedde i Strömstad år effter Christi födelse det Ett Tusende Sjuhundra Femtionde Första den 21 September./2 Octobet

J. Mauritz (Kline)kovström.
(Sigill.)

J. Mangelsen.
(Sigill.)

Gränse Tractatens Andra Bihang och Codecill angående. GränseLinien redresserande, uthuggande och rörläggande, medelst gränserörens upsättjande, samt hwad vidare härwid blifwer at i akt taga.

Sedan alle Gränsetwisterne så wäl som hwad Lapparne beträffar således som förestående Gränsettractat och dess första bihang förklarar, medelst Guds bistånd wänligen blifwit afgjorde och förlikte, äro de uti bemälte Tractat nämde och här under teknade Commissarier angående Tractatens vidare execution och wärkställande således öfwerenskomne at, på det icke ofwannämde Gränsetwisters lyckelige förening, och de på denna GränseCommission använde märkelige omkostningar till någon del skulle wara utan wärkan och nytta, blifwer det nödwändigt att GränseLinien genom wärkelig uthuggning och GränseRörens upsättjande för wederbörande Gränse undersåtare göres synbar och bekant, samt att dessutan derwid sådan försigtighet blifwer brukad, att man om detta wärkets waraktighet och bestånd fullkommeligen kan wara försäkrad. Till sådan ända äro följande puncter betingade:

§: 1.

Till Gränsens Rörläggande skall hädanefter, äfwen så wäl som hitintills till Gränsens upmätande brukeligt warit, ä hwardera Rikets sida en Secreterare och twänne Ingenieurer eller Landtmätare förordnade warda.

§: 2.

Nästkommande är 1752: den 1. Junii stili novi, skola Bägge Sidors ofwannämde Committerade mötas uppå den ort, hwarest GränseLinien efter Gränsettractaten för BohusLän, daterad den 26. October: 1661: ändas, nemligen uppå Hisö som ock Hemmingseller Hängsö kallas i Norra Kornsjön, hwarest skilnaden sammanstöter emellan BohusLän och DalsLond i Swerige samt AggerhusLän i Norrige, och derstädes begynna med Riksmärkens och Rörens upsättjande, samt vidare framåt med Rörläggningen så långt in på hösten continuera som möjjeligit wara kan och i det minsta till d: 16/27 September.

Åren 1753 och 1754: skall begynnelsen Terminen till Rörläggningens förrättnings continuation äfwen wara d: 1. Junii st: novi, men de följande åren d: 27. Junii st: novi.

§: 4.

Utom uppehåld eller afbrott skall denne Rörläggning ärligen continuera hela gränsen igenom och i det aldra minsta till dess det här We sidsta Röset uppå Kolmisoifvi Maddakjetza är upsatt.

§: 5.

Rörläggningen måste ärligen så länge fortsättjas in på hösten att hela Gränsen intill Kolmisoifvimaddakjetza på sju år kan warda fullkommeligen rörlagd efter den här nedanføre utsatte methode, om nöjjeligt är, oakadt den förenade Gränsen är inemot 200. mil lång och således nog fordrar både tid, flit och arbetsamhet, om den är 1758 skall kunna warda till ända bragt.

§: 6.

Såsom alt arbete conjunctim af Bägge Rikens Secreterare och Ingenieurer bör rättas så måste de ock dageligen wara tillsammans, hwarføre det blifwer nödwändigt och deras inbördes skyldiga åliggande, att med höflighet hwarannan bemöta, och

således sig förhålla att de kunna lefwa uti wänskap och förtrolighet. Att ock en sådan sammanlefnad må kunna ernås till förrättningens befordran, skall man ä omse sidor Mälja sådane personer som äro detill skickelige och beqwäme. Och till än yttermera befordran af ett behageligt och wänligt omgänge emellan Bägge sidors Secreterare och Ingenieurer, hwilket wid ett så angeläget wärk är mycket nödigt, så är öfwerenskommit att om alla trenne Committerade å endera sidan finna sig missnöjde med någons upförande å den andre sidan, och det warder Commissarien ä samma sida ifrån den andre sidan förständigat, så skall i det senaste nästföljande året en annan Person, Secreterare eller Ingenieur i den öfwerklagades ställe förordnad warda.

§: 7.

Aldenstund wid Gränsen är swårt att få hwad som tarfwas å en sida allena, så har man öfwerenskommit att de wid denne förrättning conjungerade Secreterare och Ingenieurer skola tjena hwarandra med hwad som kan betarfwas och ifrån den ena sidan framför den andra bättre erhållas.

§: 8.

Såsom uti en del twister, puncterne till Riksmärken på Gränsen äro utsatte mitt emellan Bägge praetensions Linierne; altså kommer till deras behöriga uttagande, twärlinier att dragas emellan samma pretentions Linier och deruppå utnämde pretentions märken, hwilket en af hwardera sidans Ingenieurer åligger att göra, och de andre twänne Ingenieurerne att redressera sjelfwa RiksLinien emellan de således uttagne och på marken utmärkte puneter.

§: 9.

Wid RiksLiniens redresserande uti skogen i akt tages det, att Rikslinien uthugges till sexton alnars bredd, åtta alnar på hwardera sidan om Linien, hwarigenom Gränsen blir desto säkrare och Röserne så mycket synbarare. Den skogen som således nedfällas, hafwa de angränsande ägare å hwardera sidan att disponera och till sin nytta använda, samt genast att borttaga, så att Linien blifwer ren för de nedfælde träden samt deras toppar och qwistar.

§: 10.

Innan RiksLinien redresseras och uthugges måste bägge sidors Secreterare och Ingenieurer wara ense derom att den på marken igenom twärLinien utfundne och sedan utmärkte Rikspuncten är den rätta och samme som Commissarieerne förenat sig om och deras Kongl. Majj:tt Kongl. Majj:tt approberat.

§: 11.

Skulle emot förmodan någon dispute derwid existera, så kommer den att biläggas efter de flestes mening, då lika många personer ä hwardera Rikets sida äro tillstädes.

Händer det sig att alle trenne Committerade ä den ena sidan blifwa stridige emot samtelige å den andre sidan om en sådan punets räta ställe, så kommer den, aldenstund en sådan dispute är af ringa consequence, efter som allting förut på det nogaste är determinerat, att afgöras igenom Lottdragande, och puncten genast derefter att utsättjas, samt sedan att berättas till Kongl Gränts-Commissarieerne.

§: 12.

Om å någondera sidan en person sjuknade eller af annan händelse wore frånwarande wid en dylik existerande dispute, då komma de närwarande twänne

personers röster lika mycket att gälla, som de trenne ä den andra emedan den ena sidans Seckreterare och Ingenieurer, då de sins emellan äro enige icke äga att öfwerrösta den andra sidan, utan måste alltid en ifrån andra sidan bifalla den mening, som skall blifwa decisum.

§: 13.

Händer det åter sig att bägge sidors förordnade äro oense sins emellan, så att en Norrsk är af lika mening med twänne Swenske och en Svensk med de öfrige twänne Norrske, så blifwer den mening gällande, utaf hwilken trenne Ingenieurer förklara sig att wara.

§: 14.

Rösen komma att uppsättjas intet allenast uti de puncter, som nu äro af Commissarierne utnämde, utan ock deremellan, då distancen är lång och puncterne således Situerade, att man intet kan se ifrån den ena till den andra, såsom härefter uttryckeligare warder förmält.

§: 15.

Uppå högder böra Riksmärken eller Rösen uppsättjas för desto bättre synbarhet skuld, så wida de finnas i Linien, och hwarest Commissarierne intet utnämmt sjelfwa puncten, må wid Rörläggningen utwäljas både punct och ställe, hwilka rösen få kallas MellanRösen, efter de sättjas emellan de puncter, som Commissarierne till Riksmärken och Riksrösen utnämmt och på chartorne utmärkt.

§: 16.

På Dahl och Wermelandsgränsen, hwilken ä ömse sidor måst är bebodd, och om hwilken måsta stridigheten warit bägge Rikens undersåtare emellan, bör på hwarje fjerdedels mil ett röse upsättas, så wida distancen sträcker sig till en half mil emellan de utnämde puncter; men ifrån Källegrafven och alt upføre kunna de åtskiljas på en half, trefjededels och en mil; dock icke längre, änskönt de ock längre woro synbare.

§: 17.

Infräffade någon af de nu af Commissarierne utnämde Rikspuncterne, efter deras uttagande på marken, uti ett wattn, eller så sank myr, att intet Röse kunde der upsatt warda, hwilket lätteligen kan hända, efter som twisteplatsernes innehåld intet kunnat uppå chartorne wid förra mätningen så noga anläggas, och derföre är nu obekant; så skall likwäl redresseringsLinien dragas dit åt så nära som ske kan, och röse upsättjas ä hwardera sidan om wattnet, hwarest Linien går till och ifrån en sådan punct, som på marken och i wattnet intet kan utmärkas.

§: 18.

Hälst böra Mellan Rösen så passas att de komma uppå berg eller stenhällar, så att wäderstrekets både in och ut, eller till och ifrån röset, deruppå till ett ewigtwarande kännetekn kan uthuggas. Finnes ingen tillgång till fast stenhälla uti sjelfwa Linien, så tages en flat sten och lägges neder i jorden, hwaröfwer röset sättes, och uti hwilken sten wäderstrekets tillika uthugges med ett par bokstäfwer, som betekna wäderstrekets namn. Är ej heller tillgång till en sådan flat och bred sten, så lägges i jorden en rad af små stenar uti en dylik Linea, som wäderstrekets eljest skulle uthuggas, och derunder kol och krita. Skall röset nödwändigt sättas uti ett myraktigt land, lägges först kol och krita på stället, och derofwanuppå ett hwarf med stockar hälst af furu, hwaruti wäderstrekets äfwen uthugges eller utskäres med Linier och bokstäfwer: Uppå hwilka stockar

stenröset sedan sättes uti sin behöriga ordning, som nedtrycker stockarne uti myran till Rösets beständiga conservation för efterwerlden.

§: 19.

På hwarje mil ifrån Hisön eller Hängsön att räkna, bör, så framt det låter sig göra, ett stort femstena röse uprättas, antingen det då är ett Mellanröse, eller ett sådant Riksröse som Commissarierne utnämt. A hjertestenen uti detta femstena röset skall uthuggas på den sidan som wänder åt Swerige, Hans Kongl. Maj:ts namn i Swerige, och å den andra sidan. Hans Kongl. Maj:ts af Danmark och Norrige namn, och öfwer Bägge namnen en Kongl. Crona, samt på hwar och en sådan sten sättes åretalet då röset är uppsatt under de Kongl. namnen på bägge sidor, så wäl som rösets nummer ifrån Hängsöröset att räkna.

§: 20.

Alla desse femstena rösen böra upmuras runda, tre alnar höga och nio alnar uti circumference. Antingen Linien blifwer bruten eller intet uti detta röse, så förses det ändock omkring hjertestenen med twänne wittnen och twänne utliggare, som med sin wassa kant en på hwardera sidan om hjertestenen wisa Linien in och ut ifrån hjertestenen, samt dessutom sättes i jorden trettio alnar derifrån en sten på hwardera sidan om röset, hwilka tydeligen utmärka Linien till och ifrån Röset.

§: 21.

Derest ä något ställe eij så mycken sten stode att få deromkring, att Röset till en sådan nyss beskrefwen högd och widd kunde uprättas, nedsättes i det stället ett wanligt Femstenarör således: Hjertestenen sättes mitt uti en och en half aln i jorden, hwilken bör wara med Konungarnes namn uthuggen enligt 19. §: och en aln i det minsta öfwer jorden. Der Linien går in och ut, till och ifrån denne hjertestenen, sättes i fyrkanten en stor sten tre quarter i jorden, som hafwer en wass kant uppå sig, de andre twänne stenarne, som böra göra de andre twänne börnorne af fyrkanten, skola äfwen wara så djupt nedsatte i jorden, som de med hwassa kanterne, men ofwanuppå skola desse stenar wara helt runde, till åtskilnad ifrån dem, som wisa Linien, emedan desse runde stenar allenast äro wittnen till de wasse stenarnes riktiga wisning. Dessa twänne wisare med deras runda wittnen böra wara öfwer jorden trefjededels aln i det minsta och af den tyngd hwardera, att en man dem intet bortbära kan. Under alla fem stenarne böra stenhällar läggas, men wäderstreket för Stafleden eller Linien till och ifrån Hjertestenen uthugges och utmärkes allenast under hjertestenen.

§: 22.

Mitt emellan ofwannämde femstena rösen då det med puncterne inträffar, eller ock som det i det närmaste passar sig, upsättes röset till 9. å 10. quarters högd och 9. alnars circumference med hjertestenen och twänne wisare, och på hjertestenen uthugges tillika åretalet då det upsättes, så wäl som dess nummer.

§: 23.

De rösen som för Dahls och Wermelands Gränsen, enligt 16. §: på hwar fjededels mil ungefärligen komma att göras, så wida distancen will passa sig med de af Commissarierne utnämde puncter och andre omständigheter, skola göras såsom de ofrige nio alnar uti omkretsen, men allenast Sex quarter höga med en enda sten mitt uti.

§: 24.

Utom de uti 19. §: nämde femstena rösen med Kongl. namnen uppå, skall alltid femstena röse upsättas hwarest Linien böijer sig, fast än der eljest för längdens skuld borde wara en half eller fjerdedels mils röse, på det att Riksgräntsens krökning destädes så mycket lättare må kunna synas, äfwen ock förses med ledare 30. alnar ifrån röset, på bägge sidor.

§: 25.

Till rösens fasta upmurande skola twänne wäl öfwade karlar brukas, hwilka skola njuta en daler sexton öre Silfwermynt eller fyratioåtta ss: Dansk i förplägning och skjuts om dagen, så länge de till detta arbete brukas, så wäl som under resan till och ifrån gränsen.

Äfwenwäl skola twänne stenhuggare wara med till att uthugga de Kongl. namnen på Hjertestenarne samt wäderstreken under röserne, hwilka skall bestå twå daler sexton öre silfwermynt eller tre ort och åtta skilling Danske hwardere om dagen under resan till och ifrån gränsen, så wäl som under den tiden de äro på gränsen, samt dessutan hwardera skjuts på en häst till Gränsen, hwilken ofwannämde kostnad uppå desse fyra personer, bägge Cronorne till hälften kommer att betala, så ock att till lika del bestå den kostnad som förorsakas att göras med skickelige stenars utsökande och framskaffande till sådane hjertestenar, som skola uthuggas, emedan det under tiden torde hända att de ej äro att finna wid det stället hwarest röset skall upsättjas.

§: 26.

Till stens samlande och RiksLinien uthuggande, så wäl som ock att gå Ingenieurerne tillhanda wid twär-Linierne skall, då skogen är tjock, tålf man ifrån hwardera sidan wara att tillgå dageligen, men annars allenast åtta män, och så snart Borjefjäll upnås kunna Sex man å hwardera sidan wara tillräckelige.

§: 27.

Hwart tjonde är skall GränseLinien hwarest skog finnes lik af ömse sidors Allmoge uprännas och alle unge träd som upwuxit afhuggas: Då bör ock tillika efterses om Riksrosen äro uti sitt behörige och oskadde tillstånd. Finnes någon brist, så gifwer hwardera sidan det sin Häradshöfdinge samt fogden tillkänna, hwilka conjunctim hafwa att besörja om deras riktige och tillbörlige förbättrande i närwaro och med tillhjälp af de angränsande bönder å ömse sidor, då det sedan gifwes å högre ort tillkänna.

§: 28.

De under Gränsemätningen upsatte interimrosen uptagas och ändras wid denne Allmänne Riksgränsens rörläggande, samt inrättas lika som de öfrige, enligt hwad om Riksrosen här frammanföre är förordnat.

§:29.

Jemte det att Ingenieurerne uttaga de af Commissarierne utnämde puneter medelst twärLinier och redressera gränselinien samt tillse och inrätta Riksroserne, så böra de ock tillika formera en accurat charta med en kort beskrifning för hwart år öfwer den rörlagde Gränsen och det in duplo, hwilka af dem samtelige tillika med Secreterarne underskrifwes till en ständig warande säker underrättelse å ömse sidor, emedan hwardera sidan behåller deraf ett exemplar.

§: 30.

Secreterarnes åliggande blifwer deremot besynnerligen, att hwar ä sin sida hålla ett riktigt protocoll och deruti antekna alla rösen under deras nummer och dem omständeligen beskrifwa, samt med wisse namn betekna och anföra distancerne dem emellan, tillika med wäderstreck, som utaf chartan och Landtmätarens diario uttages, hwarwid noga i akt tages ("hwarwid noga i akt tages" är i traktaten dubbelskrifvet) det Gränsepuncternes och Rösernes namn på chartorne och i Rösebeskrifningen blifwa lika skrefne. Wid hwarje års skilsmässa skall en sådan rösebeskrifning af samtelige ä både sidor förordnade Secreterare och Ingenieurer underteknas. Dessutom skola bägge Secreterarne till wederbörandes desto säkrare efterättelse under sina händer och Signeten utaf denne Gränserörläggningens beskrifning meddela hwarje SockneKyrka som stöter till Gränsen ett extract för den längd samma sockn af Gränssen tillkommer; Och för hwarje fögderi eller Härad Gränsesträckning åligger det Secreterarne att öfwersända ett dylikt extract till Häradshöfdingen å den Swenska och fogden å den Norrske sidan till förwarande uti Häradets Kista eller archive, på det att Tingsrätten kan hafwa säker kundskap om Gränsen för framtiden om något röse skulle blifwa skadat eller annan oreda upkomma. Hwarförutan på det att om också sådane extracter både i Gränse Kyrkorne och Härad Kistorne skulle förkomma, man dock må få säker underrättelse om Gränsen, så skall när Dahl och Wermeland är rörlagdt ett exemplar af hela den Gränsens beskrifning om Rörläggningen afskrifwas och af samtelige Secreterarne och Ingenieurerne ä Bägge sidor underskrifwas och till Hans Kongl. Swenske Maj:ttis och Des Rikes Götha Hofrätt afsändas, att der förwaras. Den öfrige Gränsesträckningens beskrifning meddelas på samma sätt till den Kongl. Swea

Hofrätten, emedan alle Gränseprovincerne ifrån Källegrafwen Sortera under bem:te Kongl. Swea Hofrätt.

Likaledes utgifwas sådane af Bägge sidors Secreterare och Landmätare undertecknade exemplar efter de Norrske Stifters indelning till wederbörande Kongl. Norrske StifftAmtmän eller Amtmän.

§: 31.

Sedan som Norriges enskijlte Land sluteligen uti Kolmisoifvi-Madda Kietza nu blifwer med Riksmärken och Rörläggning åtskild ifrån Sverige, på hwilket ställe det Norrske gemensame Land med Ryssland, Neiden eller Neudama kallat, börjas, som emot Sweriges nu blefne enskijlte Land Utzjocki och det nu till Sverige cederade Enara land är angränsande, så wore wäl om samme Norrske med Ryssland ägande samfälte Land, lika så wäl som det enskijlte Norrske Landet, från Sverige förmedelst Riksmärken ochGränserösor blefwe afskildt, hwarigenom hela Gränsen emellan Sverige och Norrige kunde komma till enighet, och dymedelst förekommas all den olägenhet, som en oafgjord gräns kan medbringa; Fördenskuld har man således öfwerenskommit, att innan Lob man med Rössättningen kommer upp intill besagde ställen, skall om denne sak widare wara corresponderat, och Bägge Hofwens befallning derom inhämtad.

§: 32.

Skulle wid sjelfwa RiksLiniens gående och Rörläggande Bägge Riken emellan befinnas nödigt, att göra någon ändring och förbättring af hwad som nu här ofwanföre är förordnat och faststält; så äga Bägge sidors Commissarier derom att correspondera och öfwerenskomma, som sedan länder de på gränSORneCommitterade Secreterare och Ingenieurer till lika efterrättelse, som sjelfwe denne afhandling. Således wara aftalt, öfwerenskommit och beslutat, warder med namns och Signetens undersättjande bekräftadt, Som skedde i strömstad år efter Christi börd det Ett Tusende Sjuhundra och femtionde första den 21. September.2. October.

J. Mauritz Klinckovström.
(Sigill.)

J. Mangelsen.
(Sigill.)

Förste Separat Articul.

Såsom Hans Kongl. Maj:ts af Sverige, så wäl som Hans Kongl. Maj:ts af Danmark och Norge underteknade befullmäktigade Commissarier till Bägge Höge Delars ratificerande en GränseTractat med dess twänne Codeciller eller Bihang under detta dato afhandlat, och Hans Kongl. Maj:tt till Sverige till ytterligare wedermäle af Fess wänlige böijelse och åstundan att på alt gjörligit sätt bidraga till förmerande af inbördes naboligit förtroende och undersåtarenas gemensame bästas befordran, will hafwa tillåtit inwånarena uti Serna, Hede och Idre byar, att af de derunder lydande skogar, som till Swenske wärks understöd icke behöfwat, försälja kol, wed och timmer till Rörås kopparwärks förnödenhet; alltså förklaras härmed att denne Separat articul skall äga samma kraft, som förberörde Tractat, och till den ändan af Högstbemälte Deras Kongl. Maj:tt Maj:tt ratificeras.

Till yttermera wisso hafwa Bägge Deras Kongl. Maj:ts Maj:ts befullmäktigade Commissarier denne Separate articul underteknat och med Deras Signeten bekräftat, som skedde i Strömstad den 21. Sept:/2. Octob: år efter Christi börd det Ett Tusende sjuhundrade femtionde första.

J. Mauritz Klinckovström.
(Sigill.)

J. Mangelsen.
(Sigill.)

Andre Separat Articul.

J lika måtto hafwa ock Bägge Deras Kongl. Maj:tt Maj:tt funnit för godt att declarera, att som wid Gränseförrättningen imellan Sverige och Norrige, uti de deröfwer upprättade Instrumenter på ett eller annat ställe de Swenske och Norrske orters, Provinciers, Skilnaders och Gränsemärkens, Betjenters och Personers namn, utan någon wiss ordning, alt som de förefallande omständigheterna hafwa gifwit anledning till, finnas anförde; Alltså förklaras härmed, att sådant aldrig i någor måtto skall kunna tjena till exempel eller bewis till något slags företräde eller precedence, eller deraf fragas må någon consequence till prejudice antingen på den ena eller andra sidan. Till yttermera wisso hafwa Bägge Deras Kongl. Maj:ts Maj:ts befullmäktigade Commisarier denne Separat Articul underskrifwit och med Deras Signeten bekräftat, som skedde i Strömstad d: 21. Sept:/2. Octob: År efter Christi börd det Ett Tusende Sjuhundrade Femtionde Första.

J. Mauritz Klinckovström.
(Sigill.)

J. Mangelsen.
(Sigill.)

1.2 Venäjän ja Norjan välinen rajasopimus, 2./14. toukokuuta 1826

I den Heliga och Odelbara Treenighetens namn.

Hans Majestät Kejsaren af Ryssland och Hans Majestät Konungen af Sverige och Norrige, lifvade af enahanda önskan, att uti alla förhållanden Deras respective undersåtare emellan införa det goda förstånd, som är öfverensstämmande med de vänskaps förbindelser och den grannsämja, hvilka förena de Höga Makterna, samt i öfrigt alt förekomma de stridighetre, hvilka härintill kunnat föränledas af brist på en bestämd gränsereglering emellan Ryssland och Norrige, uti de Lappiska districter, som äro kände under namn af Faelleds districter, samfäldta districter, hafva i följe deraf beslutat, att genom att stadgande grundadt å ömsesidiga fördelar, bestämma icke allenast gränserne för Deras respektive besittningar uti nyssnämnde districter, utan ock öfrige förhållanden de Lappska invånare emellan, hvilka äro bosatte i dessa districter. Uti detta ändamål, och sedan till ort och ställe afsände Commissarier inhämtat kännedom om sakernas närvarande beskaffenhet, samt öfver Faelleds districter upprättat en Thopographisk Charta, hafva Deras Majestäter till Deras Fullmyndige Ombud utnämmt:

hvilka ha efter utvexling af deras i god och behörig form befunne fullmakter, hafva öfverenskommit om följande Artiklar.

1:sta Art:

Den gränslinje, som i Tractaten emellan Sverige och Danmark af år 1751. blifvit bestämd, skall bibehållas oförändrad, såvidt den för närvarande utgör gräns mellan Storfurstendoömet Finland och Konunga Riket Norrige, d: d: ifrån det ställe de enligt Gränse reglerings Acten den 8/20 November 1810, den nya gränsen börjar, ända till den punct, som benämnes Kolmisoive-Madakjetsa.

2:dra Art:

Ifrån sistnämnde punkt till Pasvigs eller Pasreks elf, skall gränsen som skiljer Norrige från Ryska området, förblifva densamma, hvilken hittills utgjort gräns emellan Faelleds districter och Ryssland, så att den ifrån Kolmisoive-Madakjetsa kommer att framgå öfver Reisa-Gora och Reisaioive berg till Gelsomio.

Derifrån skall den följa loppet af Pasvigs eller Pasreks elf och de sjöar, som af densamma bildas, till den Heliga Boris och Glebs kyrka, på vänstra stranden af berörde ström, hvilken kyrka, jemten omkrets, med en versts radie åt alla sider ifrån Kyrkan, kommer att tillhöra Ryssland.

På en versts afstånd i Norr ifrån nämnde Kyrka skall gränsen gå tvärtöfver Pasvigs elf, i riktning mot Sydost öfver den lilla sjö, hvarifrån Lax-elfven har sin upprinnelse, samt derifrån till det ställe der Jacobs elfven, Woriema, bildas af trenne mindre åars sammanlopp. Derefter kommer gränslinjen att följa Jacobs elfven ända till dess utlopp i Ishafvet vid Jacobsvig.

Öfverallt der Pasvigs- och Jacobs-elfvarne utgöra gränsen emellan Ryssland och Norrige, är det farleden i dessa vatten, som bör tjena till gränslinien.

Uti de af Pasvigs-elfven bildade sjöar skall gränslinjen framgå utmed midten af dem, följande det djupaste vattnet.

Alla de holmar, hvilka såväl i hvardera af nämnde alfvar som i de af Pasvigs elfven bildade sjöar, ligga öster om berörde linje, skola tillhöra Ryssland, och de ägas af Norrige, hvilka ligga vester om samma linje.

3:dje Art:

Hans Majestät Konungen af Sverige och Norrige afslår för all tid, så för Sig som Sine Efterträdare, från alla anspråk, som före detta af Norrska Kronan kunna hafva blifvit gjorde på någre besittningar, hvilka de än må vara, belägna på Ryska sidan af den genom närvarande Act stadgade gränslinje.

Hans Majestät afsäger sig likaledes den af Norrige tillfärene utöfvande rättighet, att uppbära skatt af de Ryska Lappar, som äro bosatte inom den del af Faelleds districter, hvilken, efter den nu skedda fördelningen, blifvit slutligen införlifvad med Ryska Kejsaredömet.

4:de Art:

Omedelbarligen efter skedd ratification af denna Convention skola ömsesides Commissarier till förordnas för att åtföljes, af ett tillräckeligt antal handtlangare, å stället uppgå gränslinjen, sådan den uti Andra Artikeln blifvit utstakad, samt låta uppföra de pelare, hvilka komma att utvisa sträckningen af denna linje.

Detta arbete skall af Commissarierne fulländas under loppet af sommaren innevarande år 1826. Locale Auctoriteterne i Wadsoj och Kola böra lemna dem all nödig handräkning och biträde.

5:te Art

Såväl de Norrska hushåll, hvilka äro bosatte å något ställe, som i följd af denna gränsreglering bör sluteligen tillfalla Ryssland, som de Ryska hushåll, hvilka komma under Norriges öfverherrskep, skola hafva frihet att antingen qvarblifva å sine närvarande vistelseorter, elle ock afflytta till den andra Maktens område. Dem beviljas i detta afseende en tid af tre år, räknadt ifrån den dag Ratificationerne blifvit utvexlade, för att sälja eller å annat sätt öfverlåta sine egendomar, utan att härvid vara underkastade någon utförsels afgift, eller hvad annan på aga som helst.

6:te Art:

De Ryska lappar hvilka genom denna gränsreglering komma att underlyda Norrska Styrelsen, äfvensom de Norrmän eller Norrska Lappar, hvilka falla under Ryskt öfverherrskep, skola i hvarje händelse bibehålla en fri utöfning af deras religion.

Det skall vara tillåtit för de Ryska hushåll, hvilka äro bosatte å Norrska området, att såsom tillföre, besöka den Heliga Boris och Glebs Kyrka, med skyldighet att till samma belopp som härintills, bidraga till Prästmännens underhåll vid denna Kyrka.

Likaledes skola ock de Norrska hushåll, hvilka komma att blifva boende å Ryska området, kunna besöka de Norrska Kyrkorne, då de till Prästerskepets underhåll erlägga lika mycket som de härintills utgjort, hvilken rättighet skall fortfara så länge det å Ryska sidan i närheten af deras boningställen, icke finnes någon Kyrka eller Kapell, der de efter sin trosbekännelse kunna sin Gudstjenst utöfvar.

7:de Art:

De Ryska och Norrska hushåll, hvilka genom denna gränsreglering komma att underlyda endera af dessa tvenne Styrelser, skola under en tid af sex år, bibehålla rättigheten att å den andras område idka jagt och fiske, såsom tillförene, rättande sig likväl efter författningarne angående den inre polisen, samt efter Tullstadgarne.

Detta förordnande skall icke hindra de Ryssar eller Norrmän, hvilka hädanefter nedsätta sig uti ifrågavarande districter, att begagna desamma efter sine behof och såsom de lempligast för sig finna. Men dessa nya invånare äro förbundne att hålla sig inom gränssorne af det område, som framgent kommer att underlyda den makt, hvars undersåtare de blifva, och de skola i intet fall kunna deltaga i utöfningen af den rättighet, som blifvit införingarne i berörde districter förunnad, att å den andra Maktens område idka jagt och fiske.

Till förekommande af allt missbruk, skall det åligga Locale Auctoriteterna, en hvar inom sitt district, att tillställa de invånare, hvilka äga att ifråga varande förmon begagna, en skriftelig tillstånds billet, som vid förefallande tillfällen af dem bör företes, på det de må kunna åtnjuta behörigt skydd vid utöfningen af den dem genom denna Artikel tillkända rättighet.

Å hvardera sidan skola bemälte Auctoriteter meddela hvarandra en förteckning såväl öfver de hushåll, hvilka för närvarande äro bosatte inom i ifrågavarande districter, som öfver de till dessa hushåll hörande enskildte personer, hvilka hafva erhållit dyliga tillstånds-billetter. Då de betinganden, som i denna Artickel blifvit gjorda endast och allenast varit förestafvade af den omsorg de Höga Contraherande Makterna hafva, att ömsesides se till godo deras respective undersåtare, hvilka äro infödingar uti de i fråga komne districterna, förbehålla de Höga Contrahenterne sig, att inom förloppet af de bestämda sex åren, taga i närmare betraktande om och huruvida dessa betinganden motsvarat Deras välvilliga afsigter, samt då ytterligare öfverenskomma, huruvida den bemälte undersåtare endast för en tid tillagde rättighet må vidare fortfara eller alldeles upphöra. Men om inom utgången af besörde sex år, något i detta hänseende icke blifver förordnat, skola infödingarne uti de ifråga varande distrieterna icke vidare kunna till godo njuta rättigheten att idka jagt och fiske på främmande botten.

8:de Art:

Till förekommande framdeles af de deraf föranledda tvistigheter, att innvånarene på ömsesidor om gränsen begagnat samfälda betesmarker, skall det vara uttryckeligen förbjudet för de Ryska och Norrska Lappar, hvilka genom denna reglering kommit att underlyda den ena eller andra af de Höga Contraherande Makterna, att vidare låta deras ren-hjordar, eller annan boskap, beta å den mark, som upphört att vara dem samfäldt tillhörig.

Hvarje öfverträdelse af detta förbud bör anmälas hos den locale Styrelse under hvilken den bröttslige lyder, hvarefter den sistnämnde i fall angifvelsen utredes och styrkes, skall dömmas till en efter förseelsens beskaffenhet lämpad penninge plikt, hvilken kom-mer att tillfalla den samfällighets invånare, hvilkas område sålunda blifvit ofredadt.

Detta är likväl sålunda att förstås, att de renar och andra husdjur, hvilka tillfälligtvis kunna förvillas och sålunda inkomma å främmande område, utan någon svårighet skola till sina ägare återställas.

9:de Art:

Sjöfarten, flötning af stock, samt fisket såväl i Jacobs elfven, som i den del af Pasvigs elfven hvilken utgör gränseskillnad de begge Staterna emellan, skall vara lika fritt för undersåtarene å ömse sidor. Det skall vara tillåtet för hvarje båt att sätta i land på hvardera stranden, så ofta sådant finnes nödigt antigen för fartens säkerhet, båtens halning, eller flötning af stock utföre strömmen, utan att vid sådane tillfällen någon afgift må erläggas, eller hvilken olägenhet som hälft ägarene tillfogas.

Ehuru begge stränderne af Pasvigs eller Pasreks elfven vid den Heliga Boris och Glebs Kyrka, på en sträcka af tvenne verst tillhöra Ryssland, skall sjöfarten i denna del af strömmen derföre icke vara mindre fri för Norrska undersåtare, hvilka jemväl utföre densamma kunna flöta den stock de fällt längre in i deras districter, utan att dervid något hinder må dem i vägen läggas.

Likaledes skall ock sjöfarten å samma elf, sedan den ingått ä Norrska området och ända till dess utlopp i Ishafvet, vara fri för Ryska undersåtare.

10:de Art:

Straxt efter skedd ratification af närvarande Convention, skall genom Lokale Auctoriteterna, dess innehåll kungöras de Ryska och Norrska Lappar, som bebo de districter, hvilkas fördelning nu blifvit reglerad, Och skola dessa Lappar uttryckeligen förståndigas, att de äga att ställa sig samma Convention till efterrättelse uti allt hvad den dem rör.

I alla de händelser då tvistigheter yppas emellan invånarene på ömse sidor om gränsen, antigen för öfverträdelse af det i åttonde Artikeln omförmälte förbud, eller för någon annan orsak, utlofva de Höga Contraherande Makterna, att låta den försrättade parten en fullkomlig och skyndsam rättvisa vederfaras.

11:te Art:

Den Topographiska Charta, som af de år 1825 å stället vordne Commissarier blifvit upprättad, och hvilken Charta, derå gränselinjen, efter bestämningarne i Andra Artikeln rinnes med noggranhet utmärkt, tjenat till grund för närvarande underhandlingar, skall fogas till denna Convention, för att deraf utgöra en del, sådan den af bemälde Commissarier blifvit tecknad.

12:te Art:

Närvarande Convention skall ratificeras och ratificationerne utvexlas i St. Petersburg eller Moscwa, inom sex veckor, eller förr, om sig göra låter.

Till yttermera visso hafva de respective Fullmäktige densamma undertecknat, samt derå låtit trycka deras sköldemärken; som skedde i St. Petersburg den andra/fjortonde Maj: år efter Christi börd Eet Tusende Åttahundra och Tjugusex.

Nesselrode
(L.S.)

Baron N.F. Palmstjerna
L.S.)

1.3 Julistus Venäjän ja Norjan välisen rajan säännöllisestä tarkastuksesta, 20. toukokuuta/1. kesäkuuta 1847

Declaration

Sedan H M:t Kejsaren öfver hela Ryssland och H M:t Konungen af Sverige och Norrige, till följe af ömsesidig öfverenskommelse, låtit, genom ömsesidigt utsedde Commissarier, ånys uppgå den medelst Conventionen af d. 2/14 Maj 1826. bestämde gränselinien emellan Kejsaredömet Ryssland och Konungariket Norrige, återställa de genom tidens åverkan eller andra tillfälligheter skadade eller förstörde rämärken samt upphugga rågatan öfverallt, hvarest berörde gränssträckning blifvit utplånad genom uppvuxen skog, hafva de respective Commissarierne, efter att i tvenne protokoller, undertecknade, det ena i Neiden i Östra Finmarken, den 5/17 Augusti 1846., och det andra i Torneå den 13. Oktober samma år, hafva afgifvit detaillerad redogörelse för sine operationer tillika, i öfverensstämmelse med derom erhållen föreskrift, afgifvit yttrande beträffande den lämpligaste tiden för förnyandet af samma gränsrevision, och som bemålde Commissarier enhälligt öfverenskommit, att en tidrymd af 25. år vore tillfyllestgörande för gränsliniens periodiska undersökningen och för utförandet af de rågångs arbeten, som då kunde befinnas vara af behofvet påkallade, hafva H M:t Kejsaren öfver hela Ryssland och H M:t Konungen af Sverige och Norrige, med nådigt bifall till detta, af Deras Commissarier gjorde förslag, i följd af gemensam öfverenskommelse, för Deras Majestäter sjelfve samt för Deras Arfvingar och resp. Efterkommande, beslutit, att gränsen emellan Kejsaredömet Ryssland och Konungariket Norrige, sådan densamma varit bestämd genom Conventionen af d. 2/14 Maj 1826 och år 1846. blifvit återställd, skall periodiskt uppgås och undersökas efter hvarje 25:te år, samt att på samma tid gränsetecken och märken för utvisande af sagde gränslinie skola återställas öfverallt, der sådant erfordras; i följd hvaraf den första undersökningen skall äga rum år ettusen åttahundra sjuttio ett.

Till bestyrkande hvaraf vi undertecknade, Grefve Nesselrode, Riks-Canceller för Kejsared:t Ryssland och Gustaf af Nordin, Utomordentligt Sändebud och Plenipotentiare Minister från H M:t Konungen af Sverige och Norrige, härtill behörigen befullmäktigade af Våre Höga Monarker, hafva undertecknat närvarande Decklaration, uti tvenne likalydande exemplar, med vidtryckande af våra anborna sköldemärken.

Gifven i S:t Petersburg den 20. maj/1. juni år efter Christi börd Ettusen Mun och på det fyrationde sjunde.

Nesselrode
(L.S.)

Baron N.F. Palmstjerna
(L.S.)

1.4

KUVAUSPÖYTÄKIRJA

SUOMEN, SOSIALISTISTEN NEUVOSTOTASAVALTAIN LIITON JA NORJAN VALTAKUNNANRAJOJEN YHTYMÄKOHDASTA.

Nojautuen niihin tuloksiin, jotka on saatu Suomen ja SNT-Liiton välistä valtakunnanrajaa v. 1947 maastoon merkittäessä, Suomen ja SNT-Liiton välisen, Jäniskosken vesivoimalaitoksen ja Niskakosken säännöstelypadon alueen kohdalla kulkevan valtakunnanrajan maastoon merkitsemistä varten asetetun Suomen ja SNT-Liiton sekakomitean edustajat sekä Norjan Hallituksen edustaja todistavat täten, että Muotkavaaralla (Krokfjellet) on määrätty Suomen, SNT-Liiton ja Norjan valtakuntien rajan yhtymäkohta.

Tämä valtakuntien rajan yhtymäkohta on merkitty maastoon kartiomaisella kivipyykillä (pohjan halkaisija 2.5 m, korkeus 2.0 m ja yläosan halkaisija 2.0 m), jonka päälle on asetettu kolmisärmäinen betonipyramidi.

Tämän pyramidin sivuihin on uurrettu suomen, venäjän ja norjan kielellä asianomaisia, toisiinsa rajoittuvia valtakuntia ja tämän rajamerkin nimeä vastaavat merkinnät: Suomi Muotkavaara" "SSSR, Muotkavaara", Norja, Krokfjellet".

Rajamerkin "Muotkavaara" (Krokfjellet) tarkka sijainti on määritelty tähän kuvauspöytäkirjaan liitetyissä asiakirjoissa.

Asetettu rajamerkki "Muotkavaara" (Krokfjellet) on merkitty oheistettuun Suomen, SNT-Liiton ja Norjan valtakunnanrajan yhtymäkohdasta mittakaavaan 1:25 000 laadittuun topografikarttaan.

Rajamerkin suorakulmaisten koordinaattien laskemisen ja kartoitustyön geodeettisena perustana on käytetty Suomen valtion kolmiomittauksen pisteitä, muunnettuina Besselin ellipsoidille, GaussKrügerin projektioon, siinä kuusiasteisessa kaistassa, jonka keskimeridiaani on 27° itäistä pituutta Greenwichistä.

Tämän rajamerkin korkeus on määrätty trigonometrisillä korkeusmittauksilla Suomen kolmiopisteiden korkeuksien perusteella, jotka on määrätty Pohjoisen Jäämeren pinnan keskikorkeuden mukaan ± 1 metrin tarkkuudella.

Suomen ja SNT-Liiton, SNT-Liiton ja Norjan sekä Suomen ja Norjan väliset valtakunnanrajat kulkevat rajamerkistä "Muotkavaara" (Krokfjellet) seuraavasti:

Suomen ja SNT-Liiton välinen, v. 1947 maastoon merkitty valtakunnanraja kulkee suoraa raja-aukkoa myöten lounaisessasuunnassa, ylittäen useita Muotkavaaran (Krokfjellet) kivikkoisia jyrkänteitä ja notkoja sekä nimettömän puron, rajamerkkiin n:o A/117, joka on asetettu raja-aukkoon nimettömälle kukkulalle, 210 m lounaaseen edellä mainitusta purosta ja jonka suorakulmaiset koordinaatit ovat:

$$x = 7\ 663\ 211.9 \qquad y = 5\ 576\ 400.8$$

Rajamerkkien "Muotkavaara" (Krokfjellet) ja n:o A/117 välimatka on 829.0 metriä.

SNT-Liiton ja Norjan välinen, v. 1947 maastoon merkitty valtakunnanraja kulkee suoraa raja-aukkoa myöten kaakkoisessa suunnassa kivikkomaastoa Muotkavaaran (Krokfjellet) kaakkoisrinnettä, ylittäen suon ja lammen, rajamerkkiin n:o 1, joka on asetettu raja-aukkoon ja jonka suorakulmaiset koordinaatit ovat:

$$x = 7\ 663\ 249.4 \qquad y = 5\ 577\ 676.5$$

Rajamerkkien "Muotkavaara" (Krokfjellet) ja n:o 1 välimatka on 805.3 metriä.

Suomen ja Norjan välinen valtakunnanraja kulkee suoraa raja-aukkoa myöten luoteisessa suunnassa rajamerkkiin "Porttivaara" (Kranglefjellet), joka on asetettu noin 4225 metrin päähän rajamerkistä "Muotkavaara" (Krokfjellet).

LIITTEET:

1. Suomen, SNT-Liiton ja Norjan valtakuntien rajan yhtymäkohdan kartta mittakaavassa 1:25 000, yksi lehti.

2. Pöytäkirja rajamerkistä "Muotkavaara" (Krokvjellet), yksi lehti.

Tämä kuvauspöytäkirja astuu voimaan välittömästi sen jälkeen kun se on allekirjoitettu.

Laadittu yhdeksänä kappaleena, joista kolme suomen, kolme venäjän ja kolme norjan kielellä.

Kaikilla kolmella tekstillä on samanlainen todistusvoima.

Allekirjoitettu Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 1947.

Suomen
valtuuskunnan
edustaja

Neuvostoliiton
valtuuskunnan
edustaja

Norjan
edustaja

K. Somerto
Eversti K. Somerto
(Leima)

Korionov
Majuri I.M. Korionov
(Leima)

Kr. Gleditsch
Johtaja Kr. Gleditsch
(Leima)

P Ö Y T Ä K I R J A

rajamerkistä "Muotkavaara" (Krokfjellet), joka on asetettu Suomen, SNT-Liiton ja Norjan valtakunnanrajojen yhtymäkohtaan.

Suomen ja SNT-Liiton välisen, Jäniskosken vesivoimalaitoksen ja Niskakosken säännöstelypadon alueen kohdalla kulkevan valtakunnanrajan maastoon merkitsemistä varten asetetun Suomen ja SNT-Liiton sekakomitean edustajat sekä Norjan Hallituksen edustaja todistavat täten laatineensa 5 p:nä syyskuuta 1947 tämän pöytäkirjan rajamerkistä "Muotkavaara" (Krokfjellet).

Tämä rajamerkki on asetettu Muotkavaaralle (Krokfjellet) Suomen, SNT-Liiton ja Norjan valtakuntien rajojen yhtymäkohtaan. Sen muodostaa kartiomainen kivipyykki, jonka päälle 15 p:nä elokuuta 1945 on asetettu kolmisärmäinen betonipyramidi.

Rajamerkin "Muotkavaara" (Krokfjellet) keskipisteen maantieteelliset ja suorakulmaiset koordinaatit ovat: $69^{\circ}03'11.12$ pohjoista leveyttä ja $28^{\circ}55'50.32$ itäistä pituutta Greenwichistä ja $x = 7\,663\,741.2$, $y = 5\,577\,038.8$.

Suuntakulma merkistä "Muotkavaara" (Krokfjellet) merkkiin n:o A/117 on $230^{\circ}19'.2$.

Välimatka merkistä "Muotkavaara" (Krokfjellet) merkkiin n:o A/117 on 829.0 metriä.

Rajamerkistä "Muotkavaara" (Krokfjellet) valtakuntien rajat kulkevat seuraavasti:

Suomen ja SNT-Liiton välinen raja kulkee rajamerkistä "Muotkavaara" (Krokfjellet) suoraa raja-aukkoa myöten lounaisessa suunnassa, ylittäen useita Muotkavaaran (Krokfjellet) kivikkoisia jyrkänteitä ja notkoja sekä nimettömän puron, rajamerkkiin n:o A/117.

SNT-Liiton ja Norjan välinen raja kulkee suoraa raja-aukkoa myöten kaakkoisessa suunnassa kivikkomaastossa Muotkavaaran (Krokfjellet) kaakkoisrinnettä, ylittäen suon ja lammen, rajamerkkiin n:o 1.

Suomen ja Norjan välinen raja kulkee suoraa raja-aukkoa myöten luoteisessa suunnassa rajamerkkiin "Porttivaara" (Kranglefjellet), joka on asetettu noin 4 225 metrin päähän rajamerkistä "Muotkavaara" (Krokfjellet).

Tämän rajamerkin sijainti maastossa käy selville maasto piirroksesta ja valokuvasta, jotka ovat tämän pöytäkirjan kääntöpuolella.

Allekirjoitettu Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 1947.

Suomen
valtuuskunnan
edustaja

Neuvostoliiton
valtuuskunnan
edustaja

Norjan
edustaja

K. Somerto
Eversti K. Somerto
(Leima)

Korionov
Majuri I.M. Korionov
(Leima)

Kr. Gleditsch
Johtaja Kr. Gleditsch
(Leima)

Suomen Tasavallan Hallituksen, Norjan Kuningaskunnan Hallituksen ja Sosialististen Neuvostotasavaltain Liiton Hallituksen kesken Suomen, Norjan ja Neuvostoliiton valtakunnanrajojen yhtymäkohtaan asetetun Muotkavaaran (Krokfjellet) rajamerkin hoitamisesta.

Suomen Tasavallan Hallitus, Norjan Kuningaskunnan Hallitus ja Sosialististen Neuvostotasavaltain Liiton Hallitus, haluten määritellä ne toimenpiteet, jotka ovat tarpeelliset Suomen, Norjan ja Neuvostoliiton valtakunnanrajojen yhtymäkohtaan asetetun Muotkavaaran (Krokfjellet) rajamerkin pitämiseksi asianmukaisessa kunnossa, ovat päättäneet tässä tarkoituksessa tehdä tämän pöytäkirjan ja ovat tätä varten nimittäneet valtuutetuikseen allekirjoittaneet, jotka, esitettyään oikeiksi ja asianmukaisiksi havaitut valtakirjansa, ovat sopineet seuraavista määräyksistä:

1 artikla.

Sopimuspuolet sitoutuvat pitämään Muotkavaaran (Krokfjellet) rajamerkin, joka on asetettu osoittamaan Suomen, Norjan ja Neuvostoliiton valtakunnanrajojen yhtymäkohtaa, sellaisessa kunnossa, että rajamerkin sijainti, ulkonäkö, muoto, mitat ja maalaus vastaavat kaikkia niitä määräyksiä, jotka on vahvistettu Helsingissä joulukuun 3 päivänä 1947 Suomen ja SNT-Liiton välisen, Jäniskosken vesivoimalaitoksen ja Niskakosken säännöstelypadon alueen kohdalla kulkevan valtakunnanrajan maastoon merkitsemistä varten asetetun Suomen ja SNT-Liiton sekakomitean edustajien sekä Norjan Hallituksen edustajan allekirjoittamissa Muotkavaaran (Krokfjellet) rajamerkkiä koskevissa asiakirjoissa.

2 artikla.

Rajamerkin hoidosta huolehtivat sopimuspuolet viisivuotiskausittain vuorotellen, järjestyksessä Suomi, Neuvostoliitto ja Norja. Ensimmäinen viisivuotiskausi alkaa elokuun 1 päivänä 1953.

3 artikla.

1. Rajamerkin kunnan ja sijainnin tarkastuksen suorittavat rajamerkin hoidosta huolehtivan sopimuspuolen asianomaiset viranomaiset oman harkintansa mukaisesti. Sen lisäksi kaikkien sopimuspuolten asianomaisten viranomaisten edustajien on joka vuosi suoritettava yhteinen rajamerkin valvontatarkastus.

2. Yhteinen rajamerkin valvontatarkastus suoritetaan heinäkuussa. Tarkastuksen tarkemmasta ajasta sopimuspuolten asianomaiset viranomaiset sopivat erikseen rajamerkin hoidosta huolehtivan sopimuspuolen asianomaisten viranomaisten tehtyä siitä kirjallisen ehdotuksen toisten sopimuspuolten asianomaisille viranomaisille.

3. Mikäli on tarpeen samana vuonna suorittaa ylimääräinen rajamerkin yhteinen tarkastus, tarkastusta ehdottavan sopimuspuolen asianomaisten viranomaisten on siitä kirjallisesti ilmoitettava toisten sopimuspuolten asianomaisille viranomaisille. Rajamerkin ylimääräinen yhteinen tarkastus on suoritettava viimeistään 20 päivän kuluessa sen jälkeen,

kun tarkastuksesta aloitteen tehneen sopimuspuolen asianomaiset viranomaiset ovat siitä ilmoittaneet.

4. Valvontatarkastuksesta sopimuspuolten asianomaisten viranomaisten edustajat laativat toimituspöytäkirjan yhdeksänä kappaleena, joista kolme kappaletta suomen-, kolme norjan- ja kolme venäjänkielillä.

4 artikla.

Rajamerkin vioituttua, rikkouduttua tai tuhouduttua sen sopimuspuolen asianomaiset viranomaiset, jonka hoidettavana rajamerkki on, ryhtyvät viipymättä toimenpiteisiin sen korjaamiseksi tai uusimiseksi sekä ilmoittavat kirjallisesti toisten sopimuspuolten asianomaisille viranomaisille töihin ryhtymisestään viimeistään 10 päivää ennen niiden aloittamista.

Rajamerkin korjaamis- ja uusimistyöt suoritetaan seuraavasti:

a) Se sopimuspuoli, joka huolehtii rajamerkin hoidosta, suorittaa rajamerkin korjaustyöt itsenäisesti. Toisten sopimuspuolten asianomaisten viranomaisten edustajilla on oikeus olla näissä töissä läsnä.

b) Rajamerkin uusiminen, jonka niinkään suorittaa rajamerkistä huolehtiva sopimuspuoli, tapahtuu toisten sopimuspuolten asianomaisten viranomaisten läsnäollessa. Uudelleen valmistettavan rajamerkin on oltava 1 artiklassa mainituissa rajamerkitsemisasiakirjoissa vahvistettujen määräysten mukainen. Rajamerkin uusimisesta sopimuspuolten asianomaiset viranomaiset laativat toimituspöytäkirjan yhdeksänä kappaleena, joista kolme suomen-, kolme norjan- ja kolme venäjänkielillä.

c) Mikäli tuhoutunutta rajamerkkiä uusittaessa ei ole selviä jälkiä sen sijainnista, on sopimuspuolten asianomaisten viranomaisten turvaututtava rajankäyntiasiakirjoihin.

5 artikla.

Jos jonkun sopimuspuolen asianomaiset viranomaiset huomaavat rajamerkin vioittuneen, rikkoutuneen tai tuhoutuneen, he voivat vaatia sen sopimuspuolen asianomaisilta viranomaisilta, jonka hoidettavana rajamerkki on, rajamerkin korjaamista tai uusimista. Viimeksimainitun sopimuspuolen asianomaisten viranomaisten on ryhdyttävä rajamerkin korjaamis- tai uusimistöihin viimeistään 20 päivän kuluessa sen jälkeen, kun he ovat saaneet tästä kirjallisen ilmoituksen.

6 artikla.

Sopimuspuolet ryhtyvät toimenpiteisiin rajamerkin asianmukaiseksi suojaamiseksi ja saattavat vastuuseen henkilöt, jotka todetaan syyllisiksi rajamerkin siirtämiseen, vioittamiseen tai hävittämiseen. Näissä tapauksissa rajamerkki korjataan tai uusitaan sen sopimuspuolen kustannuksella, jonka kansalaiset on katsottu tekoon syyllistyneiksi.

7 artikla.

Tässä pöytäkirjassa mainittuja asianomaisia viranomaisia ovat Suomen Tasavallan, Norjan Kuningaskunnan ja Sosialististen Neuvostotasavaltain Liiton rajavaltuutetut, heidän sijaisensa ja apulaisensa. Tämän pöytäkirjan määräysten täytäntöönpanoa koskeissa asioissa he ovat välittömässä yhteydessä toisiinsa.

8 artikla.

Tämä pöytäkirja tulee voimaan heinäkuun 1 päivänä 1953 ja on voimassa 15 vuotta. Mikäli jokin sopimuspuoli ei 6 kuukautta ennen tämän pöytäkirjan voimassaoloajan päättymistä ilmoita irtisanovansa pöytäkirjaa tai haluavansa tehdä siihen muutoksia, jatkuu pöytäkirjan voimassaolo itsestään seuraavat 15 vuotta ja niin edelleen siihen saakka, kun jokin sopimuspuolista 6 kuukautta ennen silloin voimassaolevan viisitoistavuotiskauden päättymistä ilmoittaa irtisanovansa pöytäkirjan.

9 artikla.

Tämä pöytäkirja on tehty kolmena suomen-, norjan- ja venäjänkielisenä kappaleena ja kaikki tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset.

Kaiken ylläesitetyn vakuudeksi sopimuspuolten valtuutetut ovat tämän pöytäkirjan allekirjoittaneet ja sineteillään vahvistaneet.

Helsingissä 7 päivänä helmikuuta 1953.

2. AIKAISEMMAT RAJANKÄYNNIT - YLEISKATSAUS JA YHTEENVETO

2.1. Johdanto

Sekä Strömstadin sopimuksessa vuodelta 1751 että vuoden 1826 rajasopimuksessa oli määräyksiä rajankäynnistä ja rajan merkitsemisestä, ja näiden sopimusten perusteella suoritetuissa rajankäynneissä luotiin perusta rajan kululle rakentamalla rajapyykkejä, raivaamalla raja-aukko, laatimalla rajakarttoja ja tekemällä muita vastaavia töitä. Nämä rajankäynnit lopetettiin ja hyväksyttiin 1767 ja vastaavasti 1826.

Strömstadin sopimuksessa oli myös määräys rajan käynnistä joka 10. vuosi. Vaikka tätä ei käytännön syistä noudatettukaan - ensimmäinenkin rajankäynti kesti 15 vuotta - oli määräys voimassa aina vuoteen 1847. Silloin allekirjoitettiin 20. toukok./1. kesäk. Venäjän, johon Suomen suuriruhtinaskunta silloin kuului, ja Norjan välillä julistus 25 vuoden välein tapahtuvista säännöllisistä rajankäynneistä. Tämä julistus koskee koko nykyistä Suomen ja Norjan välistä rajaa.

2.2. Rajankäynti 1764-66

Kuten edellä on todettu, edellytti Strömstadin sopimus vuodelta 1751, että raja on käytävä ja merkittävä annettujen määräysten mukaisesti. Rajankäynti aloitettiin Hisoyalta vuonna 1752, ja vuosina 1752-66 raja raivattiin, pyykitettiin ja kartoitettiin. Lappia koskeva osa rajankäynnistä suoritettiin vuosina 1764-66 ja välille Kolddajavri Kolmmesoavi rakennettiin kaikkiaan 55 pyykkiä. Viimeinen rakennettu rajapyykki oli "Pitusmarast", n:o 348. Strömstadin sopimuksen päätepiste Kolmmesoavi, jolta venäläis-norjalainen Näätämön (Neiden) tunturialue alkoi, merkittiin vain pienellä tilapäisellä pyykillä. Rajasopimus ei sisällä määräyksiä rajalinjan tarkasta kulusta

Tenon vesistössä (Tanavassdraget), mutta rajankäynnin pöytäkirjoista ja kartoista ilmenee, että syväväyläperiaate on asetettu vesistössä valtakunnanrajan määrittämisen perustaksi. Tätä periaatetta on sittemmin seurattu kaikissa rajankäynneissä.

2.3. Rajankäynnit 1786, 1794-95 ja 1805-06

Strömstadin sopimuksen perusteella suoritettiin rajankäynnit nykyisellä Suomen ja Norjan välisellä rajalla vuosina 1786, 1794-95 ja 1805-06. Ainoastaan viimeisestä on säilynyt tarkempia tietoja: 1805 käytiin ja raivattiin osuus rajapyykiltä 309 pyykille 342, eli Enontekiön ja Kautokeinin välinen raja. Koska veneet eivät selviytyneet matkasta alas Tenon vesistöä, onnistuttiin raja Tenolta Kolmmesoaville käymään ja raivaamaan vasta vuonna 1806 kuten myös osuus rajapyykiltä 309 Kolddajavrille. Tässä rajankäynnissä ei rakennettu uusia pyykkejä.

2.4 Rajankäynti 1826-27

Vuosien 1805-06 rajankäynti oli viimeinen Ruotsin ja Norjan välillä Strömstadin sopimuksen perusteella suoritettu rajankäynti, joka koski myös Suomen ja Norjan välistä rajaa, sillä Suomi liitettiin suuriruhtinaskuntana Venäjään Haminan rauhassa vuonna 1809. Vaikka vuosina 1817-19 suoritettiin Norjan ja Ruotsin välillä rajankäynti (etelään Kolddajavrilta), Suomen ja Norjan välistä rajaa ei käyty. Tämä aiheutui Venäjän ja Norjan välisistä tutkimuksista, selvityksistä ja neuvotteluista, jotka johtivat vuoden 1826 rajasopimukseen. Tämän sopimuksen mukaan Strömstadin sopimuksen rajalinja Kolddajavrilta Kolmmesoaville tunnustetaan Suomen suuriruhtinaskunnan ja Norjan väliseksi rajaksi. Sopimukseen liittyvänä suoritettiin vuonna 1826 perustavaa laatua oleva rajankäynti Kolmmesoavilta Jäämerelle (Ishavet) raivaamalla raja-aukko, rakentamalla rajapyykkejä ja laatimalla rajakartta. Kaikkiaan rakennettiin 5 pyykkiä nykyiselle Suomen ja Norjan väliselle rajalle Kolmmesoavilta Muotkavaaralle (Krokfjellet). Eri sopimuksella määrättiin, että myös rajan läntinen osuus Kolmmesoavilta Kolddajavrille käydään. Näin tapahtuikin vuonna 1827, eikä tälle osuudelle rakennettu uusia pyykkejä.

2.5. Rajankäynti 1846

Vuonna 1846 käytiin koko valtakunnanraja (idästä länteen). Välille Muotkavaara Kolmmesoavi rakennettiin 6 uutta pyykkiä, niiden joukossa Muotkavaaran pyykki. Muotkavaara oli 1833 määrätty Suomen suuriruhtinaskunnan ja Venäjän välisen rajan päätepisteeksi.

Vuoden 1846 rajankäynnin yhteydessä allekirjoitettiin, kuten aiemmin on mainittu, Venäjän ja Norjan välillä julistus säännöllisistä 25 vuoden välein tapahtuvista rajankäynneistä. Tämä jaksollisuus vahvistettiin myös 28. huhtikuuta 1924 sopimuksessa, joka tehtiin Suomen ja Norjan välillä koskien Petsamon ja Finnmarkin rajaa.

2.6. Rajankäynti 1871

Vuoden 1871 rajankäynnissä suoritettiin tavanomaisia korjauksia, muun muassa uusia rajamerkkejä rakennettiin 30 ja 12 sydänkiveä korvattiin uusilla. Lisäksi tehtiin metsänraivauksia, mutta uusia pyykkejä ei rakennettu.

2.7. Rajankäynti 1896-97

Edellä mainituissa rajankäynneissä ei tutkittu Tenon vesistön syväväylässä ja siten rajalinjassa tapahtuneita muutoksia sitten vuosien 1764-66 rajankäynnin. Vesistön varren kasvavan asutuksen myötä lisääntyi kuitenkin tarve syväväylän tarkastamiseen. Rajankäynnissä 1896-97 päätettiin muun muassa tästä johtuen, että koko raja kartoitettaisiin. Näin tehtiinkin ja Tenon vesistössä määritettiin syväväylän kulku, kuitenkin ilman, että kartoissa tai pöytäkirjoissa on mitään mainintoja mahdollisista muutoksista verrattuna rajakarttoihin vuosilta 1764-66.

Rajankäynnissä, joka tapahtui idästä länteen, rakennettiin lisäksi 36 uutta pyykkiä Muotkavaaran ja Golddajávrin välille. Raja-aukko raivattiin 8 m leveäksi (aikaisemmin 4 m), ja Golddajavrissa määritettiin Suomen, Norjan ja Ruotsin rajojen tarkka leikkauspiste, joka merkittiin kolmen valtakunnan pyykillä.

2.8. Rajankäynti 1925

Raja olisi pitänyt käydä jo vuonna 1921, mutta Suomen ja Norjan välisten, Suomen itsenäistymisestä ja Petsamon Suomeen liittämisestä johtuvien neuvottelujen takia rajankäyntiä siirrettiin, ja se suoritettiin vuonna 1925.

Tässä rajankäynnissä, joka suoritettiin yhden kesän kuluessa, rakennettiin kaikkiaan 36 uutta pyykkiä Golddajávrin ja Muotkavaaran välille (rajankäynti koski, kuten myös vuosina 1826/27, 1846, 1871 ja 1896-97, lisäksi osuutta Muotkavaaralta Jäämerelle). Siten rajapyykkien määrä nousi nykyisellä Suomen ja Norjan välisellä rajalla 138:aan. Suuri osa vanhoista pyykeistä kunnostettiin ja osalle asetettiin uudet sydänkivet, jolloin kaikki pyykkit tulivat muodoltaan saman kaltaisiksi.

Monia rajamerkkejä kunnostettiin ja osaan asetettiin uusi sydänkivi., Tällöin rajamerkit tulivat ulkomuodoltaan melko yhtenäisiksi. Niiden rajamerkkien sydänkivet, joissa oli ollut Suomen puolella venäläiset kaiverukset, poistettiin ja tilalle asetettiin tekstillä "SUOMI" varustetut sydänkivet. Tällöin Norjan puolelle hakattiin silloisen kuninkaan monogrammi ja kruunu. Molemmiin puolin hakattiin vuosiluku 1925 ja rajamerkin numero. Uusien rajamerkkien sydänkiviin hakattiin maiden nimet ja vuosiluku 1925.

Uutta rajakarttaa ei laadittu, mutta vuosien 1896-97 karttaa korjattiin useilta kohdilta. Näin erityisesti Tenon vesistön osalla, jolloin muun muassa joukko saaria ja hiekkasärkkiä, joita 1897 kartalla ei ollut, kartoitettiin samalla kun syväväylän kulku merkittiin karttoihin.

Suomen ja Norjan rajavaltuuskuntien puheenjohtajien välillä oli tiettyjä mielipide-eroja syväväyläperiaatteen käytöstä ja soveltamisesta. Nämä eivät kuitenkaan aiheuttaneet mitään seuraamuksia rajankäynnin hyväksymisessä.

2.9. Rajankäynti 1950

Rajankäynti aloitettiin kesäkuun 19. päivänä ja päätettiin 2. syyskuuta Golddajavrilla Suomen, Norjan ja Ruotsin kolmen valtakunnan pyykin tarkastukseen. Tähän tarkastukseen osallistui Suomen ja Norjan rajavaltuutettujen lisäksi Ruotsin hallituksen edustaja. Muotkavaaran kolmen valtakunnan pyykin olivat Suomen, Norjan ja Neuvostoliiton edustajat tarkastaneet ja hyväksyneet vuosina 1945 ja 1947. Tekniset työt (linjaus, raja-aukon raivaus, rajapyykkien rakentaminen ja kunnostus ym.) suoritettiin vuoden 1950 rajankäynnissä maarajoilla kahden, omilla lohkoillaan työskennelleen teknisen komitean toimesta. Myöhemmin rajavaltuutetut tarkastivat tehdyt työt. Rajankäynnille asetetut tavoitteet - merkitä ja raivata maaraja siten, että kaikkialla voidaan nähdä rajapyykiltä viereiselle pyykille tai suurelle rajaviitalle ja selvittää rajan kulku jokiosuudella kaikkien saarien ja hiekkasärkkien kohdalla - saavutettiin. Lisäksi laadittiin uudet rajakartat. Maarajan osalta otettiin perustaksi

vuoden 1896-97 rajakartat mittakaavassa 1 : 42 000 niine korjauksineen, jotka niihin oli tehty 1925. Kartat laadittiin ja piirrettiin uudelleen mittakaavassa 1 : 40 000 ja painettiin rajoitettuna painoksena virkakäyttöä varten.

Tenon vesistön osalta laadittiin kokonaan uudet kartat mittakaavassa 1 : 20 000 ilmakeuviin perustuen. Tenolta oli olemassa saksalaisten sodan aikana 1940-45 ottamia ilmakeuvia, Kietsimäjoen ja Inarijoen osalla suomalaiset suorittivat ilmakeuvaukset rajankäynnin yhteydessä.

Uusia rajapyykkeitä rakennettiin 54 kappaletta ja lisäksi 95 vanhaa pyykkiä kunnostettiin. Siten raja oli merkitty kaikkiaan 192:lla rajapyykillä ja niiden keskimääräinen välimatka oli 2,3 km.

Rajajoissa kirjattiin olevan kaikkiaan 181 saarta. Sama määrä oli merkitty vuoden 1925 rajakartalle. Saarista 83 kuului Suomelle ja 96 Norjalle kahden ollessa jaettuna maiden kesken. Rajan kulussa ei muutenkaan Tenon vesistön osalla todettu huomattavia muutoksia. Syväväylä ei ollut muuttunut merkittävästi sitten rajankäynnin 1925.

2.10. Rajankäynti 1975-76

Rajankäynti suoritettiin pääosin vuosien 1975-76 kuluessa. Eräitä täydentäviä tehtäviä suoritettiin vuonna 1977. Maastotyöt jaettiin maiden kesken siten, että

Suomi järjesti ja suoritti työt kolmen valtakunnan pyykiltä Golddajávriilta, missä Suomen, Norjan ja Ruotsin rajat yhtyivät, Tenon vesistön alkuun rajapyykille 342A. Norjalaiset valvoivat näitä maastotöitä.

Norja järjesti ja suoritti työt osuudella Tenolta rajapyykiltä 343 kolmen valtakunnan pyykille Muotkavaaralle, missä Suomen, Norjan ja silloisen Neuvostoliiton rajat yhtyivät. Suomalaiset valvoivat näitä maastotöitä.

Suomi ja Norja järjestivät ja suorittivat yhdessä työt Tenon vesistön osalta.

Suomen osuudella rajamerkkien rakentamisen ja kunnostuksen sekä raja-aukon raivauksen suoritti rajavartiolaitoksen henkilöstö, kun taas mittaukset suoritti maanmittaushallituksen henkilöstö. Norjan osuuden maastotyöt suoritettiin Norges geografiske oppmålingin (1.1.1986 alkaen Statens kartverk) henkilöstön toimesta. Suomalaiset ja norjalaiset tarkastivat Tenon vesistön jokirajan yhteistoimin. Tarkastus muodosti perustan rajankäyntivaltuuskuntien yhteiselle ehdotukselle jokirajan kulusta.

Perusaineistona rajankäynnin suorituksessa oli ensisijassa vuoden 1950 rajankäynnin täydellinen aineisto. Edelleen vuoden 1950 rajankäynnin tuloksena oli olemassa karttasarja, mittakaavassa 1 : 40000 maarajalta ja 1 : 20000 Tenon vesistöstä. Kartat esittivät maarajalla kapean kaistan molemmin puolin rajaa ja Tenon vesistöllä jokirantojen välisen alueen.

Koko rajan pituudelta laadittiin uudet rajakartat mittakaavassa 1 : 50000. Kartat perustuivat maastotietojen osalta kummankin maan topografiseen kartastoon,

joka oli laadittu Suomen puolelta 1:20000- ja norjanpuolelta 1:50000-mittakaavaisena. Lisäksi laadittiin Tenon vesistön osalta niin sanotut ilmakuvayhdistelmät mittakaavassa 1:20000/1:15000. Valtakunnanraja Tenon vesistössä esitettiin sekä varsinaisilla rajakartoilla että näillä yhdistelmillä. Ilmakuvaukset olivat osin aikaisemmin tehtyjä ja osin Norjan tätä rajakäyntiä varten tekemiä.

Rådjajohkan latvoilla maarajaa jatkettiin noin 2,6 km pitkällä pyykkivälillä, koska aikaisempi rajapuro kulki suoperäisessä maastossa. Se ei siten soveltunut rajan kulun tarkkaan osoittamiseen. Uusia rajapyykkejä rakennettiin yhteensä 16 kappaletta ja lisäksi kaikki vanhat pyykit kunnostettiin. Siten raja oli merkitty kaikkiaan 208:lla rajapyykillä ja niiden keskimääräinen välimatka oli 2,1 km.

3. Rajankäynti 2000

3.1 Johdanto

Julistuksen 20. toukok./1. kesäk. 1847, joka koskee 25 vuoden välein tapahtuvaa Suomen ja Norjan välistä rajankäyntiä, mukaisesti rajankäynnit on suoritettu vuosina 1871, 1896-97, 1925, 1950 ja 1975-76. Seuraava rajankäynti tuli siten suoritettavaksi vuonna 2000.

Valtakunnan rajan hoidosta tehdyn sopimuksen mukaisesti rajankäynnin valmistelut aloitettiin yhteisessä kokouksessa Helsingissä joulukuussa 1997. Tasavallan presidentti nimitti Suomen rajankäyntivaltuuskunnan 22. huhtikuuta 1999. Valtuuskunnan puheenjohtajaksi nimitettiin pääjohtaja Jarmo Ratia ja jäseniksi maanmittausneuvos Risto Nuuros, yli-insinööri Pekka Tätilä ja kenraalimajuri Matti Sandqvist. Ulkoasiainministeriö nimitti Norjan rajankäyntivaltuuskunnan 26. toukokuuta 1999 päivätyllä kirjeellä. Karttalaitoksen pääjohtaja Knut Ole Flåten nimitettiin valtuuskunnan puheenjohtajaksi, johtaja Anders Evanger varapuheenjohtajaksi ja yli-insinööri Trond Olav Vassdal sihteeriksi. Siirtyessään karttalaitoksessa muihin tehtäviin jätti Anders Evanger Norjan valtuuskunnan 14. tammikuuta 2000 ja samasta päivästä lukien johtaja John H. Naustdal tuli hänen tilalleen varapuheenjohtajaksi. Valtuuskunnille laadittiin yhteinen ehdotus ohjeiksi ja teknisiksi ohjeiksi 3. helmikuuta 1999 Hønefossissa pidetyssä kokouksessa. Suomen ulkoasiainministeriö hyväksyi ohjeet huhtikuussa 1999 ja Norjan ulkoasiainministeriö maaliskuussa 2000.

Kaikkiaan Suomen ja Norjan valtuuskunnat pitivät seitsemän yhteistä kokousta. Näissä tehdyt valmistelut ja päätökset käyvät ilmi oheisista pöytäkirjoista ja niiden liitteistä.

3.2 Kokouspöytäkirjat

Helsinki 18. joulukuuta 1997, (2 liitettä)

Kilpisjärvi 21. elokuuta 1998, (2 liitettä)

Hønefoss 3. helmikuuta 1999, (4 liitettä mukaan lukien ohjeet)

Helsinki 11. toukokuuta 1999, (2 liitettä)

Gardermoen 10. maaliskuuta 2000, (6 liitettä)

Helsinki 20. maaliskuuta 2001, (3 liitettä)

Kilpisjärvi/Ivalo 30. heinäkuuta / 2. elokuuta 2001, (2 liitettä)

Pöytäkirja Kolmen valtakunnan pyykin Suomi – Norja – Ruotsi tarkastuksesta, 30. heinäkuuta. 2001, suomen- ja ruotsinkieliset pöytäkirjat

PÖYTÄKIRJA

Kokous Suomen ja Norjan välisen, vuoden 2000 yleisen valtakunnanrajankäynnin valmistelemiseksi

Paikka: Maanmittauslaitos, Helsinki
Aika: 08.12.1997

Paikalla

Suomesta	Pääjohtaja Eversti Maanmittausneuvos Yli-insinööri	Jarmo Ratia Matti Sandqvist Risto Nuuros Pekka Tätilä
Norjasta	Kartverksjef Landdirektør Forvaltningsansvarlig	Knut Ole Flåthen Anders Evanger Trond Olav Vassdal

1 Avaus

Pääjohtaja Ratia toivotti Norjan valtuuskunnan tervetulleeksi ja avasi kokouksen.

Päätettiin seurata kokousta varten ennalta laadittua asialistaa, liite 1.

2 Valtuuskuntien toteaminen

Todettiin, että sopimuksen ” Suomen Tasavallan ja Norjan Kuningaskunnan välinen Sopimus näiden maiden välisen valtakunnanrajan hoidosta ” 7 artiklan mukaan asianomaisia viranomaisia ovat

“...Suomessa nimetty Suomen rajankäyntivaltuuskunta ja Norjassa nimetty Norjan rajaylivaltuutettu.”

Suomen ulkoasiainministeriö on oikeuttanut Maanmittauslaitoksen ja Rajavartiolaitoksen määräämään edustajansa Suomen rajankäyntivaltuuskuntaan. Maanmittauslaitos on nimennyt Jarmo Ratian, joka toimii puheenjohtajana, hänen varamiehekseen Risto Nuuroksen ja jäseneksi Pekka Tätilän. Rajavartiolaitos on nimennyt jäseneksi Matti Sandqvistin.

Norjan rajaylivaltuutettu on Knut Ole Flåthen ja hän on nimennyt Anders Evangerin varamiehekseen ja Trond Olav Vassdalin sihteeriksi norjalaiseen työryhmään, joka valmistelee rajankäyntiä.

3 *Valmistelua tekevät viranomaiset*

Viranomaiset, jotka valmistelevat rajankäyntiä, on todettu rajan hoidosta tehdyn sopimuksen 10.2 artiklassa. Sen mukaan

”Sopimuspuolten asianomaisten viranomaisten pitää hyvissä ajoin tehdä valmistelut ja esitykset mainittua yleistä vuoden 2000 rajankäyntiä varten .”

Todettiin, että tällä kokouksella aloitetaan Suomen ja Norjan välisen, vuoden 2000 rajankäynnin yhteiset valmistelut.

4 *Viralliset perusaineistot*

Todettiin, että valmistelun ja itse rajankäynnin virallisena aineistona on:

- 1) Suomen Tasavallan ja Norjan Kuningaskunnan välinen sopimus näiden maiden välisen valtakunnanrajan hoidosta, allekirjoitettu 8 päivänä tammikuuta 1981.
- 2) Suomen ja Norjan välisen yleisen rajankäynnin 1975-76 asiakirjat, jotka ovat
 - I) Perusasiakirja, sekä suomen- että norjankielellä
 - II) Rajamerkkipöytäkirjat
 - III) Rajakartat
 - IV) Ilmakuvayhdistelmä Tenon vesistöä

5 *Valmistelujen aikataulu*

Vassdal selosti lähemmin laadittua valmistelutöiden aikataulua, liite 2. Sovittiin, että työt tehdään aikataulun mukaisesti siten, että yhteinen ehdotus rajankäynnin suorittamiseksi on valmis vuoden 1999 alussa.

6 *Rajankäynnin päämäärät*

Sovittiin, että vuoden 2000 rajankäynnin päämääränä on saattaa rajan fyysinen merkintä samalle tasolle kuin se oli viime rajankäynnin jälkeen ja uudistaa rajan dokumentointi vastaamaan nykyistä tilannetta rajalla.

Rajan merkinnän selventämisestä käydyn keskustelun yhteydessä norjalaisten taholta esitettiin, että kylttien runsaampi käyttö opastavina merkkeinä olisi toivottavaa. Oltiin yksimielisiä siitä, että kylttien käyttöä, rajan merkitystä yleisölle sekä rajan merkintää yleensä tarkasteltaisiin lähemmin rajan tarkastuksen yhteydessä kesällä 1998. Edelleen oltiin yksimielisiä siitä, että uusia rajapyykkeitä ei tulisi rakentamaan.

Oltiin yksimielisiä siitä, että kumpikin maa tekee työt maarajoilla niillä osuuksilla, joista ne ovat vastanneet nyt voimassaolevan hoitosopimuksen mukaisesti, ja että mahdollinen osuuksien vaihto tapahtuu vuoden 2000 rajankäynnin valmistuttua. Työt Tenon vesistöillä suoritetaan yhdessä.

Sovittiin, että kumpikin maa vastaa omista rajankäynnin kustannuksistaan. Kustannukset pyritään jakamaan tasan jakamalla työt. Jos se ei ole mahdollista, esimerkiksi eräiden teknisten tehtävien kuten ilmakuvausten ja karttojen valmistuksen osalta, voidaan kustannuksia jakaa myös maiden välisellä rahasuorituksella.

Oltiin yksimielisiä siitä, että koko rajasta otetaan uudet ilmakuvat mittakaavassa n. 1:30 000. Rajakartat ja rajapyykit määritetään yhtenäiseen koordinaattijärjestelmään - EUREF89, ja jos on tarpeen kumpikin maa voi muuntaa koordinaatit omaan kansalliseen järjestelmäänsä.

Ehdotettiin, että raja-aukon leveys muutetaan 8 metristä 5 metriin, eli 2,5 metriin rajan molemmin puolin.

Suoritetaan yhteinen rajan tarkastus elokuussa 1998 (viikolla 34). Kuljetukset rajalla suoritetaan Rajavartiolaitoksen helikopterilla. Kummastakin maasta osallistuu kolme henkilöä.

Tätälä ja Vassdal valmistelevat Suomen ja Norjan esityksen rajankäynnin kustannusarvioksi tammikuun 1998 aikana.

Käytiin valmistelevia keskusteluja töistä, jotka tullaan suorittamaan rajankäynnin yhteydessä. Lopulliset päätökset tehdään maastotarkastuksen yhteydessä.

Tätälä ja Vassdal valmistelevat esityksen rajankäynnin ohjeiksi ja esityksen teknisiksi ohjeiksi.

8 Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään maastotarkastuksen yhteydessä elokuussa 1998.

9 Kokouksen päätös

Kartverksjef Knut Ole Flåthen esitti kiitokset Norjan valtuuskunnan puolesta, ja korosti kokouksessa vallinnutta hyvää ilmapiiriä.

Jarmo Ratia
Suomen rajankäyntivaltuus-
kunnan puheenjohtaja

Knut Ole Flåthen
Norjan rajaylivaltuutettu

ESITYSLISTA

Kokous Suomen ja Norjan välisen, vuoden 2000 yleisen valtakunnanrajankäynnin valmistelemiseksi

Paikka Maanmittauslaitos, Helsinki
Aika 08.12.1997

- 1 Kokouksen avaus**
- 2 Asianomaisten viranomaisten esittely sopimuksen ”Suomen Tasavallan ja Norjan Kuningaskunnan välinen Sopimus näiden maiden välisen valtakunnanrajan hoidosta” 7 artiklan mukaisesti**
“...Suomessa nimetty Suomen rajankäyntivaltuuskunta ja Norjassa nimetty Norjan rajaylivaltuutettu.”
- 3 Valmistelua tekevät viranomaiset, artikla 10,2:**
“Sopimuspuolten asianomaisten pitää hyvissä ajoin tehdä valmistelut ja esitykset mainittua yleistä vuoden 2000 rajankäyntiä varten.”
- 4 Viralliset perusaineistot**
Yleisen rajankäynnin 1975-76 asiakirjat. Sopimus hoidosta, allekirjoitettu 8. päivänä tammikuuta 1981.
- 5 Valmistelujen aikataulu**
«Notat (muistio)» laadittu syyskuussa 1997, Vassdal/Tätilä
- 6 Rajankäynnin päämäärät**
Suoritettavat tehtävät, kts. muistio
- 7 Periaatteellisia kysymyksiä**
Keskustelu ja päätökset, kts. muistio
- 8 Seuraava kokous ja kokouksen asialista**
- 9 Kokouksen päätös**

Muistio:

Tehtävä	Päätös/Toimenp. /Valmistelu (P/T/V)	Tekijä	Vamistumis- aika
Rajankäynnin päämäärät; ♦ mitä tehtäviä sisällytetään ottaen huomioon: - virallinen dokumentointi - fyysinen raja ja sen merkintä - raja väestön kannalta	 <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i>	 SVk/NVk SVk/NVk SVk/NVk	 Joulukuu 1997 Joulukuu 1997 Joulukuu 1997
Ottaa kantaa periaatteellisiin teknisiin kysymyksiin, kuten: - työalueiden jako - raja-aukon leveys - uudet mittaukset ja kartoitukset	 <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i>	 SVk/NVk SVk/NVk SVk/NVk	 Joulukuu 1997 Joulukuu 1997 Joulukuu 1997
Perehtyminen olemassa olevaan aineistoon (<i>esittely</i>) -rajadokumentit -kartta-aineisto -historiallinen aineisto	 <i>V</i> <i>V</i> <i>V</i>	 SVk/NVk SVk/NVk SVk/NVk	 Joulukuu 1997 Joulukuu 1997 Joulukuu 1997
Valtakunnanrajan tarkastus helikopteria käyttäen	<i>T</i>	SVk/NVk	Elokuu 1998
Selvitetään mitä töitä rajalla tehdään ♦ maaraja: -tehdäänkö uusia rajapyykkeitä -pyykkien korjaukset -raja-aukon raivaus -raja-aukon linjaaminen -kartoitus ja sen laajuus -koordinaattimääritykset ♦ Tenon vesistöissä: - töiden jako ja järjestely - ilmakuvaukset - menetelmät - kartoitus, koordin.määritykset	 <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i>	SVk/NVk	Syyskuu 1998
Koska kumpikin maa suorittaa maastotyönsä (on sidoksissa kummankin maan budjetin- ja määrärahaikäytäntöön)	<i>P</i>	SVk/NVk	Syyskuu 1998
Valmiit ohjeet kummankin maan rajankäyntivaltuuskunnille	<i>P</i>	SVk/NVk	Joulukuu 1998
Valmiit tekniset ohjeet töille	<i>P</i>	SVk/NVk	Joulukuu 1998
Valtuuskuntien nimittäminen	<i>P</i>	DnUD/UM	Huhtikuu 1999

NVk= Norjan Valtuuskunta
SVk= Suomen Valtuuskunta

PÖYTÄKIRJA

Kokous Suomen ja Norjan välisen, vuoden 2000 yleisen valtakunnanrajankäynnin valmistelemiseksi

Paikka: Kilpisjärvi
Aika: 21.08.1998

Osallistujat

Suomesta	Pääjohtaja Kenraalimajuri Maanmittausneuvos Yli-insinööri	Jarmo Ratia Matti Sandqvist Risto Nuuros Pekka Tätilä
Norjasta	Kartverksjef Direktør Landdivisjonen Forvaltningsansvarlig	Knut Ole Flåthen Anders Evanger Trond Olav Vassdal

1 *Avaus*

Pääjohtaja Ratia toivotti Norjan valtuuskunnan tervetulleeksi ja avasi kokouksen.

Sovittiin, että noudatetaan kokoukselle laadittua asialistaa, liite 1.

2 *Pöytäkirja kokouksesta 08.12.97*

Pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin. Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja, pääjohtaja Jarmo Ratia ja Norjan rajaylivaltuutettu Knut O. Flåthen allekirjoittivat molemmilla kielillä kahtena kappaleena laaditut pöytäkirjat. Ne lähetetään tiedoksi molempien maiden ulkoministeriöille.

3 *Yhteenveto - tarkastuksen tulokset*

Knut O. Flåthen kiitti Norjan valtuuskunnan puolesta hyvin suunnitellusta ja toteutetusta tarkastuksesta.

Vassdal selosti Norjan työosuudella tehtyjä havaintoja:

- Rp. 351A ja Rp. 352 välille, pohjoisluoteeseen Rådjejavrista pitäisi rakentaa uusi valtakunnanrajapyykki.
- Rp. 350Fa, joka on sortunut, pitää siirtää pohjoisluoteeseen sellaiseen paikkaan, jossa se on paremmin suojassa jäiden vaikutukselta.
- Muutamat sortuneet valtakunnanrajapyykit vaativat kunnostusta
- Kasvillisuuden raivaus on tarpeen erityisesti alueella pohjoiseen ja koilliseen

Pulmankijärvestä, välillä Geadgesuolojávri - Näätämönjoki, Venäjän vastaisen kolmen- valtakunnan pyykin lähistöllä ja muilla erikseen todetuilla lyhyillä osuuksilla.

- Tenon varrella olevat «historialliset rajamerkit», jotka on esitetty rajankäynnin 1975-76 kuvayhdistelmällä, maalataan Teno-vesistön syväväylän määrittämisen yhteydessä.
- Rajajoen varrella kasvillisuus selventää hyvin rajan kulkua Rp 342A:sta koilliseen.

Tätälä selosti Suomen työosuudella tehtyjä havaintoja:

- Useimpien rajamerkkien kunto on hyvä, mutta myös tällä osuudella tarvitaan yksittäisten pyykkien kunnostusta.
- Raja-aukolla on melko vähän kasvillisuutta. Raivausta tarvitaan erityisesti rajanylityspaikkojen läheisyydessä molemmin puolin maanteitä Kautokeino - Enontekiö ja Skibotn - Kilpisjärvi.
- Yksittäisten rajamerkkien laatu/luokittelu on tarkennettava.

Todettiin, että poroaita on paikoin raja-aukolla ja paikoin sen ulkopuolella. Poroaidan rakentamista ja kunnossapitoa säätelee maiden välillä tehty erillinen sopimus.

Oltiin yksimielisiä siitä, että raja-aukon raivaamisen ei käytetä torjunta-aineita.

4 Rajankäynnin valmistelujen aikataulun / toimenpiteiden tarkastelu

Tarkastelun pohjana on aikataulu, joka on kokouksen 8.12.97 pöytäkirjan liitteenä 2, myös ohessa liitteenä 2.

Todettiin:

- Rakennetaan uusi valtakunnanrajapyykki Rp 351A ja Rp 352 välille.
- Rp 350Fa siirretään.
- Rikkoutuneet rajapyykit ja rajaviitat kunnostetaan.
- Huonossa maalissa olevat rajapyykit ja rajaviitat maalataan.
- Uusia kylttejä ei ehdoteta asetettavaksi.
- Raja linjataan niillä alueilla, joilla rakennetaan tai siirretään pyykki, sekä niillä alueilla, joilla on epäily, että raja-aukko ei ole suora. Raja-aukon leveyden pienentäminen 8 metristä 5 metriin vähentää tarvetta pyykkien välisen suoran linjan paaluttamiseen.
- Koko rajasta laaditaan ortokuvakartta (paperikartta) mittakaavaan 1:50 000. Samalla tuotetaan koko rajasta kartta CD-levyllä.
- Kartoitustyölle laaditaan spesifikaatiot ja tuotanto-ohjeet.
- Koordinaattijärjestelmää EUREF89 käytetään pyykkien mittauksessa ja rajakarttojen laadinnassa (paperikartat ja CD-levy).
- Teno-vesistön syväväylä pyritään määrittämään ensisijaisesti ilmakuva- ja ortokarttatulkintaa käyttäen. Niissä paikoin, missä syväväylän määrittämistä näin ei saada tehdyksi, käytetään luotauksia ja muita soveltuvia menetelmiä.
- Koska rajankäyntiin osoitettavista määrärahoista ei ole vielä lopullisia päätöksiä, päätetään kummankin maan maastotöiden ajankohdasta ja töiden laadusta seuraavassa kokouksessa.

5 Ohjeet

Vassdal ja Tätilä selvittivät ohje-ehdotusten laadinnan tilannetta. Lopulliset ehdotukset ohjeiksi, ottaen huomioon suoritettujen tarkastusten havainnot, esitetään seuraavassa kokouksessa.

6 Kustannusarviot

Molemmissa maissa ulkoasiainministeriöille on toimitettu kustannusarviot koko rajankäynnin suorittamiseksi. Nyt suoritettu tarkastus vahvisti kustannusarvioiden oikeellisuuden. Määrärahat vahvistuvat vasta kun molempien valtioiden talousarviot on hyväksytyt.

7 Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään Statens Kartverkissä, Hønefossissa keskiviikkona 27.01.1999.

8 Kokouksen päätös

Kartverksjef Knut Ole Flåthen esitti Norjan valtuuskunnan puolesta kiitokset hyvin toteutetusta tarkastuksesta ja sitä seuranneesta kokouksesta. Hän totesi olevansa tyytyväinen tarkastuksen suunnitteluun ja toteutukseen. Erityisen kiitoksen hän kohdisti Rajavartiolaitokselle, joka oli asettanut valtuuskuntien käyttöön helikopterin ammattitaitoisine ja paikallistuntemuksineen omaavine miehistöineen. Tämä takasi tarkastuksen onnistumisen. Siihen vaikutti myös vieraanvaraisuus, jota osoitettiin rajavartioasemilla. Lopuksi hän esitti erityiset kiitokset kenraalimajuri Matti Sandqvistille.

Jarmo Ratia
Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja

Knut Ole Flåthen
Norjan rajaylivaltuutettu

ESITYSLISTA

**Kokous Suomen ja Norjan välisen, vuoden 2000
yleisen valtakunnanrajankäynnin valmistelemiseksi**

Paikka Kilpisjärvi
Aika 21.08.1998

- 1 Avaus**
- 2 Pöytäkirja kokouksesta 08.12.1997**
- 3 Yhteenveto - tarkastuksen tulokset**
- 4 Rajankäynnin valmistelujen aikataulu /
toimenpiteiden tarkastelu**
- 5 Ohjeet**
- 6 Kustannusarviot**
- 7 Seuraava kokous**
- 8 Kokouksen päätös**

Muistio:

Tehtävä	Päätös/Toimen p./Valmistelu (P/T/V)	Tekijä	Vamistumis- aika
Rajankäynnin päämäärät; ♦ mitä tehtäviä sisällytetään otta- en huomioon: - virallinen dokumentointi - fyysinen raja ja sen merkintä - raja väestön kannalta	 <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i>	 SVk/NVk SVk/NVk SVk/NVk	 Joulukuu 1997 Joulukuu 1997 Joulukuu 1997
Ottaa kantaa periaatteellisiin tekni- siin kysymyksiin, kuten: - työalueiden jako - raja-aukon leveys - uudet mittaukset ja kartoitukset	 <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i>	 SVk/NVk SVk/NVk SVk/NVk	 Joulukuu 1997 Joulukuu 1997 Joulukuu 1997
Perehtyminen olemassa olevaan aineistoon (<i>esittely</i>) -rajadokumentit -kartta-aineisto -historiallinen aineisto	 <i>V</i> <i>V</i> <i>V</i>	 SVk/NVk SVk/NVk SVk/NVk	 Joulukuu 1997 Joulukuu 1997 Joulukuu 1997
Valtakunnanrajan tarkastus heli- kopteria käyttäen	<i>T</i>	SVk/NVk	Elokuu 1998
Selvitetään mitä töitä rajalla tehdään ♦ maaraja: -tehdäänkö uusia rajapyykkeitä -pyykkien korjaukset -raja-aukon raivaus -raja-aukon linjaaminen -kartoitus ja sen laajuus -koordinaattimääritykset ♦ Tenon vesistöissä: - töiden jako ja järjestely - ilmakuvaukset - menetelmät - kartoitus, koordin.määritykset	 <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i>	 SVk/NVk	 Syyskuu 1998
Koska kumpikin maa suorittaa ma- astotyönsä (on sidoksissa kummankin maan budjetti- ja määrärahakäytäntöön)	<i>P</i>	SVk/NVk	Syyskuu 1998
Valmiit ohjeet kummankin maan rajankäyntivaltuuskunnille	<i>P</i>	SVk/NVk	Joulukuu 1998
Valmiit tekniset ohjeet töille	<i>P</i>	SVk/NVk	Joulukuu 1998
Valtuuskuntien nimittäminen	<i>P</i>	DnUD/UM	Huhtikuu 1999

NVk= Norjan Valtuuskunta
SVk= Suomen Valtuuskunta

PÖYTÄKIRJA

Kokous Suomen ja Norjan välisen, vuoden 2000 yleisen valtakunnanrajankäynnin valmistelemiseksi

Paikka Hønefoss
Aika: 03.02.1999

Osallistujat

Suomesta	Pääjohtaja Kenraalimajuri Maanmittausneuvos Yli-nsinööri	Jarmo Ratia Matti Sandqvist Risto Nuuros Pekka Tätilä
Norjasta	Kartverksjef Direktør Landdivisjonen Förvaltningsansvarlig	Knut Ole Flåthen Anders Evanger Trond Olav Vassdal

1 Avaus

Kartverksjef Knut O. Flåthen toivotti Suomen valtuuskunnan tervetulleeksi kokoukseen.

Sovittiin, että noudatetaan kokoukselle laadittua asialistaa, liite 1

2 Pöytäkirja kokouksesta 21-8-1998

Todettiin, että pöytäkirjan mukaan seuraava kokous piti olla Hønefossissa 27.1.1999. Yhteensattumien vuoksi kokous on siirretty pidettäväksi 3.2.1999. Pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin. Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja, pääjohtaja Jarmo Ratia ja Norjan rajaylivaltuutettu Knut O. Flåthen allekirjoittivat molemmilla kielillä kahtena kappaleena laaditut pöytäkirjat. Ne lähetetään tiedoksi molempien maiden ulkoasiainministeriölle.

3 *Kustannusarvioiden tilanne*

Knut O. Flåthen kertoi, että Norjan Utriketsdepartmentin kanssa 18.12.1998 pidetyssä kokouksessa oli saatu suullisesti tieto, että vuoden 1999 budjetissa on käytettävissä yhteensä 2,073 miljoonaa kruunua rajankäynnin töihin. Tämän mukaisesti Utrikesdepartementille on lähetetty joulukuussa tarkistettu kustannusarvio ja työsuunnitelma.

Jarmo Ratia selvitti Suomen budjetti tilannetta. Saadun suullisen tiedon mukaan ulkoasiainministeriö maksaa rajankäynnin kustannukset sille maaliskuussa 1998 toimitetun kustannusarvion mukaisesti.

4 *Rajankäyntivaltuuskuntien ohjeet*

Ehdotus ohjeiksi käytiin läpi kohta kohdalta. Seuraavat huomautukset lisätään niihin:

- Kartoituksen osalta päätettiin, että suoritetaan ilmakekuus ja kartoitus sekä maarajan että Tenovesistön osalta.
- Raja-asiakirjoissa esitettävien nimien osalta päätettiin, että käytetään kummankin maan nimiarkistoissa olevia muotoja.

Ohjeet lopullisessa muodossaan ovat pöytäkirjan liitteenä 2.

5 *Teknisten töiden ohjeet*

Ehdotus ohjeiksi käytiin läpi kohta kohdalta. Siihen tehtiin eräitä pienehköjä kielellisiä ja sisällöllisiä muotoiluja.

Ohjeet lopullisessa muodossaan ovat pöytäkirjan liitteenä 3.

6 *Rajankäynnin valmistelun aikataulun tarkastelu*

Käytiin läpi aikataulu (Liite 4). Todettiin, että kaikki valmistelutyöhön sisältyneet työvaiheet on saatettu päätökseen.

7 *Yhteenvedo*

Suomen valtuuskunta ja Norjan työryhmä totesivat, että tämän kokouksen lopputuloksena on rajankäynnin valmistelu saatu päätökseen sen mukaisesti mitä on edellytetty sopimuksessa valtakunnanrajan hoidosta; sopimuksen artiklassa 10.2 todetaan, että

”Sopimuspuolten asianomaisten viranomaisten pitää hyvissä ajoin tehdä valmistelut ja esitykset mainittua yleistä vuoden 2000 rajankäyntiä varten.”

Todettiin, että Suomen valtuuskunta ja Norjan työryhmä lähettää kokouksen jälkeen ulkoasiainministeriölle ehdotuksen rajankäynnin ohjeiksi ja esityksen valtuuskuntien nimittämiseksi.

8 ***Kokouksen päättäminen***

Kartverksjef Knut O. Flåten kiitti rajankäynnin valmistelun aikaisesta hyvästä yhteistyöstä.

Pääjohtaja Jarmo Ratia kiitti Suomen valtuuskunnan puolesta.

Jarmo Ratia
Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja

Knut Ole Flåthen
Norjan rajaylivaltuutettu

ESITYSLISTA

**Kokous Suomen ja Norjan välisen, vuoden 2000
yleisen valtakunnanrajankäynnin valmistelemiseksi**

Paikka Honefoss
Aika 03.02.1999

- 1 Avaus**
- 2 Pöytäkirja kokouksesta 21.8.1998**
- 3 Kustannusarvioiden tilanne**
- 4 Rajankäynnin ohjeet**
- 5 Tekniset ohjeet**
- 6 Rajankäynnin valmistelun taulu,
toimenpiteiden tarkastelu**
- 7 Kirjelmä ulkoasiainministeriölle**
- 8 Kokouksen päätös**

O H J E E T

Suomen rajankäyntivaltuuskunnalle Suomen ja Norjan välisen valtakunnanrajan vuoden 2000 rajankäyntiä varten

1. Rajankäynnin perusteet

Raja kolmenvaltakunnanpyykistä Koltajärvessä (Goldajávri), missä Suomen, Norjan ja Ruotsin rajat kohtaavat, kolmenvaltakunnan pyykkiin Muotkavaaralla (Krokfjellet), missä Suomen, Norjan ja Venäjän rajat kohtaavat, on edelleen määriteltävä 21. syyskuuta/2. lokakuuta 1751 ja 2./14. toukokuuta 1826 rajasopimusten mukaisesti. Lisäksi perusteisiin kuuluvat sopimukset kolmenvaltakunnanpyykistä Muotkavaaralla (Krokfjellet) 7. helmikuuta 1953, SopS 10/1953 ja sopimus 28. huhtikuuta 1924, VII artikla koskien rajankäyntien 25-vuotisjaksoa.

Nykyisen rajanmäärityksen perustana ja rajankäynnin lähtökohtana on Suomen Tasavallan ja Norjan Kuningaskunnan välinen sopimus maiden välisen valtakunnanrajan hoidosta, SopS 16/1981, ja yleisen Suomen ja Norjan välisen valtakunnanrajan rajankäynnin 1975-76 asiakirjat.

2. Rajan kulku ja merkitseminen

Rajankäynnissä tulee vahvistaa rajan kulku maastossa ja huolehtia erityisesti rajan merkitsemisestä ja määrittämisestä asianmukaisella ja yksiselitteisellä tavalla.

Olemassa olevat rajapyykkit on edelleen pysytettävä entisillä paikoillaan ja tarvittaessa kunnostettava. Rajan entistä merkintää täydennetään tarvittaessa uusilla rajapyykeillä, rajaviitoilla tai rajakilvillä. Rajapyykkit ja rajaviitat määritetään geodeettisesti UTM Euref89-järjestelmässä. Raja-aukko raivataan metsässä.

Tenossa ja sen sivujoissa (Tenovesistö) tulee rajan seurata virtaavan joen syväväylää ja joen muodostamien järvien keskiviivaa lukuunottamatta niitä kohtia, joista toisin sovitaan Suomen ja Norjan rajankäyntivaltuuskunnan kesken. Jos syväväylän paikka ei muutoin ole ilmeinen sellaisissa kohdissa, joissa sillä katsotaan olevan merkitystä, tulee syväväylä määrittää luotaamalla.

Vaikka rajan kulku Tenovesistössä yleensä perustetaan syväväyläperiaatteeseen, ei tätä tule soveltaa joustamattomasti niissä tapauksissa, joissa vähäiset syväväylän muutokset johtaisivat suhteettoman suuriin taloudellisiin ja käytännöllisiin seuraamuksiin.

Geodeettiset mittaukset suoritetaan vuonna 1999. Rajapyykkien kunnostuksen ja raja-aukon raivauksen pitää valmistua vuoden 2000 kuluessa.

3. Rajankäynnin asiakirjat

a) Perusasiakirjat käsittävät rajankäynnin perusteet, kokouspöytäkirjat, joissa on yhteiset päätökset valmistelun ja itse rajankäynnin ajalta, sekä erityiskysymykset ja päätökset rajan määrittämisestä, merkinnästä ja dokumentoinnista.

b) Vanhoja ja uusia rajapyykkejä sekä muita rajamerkkejä koskevat rajamerkkipöytäkirjat. Pöytäkirjaan merkitään kuhunkin rajamerkkiin rajankäynnin yhteydessä kohdistetut toimenpiteet. Keskuspultin (pyykin keskustan) ja varamerkkien keskinäinen sijainti osoitetaan piirroksella. Niihin merkitään koordinaatit ja korkeudet järjestelmätietoineen sekä etäisyydet ja suunta viereisiin pyykeihin.

c) Ortokuvakartta maarajasta ja Tenovesistön rajasta. Kartat tulostetaan sekä paperikarttoina että tallennetaan CD-levyille.

Raja-asiakirjat laaditaan kahtena suomen- ja kahtena norjankielisenä kappaleena. Asiakirjoista jää Suomelle yksi suomen- ja yksi norjankielinen kappale ja toiset kappaleet jäävät Norjalle.

Ortokuvakarttojen sekä paperi- että CD-versioina, perusasiakirjojen ja rajamerkkipöytäkirjojen pitää olla valmiina joulukuussa vuonna 2000.

4. Rajankäynnin järjestely

a) Rajankäyntivaltuuskunta vastaa niiden käytännön töiden johtamisesta, jotka Suomen puolesta valmistellaan ja suoritetaan, sekä valvoo niitä käytännön töitä, jotka valmistellaan ja suoritetaan Norjan puolesta.

b) Rajankäynnin kenttätöitä suoritetaan vuosina 1999 ja 2000. Mikäli tämän ajan pidennys olisi tarpeen, on Suomen rajankäyntivaltuuskunnan Norjan rajaylivaltuutettua kuultuaan tehtävä tätä koskeva ehdotus ulkoasiainministeriölle.

c) Maiden välinen kenttätöiden jako on seuraava:

Suomi valmistele ja suorittaa työt osuudella kolmenvaltakunnan pyykistä Koltajärven (Goldajávri), missä Suomen, Norjan ja Ruotsin rajat kohtaavat, Tenovesistölle rajapyykkiin 342A. Norja valvoo näiden töiden suorituksen.

Norja valmistele ja suorittaa työt osuudella Tenojoelta rajapyykiltä 343 kolmenvaltakunnanpyykkiin Muotkavaaralla (Krokkfjellet), missä Suomen, Norjan ja Venäjän rajat kohtaavat. Suomi valvoo näiden töiden suorituksen.

Suomi ja Norja valmistelevat ja suorittavat yhteisesti työt Tenovesistössä rajapyykiltä 342A rajapyykkiin 343.

d) Periaatteessa rajankäynnin kustannukset jaetaan tasan maiden kesken jakamalla työt. Maiden välisiä tasoitusmaksuja vältetään mahdollisuuksien mukaan. Edellä selostetun työnjaon oletetaan vastaavan tätä periaatetta. Poikkeukset tästä periaatteesta sovitaan Suomen rajankäyntivaltuuskunnan ja Norjan rajaylivaltuutetun kesken.

5. Rajankäyntivaltuuskunnan valtuudet

a) Rajankäyntivaltuuskunta voi yhteistoiminnassa Norjan rajankäynti-valtuuskunnan kanssa antaa rajankäynnin käytännöllisiä töitä, kuten rajamerkkien asettamista, rajakilpiä, raja-aukon raivausta, geodeettisia töitä ja kartoitusta koskevia määräyksiä ja ohjeita.

b) Rajankäyntivaltuuskunta voi ottaa tarvittavaa teknistä henkilöstöä ja muuta apu työvoimaa.

c) Rajankäyntivaltuuskunta tarkastaa ja hyväksyy tehdyt työt.

d) Milloin rajan kulku maastossa ei ole riidaton aikaisempiin asiakirjoihin ja merkintöihin verrattuna, tai milloin rajankäynnin aikana ilmenee tärkeitä syitä rajan kulun muuttamiseksi tietyllä alueella, tulee Suomen rajankäynti-valtuuskunnan neuvoteltuaan Norjan rajaylivaltuutetun kanssa esittää asia ratkaisuehdotuksineen ulkoasiainministeriölle. Rajankäyntiä ei muuten saa viivyttää näiden asioiden johdosta.

e) Rajankäyntivaltuuskunta hyväksyy ja allekirjoittaa rajankäynnin asiakirjat. Allekirjoituksen tulee tapahtua vuoden 2001 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana.

6. Rajankäynnin päättäminen

Valtakunnanrajankäynti katsotaan päättyneeksi, kun rajankäynti-asiakirjat on luovutettu ulkoasiainministeriölle.

TEKNISET OHJEET

Suomen ja Norjan välisen valtakunnanrajan
vuoden 2000 rajankäynti

1. RAJAN MERKITSEMINEN

Raja on merkittävä maastoon yksiselitteisellä tavalla. Merkintä käsittää yleensä rajapyykkejä, rajaviittoja, rajakilpiä sekä metsään hakatun raja-aukon.

1.1. Käsitteitä

Rajapyykki: Pyykki, joka aikaisemmassa tai tässä rajankäynnissä on merkitty rajapyykkinä rajamerkkipöytäkirjaan. Rajapyykkit määrittävät rajan maalla. Raja kulkee suorina linjoina rajapyykistä seuraavaan. Uuden rajapyykin pitää sijaita kahden lähimmän rajapyykin välisellä suoralla linjalla. Sen katsotaan kuitenkin sijaitsevan suoralla, jos se poikkeaa siitä korkeintaan yhden metrin. Rajapyykkien koko vaihtelee, mutta uudet rajapyykkit rakennetaan katkaistun kartion muotoon, pohjaläpimitaltaan kaksi metriseksi ja niiden keskikorkeus on 1,4 metriä. Ne varustetaan sydänkivellä, jossa on Suomen puolella numero, rakennusvuosi ja teksti ”Suomi” ja Norjan puolella numero, rakennusvuosi ja kuninkaan nimitunnus. Rajapyykin lähistöllä voi olla suuntaviittoja.

Rajaviitta: Sydänkivellä varustettu pyykki, joka ei kuitenkaan määritä rajan taitepistettä. Rajaviitta sijaitsee apupisteessä suoralla linjalla olemassa olevien rajapyykkien välillä selventäen rajalinjan kulkua. Rajaviitan katsotaan olevan linjalla kun sen sijainti poikkeaa rajalinjasta vähemmän kuin yhden metrin. Etäisyys lähimpiin rajamerkkeihin ei saa yleensä olla pidempi kuin 500 metriä. Uusi rajaviitta rakennetaan katkaistun kartion muotoon pohjaläpimitaltaan yksi metriseksi ja keskikorkeudeltaan 0,75 metriseksi.

Rajalinja: Suora linja kahden toisiaan seuraavan rajapyykin välillä

1.2. Entisten rajapyykkien ja rajaviittojen kunnostaminen

Tarvittaessa entiset rajapyykkit kunnostetaan. Mikäli joudutaan asettamaan uusi sydänkivi, kaiverretaan Suomen puolelle ”Suomi” ja vuosiluku ”2000”, Norjan puolelle kuninkaan nimitunnus ja vuosiluku ”2000”, sekä pyykin numero molemmiin puoliin.

Aikaisemmissa rajankäynneissä pystytetyt ja määritetyt rajapyykkit pysytetään pääsääntöisesti entisillä paikoillaan. Mikäli rajapyykki on

kokonaan hävinnyt, se rakennetaan uudelleen entiselle paikalleen mahdollisimman tarkoin aikaisempia rajankuvausasiakirjoja noudattaen. Jos rajapyykki on hävinnyt ankarien luonnonolosuhteiden takia, sen paikkaa voidaan siirtää. Uudelleen rakennettava rajapyykki tehdään kooltaan ja muodoltaan mahdollisimman tarkoin entisen kaltaiseksi.

Kaikki rajapyykit varmennetaan kahdella, kallioon tai maakiveen rajapyykin ulkopuolelle kiinnitetyllä (messinki)pultilla. Varmistuspulttien etäisyys ja suunta rajapyykin keskusta nähden mitataan ja merkitään rajamerkkipöytäkirjaan. Mittaukset orientoidaan.

Rajaviitta, joka ei sijoitu viereisten rajapyykkien väliselle suoralle, siirretään tälle suoralle tai poistetaan.

Rajaviitta, joka sijaitsee yli 500 metrin päässä lähimmästä rajapyykistä, korvataan tarvittaessa uudella rajapyykillä.

Kaikkien entisten sydänkivien merkintöjen pitää olla selviä ja mustiksi maalattuja, tarvittaessa ne puhdistetaan ja maalataan. Rajapyykkien ja rajaviittojen ulkopinnan yläpuoliskon pitää olla puhdistettu ja maalattu keltaiseksi.

Mikäli rajankäynnin aikana todetaan rajan läheisyydessä pyykejä tai niiden kaltaisia merkkejä, joita ei ole mainittu aikaisempien rajankäyntien asiakirjoissa vahvistettuina rajamerkkeinä, ja jotka poikkeavat rajalinjasta, nämä poistetaan, jos niitä ei ole pystytetty jotakin muuta laillista tarkoitusta varten.

1.3. Uudet rajapyykit ja rajaviitat

Jos kirkkaalla ilmalla ei voida nähdä rajapyykiltä tai rajaviitalta seuraavalle tai muusta syystä katsotaan tarpeelliseksi, voidaan uusi rajapyykki rakentaa entisten väliin. Uuden rajapyykin rakentamiseen voi olla syynä myös rajaa risteävät suurehkot kulkuväylät, entisten rajamerkkien erityisen pitkä välimatka tai muu vastaava syy. Poikkeuksellisesti voidaan käyttää rajaviittaa, mikäli etäisyys lähimpään rajapyykkiin ei ole yli 500 metriä.

Uusi rajapyykki ja rajaviitta asetetaan entisten rajapyykkien väliselle suoralle, kuitenkin katsotaan uuden rajapyykin tai rajaviitan sijaitsevan suoralla, mikäli poikkeama siitä on pienempi kuin yksi metri.

Uusien rajapyykkien rakentamisessa on otettava huomioon seuraavat seikat:

Olosuhteissa, joissa pyykin katsotaan joutuvaan alttiiksi erityisille rasiuksille, kuten esimerkiksi jäiden paineelle, voidaan sitä vahvistaa betonilla ja raudoituksella.

Uuden pyykin keskikohta merkitään kivilatomuksen perustaan kiinnitetyllä messinkipultilla ja varmennetaan kahdella pyykin läheisyyteen kiinnitetyllä messinkipultilla.

Uudet rajapyykkit ja rajaviitat varustetaan sydänkivellä. Uuden rajapyykin sydänkiven Suomen puoleiselle sivulle hakataan ”Suomi”, vuosiluku ”2000” ja pyykin numero, Norjan puoleiselle sivulle hakataan Norjan kuninkaan nimitunnus, vuosiluku ”2000” ja pyykin numero. Merkinnät maalataan mustiksi. Numeroinnissa noudatetaan vuoden 1950 rajankäynnin yhteydessä sovellettua periaatetta, tarvittaessa lisätään pieni kirjain numeron tai ison kirjaimen jälkeen (esim. 316, 316a, 316b, 316A, 316Aa, 316Ab, 316B, 316Ba jne.). Uusien rajapyykkien numeroinnin järjestys etenee lähinnä edellisestä rajapyykistä laskien suuntaan kolmenvalta-kunnanpyykistä Koltajärvessä (Goldajávri) kolmenvaltakunnanpyykkiin Muotkavaaralle (Krokfjellet).

Rajaviitan sydänkiveen hakataan Suomen puolelle merkintä ”S” ja vuosiluku ”2000” sekä Norjan puolelle merkintä ”N” ja vuosiluku ”2000”. Merkinnät maalataan mustiksi. Uudelle rajaviitalle annetaan numero edellisen rajapyykin tai rajaviitan perusteella laskien suuntaan kolmenvaltakunnan-pyykistä Koltajärvessä (Goldajávri) kolmenvaltakunnanpyykkiin Muotka-vaaralle (Krokfjellet).

Rajapyykkien ja rajaviittojen ulkopinta maalataan yläpuoliskoltaan keltaiseksi.

1.4. Raja-aukon raivaus

Raja-aukolla tulee olla esteetön näkyvyys.

Metsässä raja-aukko avataan 5 metrin levyiseksi ja siten, että rajalinjan molemmilta puolilta hakataan 2,5 metrin kaista.

Maarajaosuudella raivaus suoritetaan kahden peräkkäisen rajapyykin välistä suoraa linjaa noudattaen, kuitenkin raivatun raja-aukon katsotaan kulkevan suoraviivaisesti, mikäli sen keskiviiva ei poikkea yhtä metriä enempää rajapyykkien välisestä suorasta linjasta.

Missä rajalinja seuraa 5 metriä kapeampaa vesistöä, jätetään raja-aukko yleensä raivaamatta. Jos rajankäyntivaltuuskunnat kuitenkin katsovat tarpeelliseksi, niin hakataan noin 5 metriä leveä raja-aukko jakautuen tasan kummallekin puolelle uoman syväväylää tai sen keskiviivaa, milloin selvää syväväylää ei ole erotettavissa. Raja-aukkoa hakattaessa voidaan uoman vähäiset mutkat oikoa, kuitenkin siten, että raja-aukon ulkoreuna ei missään kohdin ole yhtä metriä lähempänä syväväylää tai sen korvaavaa uoman keskiviivaa.

Kasvusto, jonka korkeus ylittää 0,5 metriä, poistetaan. Pensaat, jotka eivät kasva oleellisesti korkeammaksi kuin 0,75 metriä, voidaan säästää.

Raja-aukko puhdistetaan kaatuneista puista ja pudonneista oksista.

1.5. Muita rajan merkitsemismuotoja

Rajan selventämiseksi voidaan asettaa kilpiä esimerkiksi rajaa risteävien pienehköjen teiden ja huomattavien polkujen kohdalla sekä pitkin Teno-vesistöä.

1.6. Rajalinja taitepisteiden välillä

Kaikki olemassaolevat rajapyykkiä katsotaan taitepisteiksi. Tarvittaessa näiden taitepisteiden välinen linjaus tehdään teodoliitilla tai muulla tarkkuudeltaan vastaavalla menetelmällä.

2. RAJAN MITTAUS

Uusien rajapyykkien ja rajaviittojen rakentamisen yhteydessä niille määritetään koordinaatit ja korkeus. Rajankäynnin 1975-76 yhteydessä rajapyykkiä ja rajaviitat määritettiin geodeettisesti. Näitä rajankäynnissä 1975-76 tehtyjä mittauksia käytetään hyväksi siirryttäessä uuteen koordinaatti-järjestelmään. Rajapyykkien ja rajaviittojen koordinaatit määritetään UTM Euref89-järjestelmässä.

Kumpikin maa noudattaa työsuudellaan seuraavia ohjeita mittauksissa ja mittausaineiston käsittelyssä.

2.1. Koordinaatti- ja korkeusjärjestelmä

Koordinaatit esitetään asiakirjoissa tasokoordinaatteina UTM Euref89-järjestelmässä. Lisäksi koordinaatit lasketaan Suomen kansalliseen järjestelmään käytettäväksi Suomen kartastotöissä.

Korkeudet esitetään asiakirjoissa sekä Suomen N60-korkeusjärjestelmän että Norjan NN54-korkeusjärjestelmän mukaisina.

2.2. Mittaukset

Rajamerkkien geodeettisen paikanmäärityksen perustana ovat vuoden 1975-76 rajankäynnin yhteydessä tehdyt havainnot. Näitä havaintoja täydennetään GPS-mittauksilla, joita tehdään rajalinjan huomattavimmissa taitepisteissä.

Havainnot tehdään yleensä parhaiten GPS-mittaukseen soveltuvalta varmistuspultilta ottaen huomioon sen pysyvyys ja sijainti. Kojeen korkeus pultista mitataan yhden millimetrin tarkkuudella.

Täydentävät GPS-mittaukset suoritetaan muutoin käyttäen niitä mittaus-menettelyjä ja tarkkuusvaatimuksia, jotka ovat yleisesti käytössä vastaavissa valtakunnallisissa mittauksissa kummassakin maassa.

2.3. Uusien varamerkkien mittaukset

Varamerkkien ja rajapyykin/rajaviitan keskuksen muodostaman varamerkkikolmion kaikki sivut mitataan mittanauhalla millimetrin lukematakkauudella. Lisäksi mitataan sekuntiteodoliitilla kolmion kaksi kulmaa vähintään kahtena sarjana kehää välillä kääntäen. Varamerkit orientoidaan teodoliitilla viereiseen rajamerkkiin vähintään kahtena sarjana havaitun liitossuunnan avulla. Sarjojen välinen ero ei saa ylittää 0,05 goonia.

2.4. Koordinaattien ja korkeuksien laskenta

Koordinaatit ja korkeudet lasketaan ensiksi asemapisteenä käytetyille varamerkille, josta lähtien lasketaan varamerkkimittauksia käyttäen toisen varamerkin ja rajapyykin keskuksen koordinaatit ja korkeudet.

Keskistyskorjaukset, ilmakehän aiheuttamat korjaukset ja reduktiokorjaukset on laskettava käyttäen kansainvälisesti hyväksytyjä laskentakaavoja.

Koordinaatit tasoitetaan pienimmän neliösumman periaatteen mukaisesti käyttäen lähtöpisteinä aikaisemmin mitattuja GPS-runkopisteitä ja uusia GPS-pisteitä. Tasoituksen yhteydessä suoritetaan tulosten luotettavuuden analysointi.

2.5. Asiakirjat

Rajapyykkien koordinaatit ja korkeudet merkitään rajamerkkipöytäkirjoihin ohjetta 2.1 noudattaen.

Havaintokirjat ja tasoituslaskut säilytetään Suomessa Maanmittauslaitoksessa ja Norjassa Statens Kartverketissä.

2.6. Yleistä

Mittauksissa, laskennassa ja arkistoinnissa noudatetaan muilta osin kummassakin maassa käytössä olevaa menettelyä.

3. RAJAN KARTOITUS

Koko valtakunnanraja kartoitetaan ja esitetään ortokuvakartoilla ja CD-levyillä. Maarajojen rajakarttojen mittakaava on 1:50 000 ja Tenovesistön rajakarttojen 1:20 000.

3.1. Ilmakuvaus

Raja-alue ilmakuvaan mittakaavassa 1:30 000.

3.2. Ortokarttojen ja CD-levykkeiden laatiminen

Kartat laaditaan UTM Euref89-järjestelmässä niiden asianomaisissa kaistoissa. Raja esitetään CD-levyillä karttalehdittäin. Tenovesistön karttojen yhteydessä laaditaan myös saariluettelo, josta selviää kummalle maalle saari kuuluu ja lisäksi muut oleelliset saaria koskevat tiedot.

3.3. Karttojen sisältö

Kartoilla esitetään rajalinja, rajapyykki, rajaviitat, rajamerkkien numerot, nimistö, koordinaattiruudusto ja muut tiedot, jotka ovat tarpeen rajan kulun esittämiseksi.

3.4. Yleistä

Kartoituksessa syntyvän aineiston arkistoinnissa noudatetaan kummassakin maassa siellä käytössä olevaa menettelyä. Kartta-aineiston tekijänoikeuksissa sovelletaan kummassakin maassa siellä voimassa olevia säännöksiä.

Liite 4

Muistio:

Tehtävä	Päätös/Toimen p/Valmistelu (P/T/V)	Tekijä	Vamistumis- aika
Rajankäynnin päämäärät; ♦ mitä tehtäviä sisällytetään otta- en huomioon: - virallinen dokumentointi - fyysinen raja ja sen merkintä - raja väestön kannalta	<i>P</i> <i>P</i> <i>P</i>	SVk/NVk SVk/NVk SVk/NVk	Joulukuu 1997 Joulukuu 1997 Joulukuu 1997
Ottaa kantaa periaatteellisiin tekni- siin kysymyksiin, kuten: - työalueiden jako - raja-aukon leveys - uudet mittaukset ja kartoitukset	<i>P</i> <i>P</i> <i>P</i>	SVk/NVk SVk/NVk SVk/NVk	Joulukuu 1997 Joulukuu 1997 Joulukuu 1997
Perehtyminen olemassa olevaan aineistoon (<i>esittely</i>) -rajadokumentit -kartta-aineisto -historiallinen aineisto	<i>V</i> <i>V</i> <i>V</i>	SVk/NVk SVk/NVk SVk/NVk	Joulukuu 1997 Joulukuu 1997 Joulukuu 1997
Valtakunnanrajan tarkastus heli- kopteria käyttäen	<i>T</i>	SVk/NVk	Elokuu 1998
Selvitetään mitä töitä rajalla tehdään ♦ maaraja: -tehdäänkö uusia rajapyykkeitä -pyykkien korjaukset -raja-aukon raivaus -raja-aukon linjaaminen -kartoitus ja sen laajuus -koordinaattimääritykset ♦ Tenon vesistöissä: - töiden jako ja järjestely - ilmakuvaukset - menetelmät - kartoitus, koordin.määritykset	<i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i> <i>P</i>	SVk/NVk	Syyskuu 1998
Koska kumpikin maa suorittaa ma- astotyönsä (on sidoksissa kummankin maan budjetti- ja määrärahakäytäntän- töön)	<i>P</i>	SVk/NVk	Syyskuu 1998
Valmiit ohjeet kummankin maan rajankäyntivaltuuskunnille	<i>P</i>	SVk/NVk	Joulukuu 1998
Valmiit tekniset ohjeet töille	<i>P</i>	SVk/NVk	Joulukuu 1998
Valtuuskuntien nimittäminen	<i>P</i>	DnUD/UM	Huhtikuu 1999

NVk= Norjan Valtuuskunta
SVk= Suomen Valtuuskunta

PÖYTÄKIRJA

vuoden 2000 Suomen ja Norjan välisen yleisen rajankäynnin kokouksesta

Paikka: Maanmittauslaitos, Helsinki
Aika: 11.05.1999

Läsnä:

Suomesta	Pääjohtaja Kenraalimajuri Maanmittausneuvos Yli-insinööri	Jarmo Ratia Matti Sandqvist Risto Nuuros Pekka Tätilä
Norjasta	Kartverksjef Direktør Landdivisjon Forvaltningsansvarlig	Knut Ole Flåthen Anders Evanger Trond Olav Vassdal

1 *Avaus*

Pääjohtaja Ratia toivotti Norjan valtuuskunnan tervetulleeksi ja avasi kokouksen.

Päätettiin noudattaa liitteenä olevaa asialistaa, liite 1.

2 *Valtuuskuntien asettaminen*

Suomen Tasavallan Presidentti on nimittänyt 22. päivänä huhtikuuta 1999 valtuuskunnan vuoden 2000 Suomen ja Norjan välistä valtakunnanrajankäyntiä varten. Valtuuskunnan puheenjohtajana on pääjohtaja Jarmo Ratia ja jäseninä maanmittausneuvos Risto Nuuros, yli-insinööri Pekka Tätilä ja kenraalimajuri Matti Sandqvist.

Norjan valtuuskuntaa ei ole vielä nimitetty. Valtioneuvosto tulee asettamaan valtuuskunnan lähiaikoina. Knut O. Flåthen totesi, että Norjan edustajilla ei siten ole oikeutta tehdä päätöksiä myöhemmin nimitettävän Norjan valtuuskunnan nimissä.

3 *Valtuuskunnille hyväksytyt ohjeet*

Suomen ulkoasiainministeri on hyväksynyt ohjeet Suomen ja Norjan välisen vuoden 2000 rajankäynnin suorittamiseksi. Ohjeet on vahvistettu siinä muodossa, jossa Suomen valtuuskunta ja Norjan työryhmä ovat niitä yhteisesti ehdottaneet.

Norjan ulkoasiainministeriö ei ole vielä vahvistanut ohjeita. Se tehdään sen jälkeen, kun Norjan rajavaltuuskunta on nimitetty.

4 Suomen ja Norjan välisen, vuoden 2000 rajankäynnin tehtävät

Tätilä esitti yleiskatsauksen rajankäynnissä suoritettavista tehtävistä. Se sisälsi myös ehdotuksen töiden jakamisesta maiden kesken, liite 2.

5 Maastotyöt kesällä 1999 **- suunnitellut Suomen tehtävät** **- suunnitellut Norjan tehtävät**

Keskustelun jälkeen kokouksen osanottajat olivat yksimielisiä tehtävien jaosta ja niiden alustavasta aikataulusta.

5.1 Rajan kunnostustyöt

- Suomi suorittaa työt osuudella kolmenvaltakunnanpyykistä Koltajärveltä rajapyykkiin 342A (läntinen osuus). Rajavartiosto tekee nämä työt kesän 1999 aikana. Sääoloista ja työvoiman määrästä riippuen työt saatetaan tarvittaessa päätökseen kesällä 2000.
- Norja suorittaa työt osuudella rajapyykistä 343 kolmenvaltakunnanpyykkiin Muotkavaaralla (itäinen osuus). Työt tehdään kesällä 1999 viikoilla 25-29. Mahdollisesti tällöin valmistumatta jäävä osa töistä tehdään kesällä 2000.

5.2. Geodeettiset mittaukset valituilla pyykeillä

- Suoritetaan kesän 1999 aikana samoilla osuuksilla kuin edellä kuvatut kunnostustyöt. Suomen osuudella mittaukset tehdään viikoilla 33-34, ja Norjan osuudella viikoilla 26-27.

5.3. Signalointi ja tukipistemittaus ilmakehän varten

- Kumpikin maa suorittaa signaloinnin ja tukipistemittauksen oman maansa alueella koko rajan pituudelta kesällä 1999. Suomi suorittaa työt viikoilla 27-28 ja Norja viikoilla 24-25 (Teno) ja 26-27 (työt maarajalla suoritetaan geodeettisten mittausten yhteydessä).

5.4. Rajan ilmakehän kuvaus

- Norjalainen yhtiö suorittaa koko rajan ilmakehän kuvauksen kesällä 1999 sääoloista riippuen viikoilla 30-34.

5.5. Ortokuvien valmistaminen

- Tehdään Suomessa koko rajan pituudelta talven 1999-2000 kuluessa. Norja toimittaa diat Suomen Maanmittauslaitokselle ortokuvatuotantoa varten.

Päätettiin, että liitteessä 2 mainitut tehtävät 6 - 10 jaetaan ja suoritetaan yhdessä molempien valtuuskuntien toimesta liitteessä 2 olevan alustavan aikataulun mukaan.

Yksityiskohtaiset suunnitelmat ja aikataulut näille töille laaditaan kesän maastotöiden jälkeen.

Todettiin, että kumpikin valtuuskunta valvoo toisen suorittamia töitä, ja että ne voivat vieraillla toisensa työalueilla milloin tahansa.

6 Muut asiat

Päätettiin, että laaditaan ja julkaistaan lehdistötiedote sen jälkeen kun Norjan valtuuskunta on virallisesti nimetty. Tätilä ja Vassdal laativat esityksen tiedotteeksi.

7 Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään 1. päivänä maaliskuuta vuonna 2000 Norjassa, Oslossa.

8 Kokouksen päätös

Pääjohtaja Jarmo Ratia kiitti Suomen valtuuskunnan puolesta, ja totesi, että kokouksessa oli vallinnut ystävällinen ilmapiiri.

Kartverksjef Knut Ole Flåthen kiitti Norjan valtuuskunnan puolesta.

Jarmo Ratia
Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja

Knut Ole Flåthen
Kartverksjef

ESITYSLISTA

Kokous
Suomen ja Norjan välinen,
vuoden 2000 yleinen valtakunnanrajankäynti

Paikka Helsinki
Aika 11.05.1999

- 1 Avaus**
- 2 Valtuuskuntien asettamisen tilanne**
- 3 Valtuuskunnille vahvistetut ohjeet**
- 4 Suomen-Norjan v. 2000 rajankäynnin tehtävät**
- 5 Maastotyöt kesällä 1999**
 - Suunnitellut tehtävät, Suomi
 - Suunnitellut tehtävät, Norja
- 6 Muut asiat**
- 7 Seuraava kokous**
- 8 Kokouksen päätös**

**Suomen ja Norjan välinen
vuoden 2000 valtakunnanrajankäynti**

RAJANKÄYNNIN TEHTÄVÄT / EHDOTUS TYÖNJAOKSI

1. Kunnostustyöt, kesä 1999, kesä 2000
 - Suomi osuudella kolmenvaltakunnanpöykistä Koltajärvellä rajapöykkiin 342A (läntinen osuus)
 - Norja osuudella rajapöykistä 343 kolmenvaltakunnanpöykkiin Muotkavaaralla (itäinen osuus)
2. Geodeettisen mittaukset valituilla rajapöykeillä, kesä 1999
 - Suoritetaan saman aluejaon mukaisesti kuin kunnostustyöt edellä
3. Signalointi ja tukipistemittaus ilmakeuasta varten, kesä 1999
 - Kumpikin maa signaloii ja suorittaa mittaukset omalla puolellaan koko rajan mitalla
4. Raja-alueen ilmakeuus, kesä 1999
 - Norjalainen ilmakeuusyhtiö suorittaa koko kuvauksen
5. Ortoilmakeuuen tuotanto, taluikasi 1999-2000
 - Koko tuotanto tapahtuu Suomen Maanmittauslaitoksessa.
6. Ehdotuksen laatiminen Tenovesistön valtakunnanrajasta, taluikasi 1999-2000
7. Maastotyöt Tenovesistön valtakunnanrajasta laaditun ehdotuksen tarkastamiseksi, kesä 2000
8. Rajankäynnin lopputarkastus, syksy 2000
9. Rajankäynnin asiakirjojen valmistaminen, syksy 2000 - talu 2001
10. Rajankäynnin päättäminen, viimeistään 30. kesäkuuta 2001.

Päätettiin, että työt 6-10 suoritetaan yhteisesti. Yksittäiset työt näiden tehtävien puitteissa jaetaan siten, että kokonaiskustannukset jakautuvat mahdollisimman tasan molemmille. Tarkemmat suunnitelmat ja aikataulut näille töille laaditaan kesän 1999 maastotöiden jälkeen.

PÖYTÄKIRJA

vuoden 2000 Suomen ja Norjan välisen yleisen rajankäynnin kokouksesta

Paikka: Gardermoen
Aika: 10.03.2000

Läsnä:

Suomesta	Pääjohtaja Kenraalimajuri Maanmittausneuvos Yli-insinööri	Jarmo Ratia Matti Sandqvist Risto Nuuros Pekka Tätilä
Norjasta	Grenseoverkommisssær Grensekommisssær Sekretær	Knut Ole Flåthen John Hugh Naustdal Trond Olav Vassdal

1 *Avaus*

Grenseoverkommisssær Knut O. Flåthen toivotti Suomen valtuuskunnan tervetulleeksi ja avasi kokouksen.

Päätettiin noudattaa liitteenä olevaa asialistaa, liite 1.

2 *Kokouksen 11.05.99 pöytäkirja*

Todettiin, että pöytäkirjan mukaan tämä kokous olisi pitänyt pitää Hønefossissa 01.03.00. Yhteensattuminen vuoksi kokous oli siirretty pidettäväksi tänään 10.3.2000. Pöytäkirja käytiin läpi ja hyväksyttiin. Grenseoverkommisssær Knut O. Flåthen ja Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja, pääjohtaja Jarmo Ratia allekirjoittivat kahtena kappaleena suomeksi ja norjaksi laaditut pöytäkirjat, jotka toimitetaan tiedoksi kummankin maan ulkoasiainministeriölle.

3 *Norjan rajankäyntivaltuuskunnan kokoonpanon muutos*

Norjan rajankäyntivaltuuskunta on nimitetty Utenriksdepartementetin 26.05.99 päivätyllä kirjeellä. Koska Anders Evangers on siirtynyt karttalaitoksessa toisiin tehtäviin, hän on eronnut rajankäyntivaltuuskunnasta 14. tammikuuta 2000 alkaen, ja samasta päivästä lukien uusi Landdivisjonen johtaja John Hugh Naustdal on ottanut vastaan rajakomissaarin tehtävät.

4 Tilannekatsaus

Käytiin kohta kohdalta läpi liitteen asiat.

Kunnostustyöt: Suomen osuudella kolmenvaltakunnanpyykistä Koltajärvellä rajapyykkiin 342A on kunnostustyöt suoritettu lukuunottamatta 14 rajapyykkiä, joiden maalausta ei tehty huonojen sääolojen takia. Rajavartiosto tekee nämä työt kesällä 2000. Norjan osuudella rajapyykistä 343 kolmenvaltakunnan-pyykkiin Muotkavaaralla saatiin kaikki kunnostustyöt valmiiksi kesällä 1999.

Geodeettiset mittaukset: Geodeettiset mittaukset saatiin valmiiksi sekä Suomen että Norjan puolella rajaa. Laskennat ovat käynnissä ja valmistuvat Norjan osalta toukokuussa 2000 ja Suomen osalta syyskuussa 2000.

Signalointi ja tukipistemittaus: Työt saatiin valmiiksi suunnitelmien mukaisesti. Huonojen ilmojen takia ilmakehuusta ei kuitenkaan saatu tehtyä. Tämän vuoksi tukipisteet on tarkastettava ennen vuoden 2000 kuvausta. Valtuuskunnille toimitetaan raportti heti tarkastuksen jälkeen.

Rajan ilmakehuus: Ei voitu suorittaa huonojen ilmojen takia, ja on siirretty tehtäväksi kesällä 2000.

Ortokuvien valmistus: Koska ei ole ollut käytettävissä ilmakehuja on valmistus siirretty loppusyksyyn 2000.

Teno-vesistön rajalinjan ehdotuksen valmistelu: Voidaan tehdä vasta sitten, kun ilmakehuus on tehty ja ortokuvat laadittu. Työ on siten siirretty talveen 2000/2001. Kummankin valtuuskunnan edustajat valmistelevat erikseen ja laativat sitten yhteisen ehdotuksen.

Maastotyöt Teno-vesistön rajalinjan ehdotuksen laatimiseksi: Työ siirtyy kesään 2001. Kohteet, joissa rajan kulku on jäänyt valmistelussa epäselväksi, tarkastetaan.

5 Suomen – Norjan rajankäynnin tehtävät vuonna 2000

Liitteen 2 mukaisesti käytiin läpi jäljellä olevat tehtävät. Suunnitelma tehtävistä on liitteenä, liite 3.

6 Kesän 2000 maastotyöt

- Kilpisjärven/Haltin alueella rajavartiolaitos kunnostaa ja maalaa 14 rajapyykkiä
- Historialliset rajamerkit Teno-vesistön varrella sekä Suomen että Norjan puolella mitataan GPS:llä ja maalataan. Tehtävästä vastaa Pekka Tätilä.
- Tukipisteet tarkastetaan ilmakehuusta varten. Työt suoritetaan heti lumien sulettua (kesäkuu/heinäkuu) helikopteria apuna käyttäen.
- Koko rajan ilmakehuus.

7 Rajakarttojen, asiakirjojen ja rajankuvauspöytäkirjojen spesifikaatiot

- Pekka Tätilä esitteli mallikartan 1:20 000. Ehdotus valtakunnanrajakartan spesifikaatioksi käytiin läpi ja hyväksyttiin. Tarkennettu ehdotus spesifikaatioiksi on liitteenä, liite 4.

- Asiakirjojen spesifikaatiot käytiin läpi, ja sovittiin tehtävien jakamisesta sekä aikataulusta. Tarkennettu ehdotus spesifikaatioiksi on liitteenä, liite 5.
- Rajankuvausasiakirjojen sisältö käytiin läpi ja hyväksyttiin. Päätettiin, että laaditaan rajamerkkipöytäkirjat, joihin tiedot kerätään automaattisesti asianomaisista tiedostoista. Tarkennettu ehdotus spesifikaatioista on liitteenä, liite 6.

8 *Seuraava kokous*

Seuraava kokous pidetään tiistaina 20. maaliskuuta 2001 Helsingissä.

9 *Kokouksen päätös*

Grenseoverkommisær Knut Ole Flåthen kiitti hyvin sujuneesta kokouksesta, ja totesi tyytyväisyydellä, että rajankäynnissä vallitsee hyvä yhteistyö.

Pääjohtaja Jarmo Ratia kiitti Suomen valtuuskunnan puolesta.

Jarmo Ratia
Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja

Knut Ole Flåthen
Den norske grenseoverkommisær

ESITYSLISTA

**Kokous, Suomen ja Norjan välinen
vuoden 2000 yleinen valtakunnanrajankäynti**

Paikka Gardermoen, Norja
Aika 10.03.2000

- 1 Avaus**
- 2 Pöytäkirja kokouksesta 11.05.99**
- 3 Norjan valtuuskunnan kokoonpanon muutos**
- 4 Tilannekatsaus**
- 5 Suomen-Norjan valtakunnanrajankäynnin tehtävät
vuonna 2000**
- 6 Maastotyöt kesällä 2000**
- 7 Tekniset ohjeet rajakartoille, asiakirjoille ja
rajamerkkipöytäkirjoille**
- 8 Muut asiat**
- 9 Seuraava kokous**
- 10 Kokouksen päätös**

Suomen ja Norjan välinen, vuoden 2000 valtakunnanrajankäynti

TEHTÄVÄT - TILANNE

	Tehtävä, <i>suunniteltu ajankohta</i>	Tilanne
1	Kunnostustyöt, kesä 1999, kesä 2000 - Suomi osuudella kolmenvaltakunnanpyykki, Koltajärvi - rajapyykki 342A (läntinen osuus). - Norja osuudella rajapyykki 343 - kolmenvaltak.-pyykki Muotkavaaralla (itäinen osuus).	- Jäljellä 14 rajapyykin kunnostus Haltin alueella kesällä 2000. - Valmistuivat kesällä 1999.
2	Rajapyykkien (osa) geodeettiset mittaukset, kesä 1999 - Tehdään saman aluejaon mukaan kuin kunnostustyötkin	- Mittaukset suoritettiin 1999. Laskenta valmistuu kesällä 2000.
3	Signalointi ja tukipistemittaus ilmakehävartta varten, kesä 1999 - Kumpikin maa suorittaa omalla alueellaan koko rajan pituudelta	- Suoritettu kesällä 1999. Tarkistetaan helikopteria apuna käyttäen kesällä 2000
4	Rajan ilmakehäkuvaus, kesä 1999 - Norjalainen ilmakehäkuvausta tekevä yritys, Fjellanger Widerøe (FW) suorittaa koko rajan ilmakehäkuvausta.	- Huonoista sääoloista johtuen ei saatu kuvattua v.1999. FW on sitoutunut suorittamaan kuvauksen vuonna 2000 alkuperäisen sopimuksen mukaisesti. Suunniteltu kuvausaika Tenon alue - kesä-/heinäkuu Itäinen osuus - kesä-/heinäkuu Läntinen osuus -heinä-/elokuu
5	Ortokuvien valmistus, talvi 1999-2000 - Koko tuotanto Suomen Maanmittauslaitoksessa	- Siirtyy tehtäväksi talvella 2000-2001 Maanmittauslaitoksessa
6	Teno-vesistön rajalinjan ehdotuksen valmistelu, talvi 1999-2000 - Kumpikin maa suorittaa ortokuvia hyväksi käyttäen. Sen jälkeen kummankin maan edustajat tapaavat ja valmistelevat yhteisen ehdotuksen.	- Siirtyy talveen 2000-2001.
7	Teno-vesistön rajalinjan määrittämisen vaatimat maastotyöt, kesä 2000 - Tulkinnaissa epävarmoiksi jäävät kohdat tarkistetaan maastossa ja päätetään yhteisesti valtuuskuntien kesken.	- Siirretään kesään 2001. Helikopterin käytön mahdollisuudet selvitetään.

8	Rajan lopputarkastus, syksy 2000 - Liikkuminen helikopterilla, tarkistetaan tietyt erikoiskohteet koko rajalla sekä mahdolliset tulkinnanvaraiset kohteet Teno-vesistöissä. Ruotsin vastaisen kolmenvaltakunnanpöytäkirjan tarkastus yhdessä Ruotsin valtuutetun kanssa.	- Siirtyy alkusyksyyn 2001, suoritetaan muuten aikaisempien suunnitelmien mukaan.
9	Rajankäynnin loppuasiakirjojen valmistaminen, syksy 2000, talvi 2001 - Koko ajan käynnissä oleva tehtävä. Kartat ja CD:t voidaan viimeistellä maastotöiden päätyttyä.	- Laaditaan koko ajan ohjeiden mukaisesti. Kartat ja CD:t viimeistellään syksyllä 2001 maastotöiden päätyttyä.
10	Rajankäynnin päättäminen, viimeistään 30. kesäkuuta 2001	- Siirtyy joulukuulle 2001

Tehtävät 6 - 10 on suositettu suoritettavaksi yhdessä. Näiden osalta yksittäiset työvaiheet jaetaan siten että kummallekin osapuolelle aiheutuu mahdollisimmat saman suuruiset kustannukset.

Suomen ja Norjan välinen, vuoden 2000 valtakunnanrajankäynti

TYÖSUUNNITELMA

	Tehtävä, <i>suunniteltu ajankohta</i>
1	Kunnostustyöt, kesä 2000 - Suomi osuudella kolmenvaltakunnanpyykki, Koltajärvi - rajapyykki 342A (läntinen osuus) kunnostettavana vielä 14 rajapyykkiä Haltin alueella.
2	Rajapyykkien geodeettisten mittausten laskenta, kevät/kesä 2000 - Norjan osuuden laskennat valmistuvat toukokuussa 2000. Suomen osuuden työt saadaan valmiiksi syyskuussa 2000.
3	Tukipisteiden signaloinnin tarkastus, kesäkuu/heinäkuu 2000 - Tukipisteet signaloitiin kesällä 1999, mutta ilmakehuvausta ei saatu tehdyksi huonoista sääoloista johtuen. Tukipisteet pitää siten tarkastaa helikopteria apuna käyttäen kesä-heinäkuussa 2000. Kumpikin maa suorittaa työn omalla puolella rajaa..
4	Rajan ilmakehuvaus, kesä 2000 - Norjalainen ilmakehuvausyritys, Fjellanger Widerøe on sitoutunut suorittamaan kuvauksen vuonna 2000 alkuperäisen v. 1999 ilmakehuvausta varten laaditun sopimuksen mukaisesti. - Suunniteltu ilmakehuvausaika Tenon alue - kesäkuun/heinäkuun vaihde Itäinen osuus - kesäkuun/heinäkuun vaihde, mahdollisesti heinäkuu Läntinen osuus -heinäkuu/elokuun vaihde
5	Ortokuvien valmistus, loppusyksy 2000 - Koko tuotanto tehdään Suomen Maanmittauslaitoksessa ennen joulukuuta 2000.
6	Teno-vesistön rajalinjan ehdotuksen laatiminen, helmikuu 2001 - Kummassakin maassa laaditaan ehdotus ortokuvien tulkintaan perustuen. Sen jälkeen maiden edustajat tekevät näiden ehdotusten perusteella yhteisen ehdotuksen. Ehdotus esitetään seuraavassa kokouksessa 20. maaliskuuta 2001.
7	Maastotyöt Teno-vesistön rajalinjan ehdotuksen täydentämiseksi, kesä 2001 - Epävarmat kohteet, joita ei voida ratkaista ortokuvien tulkinnalla, selvitetään maastossa ja vahvistetaan valtuuskuntien kesken. Helikopterin käyttömahdollisuudet selvitetään.
8	Valtakunnanrajan lopputarkastus, viikolla 32, 2001 - Liikkuminen helikopterilla, tarkistetaan tietyt erikoiskohteet koko rajalla sekä mahdolliset tulkinnanvaraiset kohteet Teno-vesistössä. Suoritetaan Ruotsin vastaisen kolmenvaltakunnanpyykin tarkastus yhdessä Ruotsin valtuutetun kanssa ja laaditaan pöytäkirjat.
9	Rajankäynnin loppuasiakirjojen valmistaminen, marraskuu 2001 - Koko ajan ohjeiden mukaisena käynnissä oleva tehtävä. Kartat ja CD:t saadaan valmiiksi syksyllä 2001 maastotöiden päätyttyä.
10	Rajankäynnin päättäminen, viimeistään joulukuussa 2001

Tehtävät 6 - 10 on suovittu suoritettavaksi yhdessä. Näiden osalta yksittäiset työvaiheet jaetaan siten että kummallekin osapuolelle aiheutuu mahdollisimmat saman suuruiset kustannukset.

Suomen ja Norjan välinen, vuoden 2000 valtakunnanrajankäynti
RAJAKARTAN TEKNISET OHJEET

Mittakaava	Maarajat 1 : 50 000 Teno-vesistö 1 : 20 000
Kartoitettava alue	- 1,5 km molemmin puolin rajaa - Vaihtelee sen aineistosisällön mukaan, joka halutaan kuvata sekä on riippuvainen tukipisteiden sijainnista siten, että mittakaava ja korkeudet oikein. - Voidaan käyttää lentojonoja sellaisinaan tai niiltä osin, missä mittakaava ja korkeustieto on oikein.
Datum	UTM Euref89, kokonaan kaistassa 35
Karttalehtien määrä	- Riippuvainen käytännön tilanteista, mm. päällekkäisyydestä, jotka ratkaistaan Suomen Maanmittauslaitoksessa karttojen laatimisen yhteydessä.
Karttalehtien koko	kartta-ala 50x50 cm + 3 cm reunukset, kuten edellisessä rajankäynnissä
Lehden sisältö	- otsikkotekstit (suomeksi ja norjaksi) <div style="display: flex; justify-content: space-around; text-align: center;"> <div> <p>Kart over riksgrensen mellom NORGE og FINLAND Målestokk 1 : 20 000 Blad ?</p> </div> <div> <p>Kartta SUOMEN ja NORJAN välisestä valtakunnanrajasta Mittakaava 1 : 20 000 Karttalehti ?</p> </div> </div> <ul style="list-style-type: none"> - lehtinumero vasempaan ala- ja oikeaan yläkulmaan - merkkienselitys (rajapyykki, viisarit, poroaita, jne) - mittakaavaluku ja -jana alareunaan - karttalehti-indeksi
Koordinaattiruudusto	1: 50 000 - 2 km 1: 20 000 - 1 km, koordinaattiluvut, vasen ja yläreuna.
Nimet	Käytetään sitä nimistöä, joka on Suomen (1:20000) kartoilla ja Norjan (1:50000) kartoilla ja täydennetään tarpeen mukaan. Oikeinkirjoituksessa noudatetaan norjanpuolisten nimien osalta ao. lakia. Kaikki saamenkieliset nimet lähetetään Norjassa tarkastettavaksi: Statens navnekonsulenter for samiske och finske navn v/Kaisa Rautio Helander. Vastaavasti Suomen puolella nimet tarkistutetaan ao. viranomaisilla.
Poroaidat	Käytetään vain Suomen ja Norjan poronhoitoviranomaisilta saatavaa aineistoa.
Korkeus-käyrät	Käytetään automaattisesti luotavia korkeuskäyriä. Käyräväli 30 m, mutta Maanmittauslaitos selvittää onko tarpeen tihentää tasaisilla alueilla.
Raja	- Rajapyykit numeroineen, viisarit ja rajalinja merkitään.

**Suomen ja Norjan välinen, vuoden 2000 valtakunnanrajankäynti
RAJANKÄYNNIN PERUSASIAKIRJAT:**

	Kuvaus/sisältö	Hoitaa	Valmis
1	<p>Etusivu, jossa kartake</p> <ul style="list-style-type: none"> - Satelliittikuvakartta pohjoiskalotista, jossa Suomen-Norjan raja on merkitty. Mahdollisesti Suomen ja Norjan liput osoittavat maita. - otsikkoteksti "Suomen ja Norjan välinen valtakunnanraja Riksgrensens mellom Norge og Finland" 	Norja	Syksy 2000
2	<p>Nimiösivu</p> <ul style="list-style-type: none"> - ”Suomen ja Norjan välinen, vuoden 2000 valtakunnanrajankäynti Perusasiakirjat” - Suomen ja Norjan valtuuskuntien jäsenten nimet. 	Norja	Syksy 2000
3	<p>Sisällysluettelo</p>	S/N	Marr. 2000
4	<p>Rajasopimukset (viime rajankäynnin asiakirjoissa olevat pöytäkirjojen otteet)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Strømstadin sopimus - Sopimus 14/2 toukok 1826, Ruotsi/Norja - Venäjä - Julistus 1. kesäk./20. toukok. 1847 säännöllisistä rajan tarkastuksista, Ruotsi/Norja - Venäjä - Pöytäkirja rajamerkistä ”Muotkavaara” 3. jouluk. 1947, Suomi, SNT-Liitto ja Norja. - Pöytäkirja ”Muotkavaaran” rajamerkin hoitamisesta, 7 helmik. 1953 - Suomen ja Norjan välinen sopimus rajan hoidosta (-81) 	Norja Norja Norja S/N S/N S/N	Kesäk 2000 Kesäk 2000 Kesäk 2000 Kesäk 2000 Kesäk 2000 Kesäk 2000
5	<p>Aikaisemmat rajankäynnit – yleiskatsaus ja yhteenveto, (perustana edellisen rajankäynnin asiakirjat) – valtakunnanrajankäynti 75-76</p>	Suomi	Syysk 2000
6	<p>Vuoden 2000 valtakunnanrajankäynti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Johdanto; julistukset ja sopimukset, nimitykset, ohjeiden hyväksyminen, rajankäynnin tavoitteet, käytetty taustamateriaali, maastotyöt (milloin ja missä, suunnittelu, raivaustyöt, tukipistemittaukset, geodeettiset mittaukset, kuljetusjärjestelyt, kalusto, materiaalit, osallistujat), Tenovesistön raja, esitys rajamerkkien rakennusajankohdasta ja kartake rajasta – Kokouspöytäkirjat liitteineen 	Suomi/ Norja S/N	Marr. 2000 (ei Tenovesistö) Marr. 2001
7	<p>Erityskysymykset</p> <ul style="list-style-type: none"> -Uudet rajamerkit, rajamerkkien siirrot, Tenovesistön raja, historialliset merkit Tenon varrella, kyltit, tiedotus, rajan tuleva hoito, ... 	Suomi/ Norja	Syysk. 2001

Suomen ja Norjan välinen, vuoden 2000 valtakunnanrajankäynti

RAJAMERKKIPÖYTÄKIRJAT

(Kaksikielinen)

1. Etusivu, jossa kartake

- Satelliittikuvakartta pohjoiskalotista, jossa Suomen-Norjan raja on merkitty. Mahdollisesti Suomen ja Norjan liput osoittavat maita.
- otsikkoteksti
"Suomen ja Norjan välinen valtakunnanraja
Riksgrensens mellom Norge og Finland"

2. Kaksikielinen nimiösivu

" Grenseoppgangen Norge – Finland 2000 / Suomen ja Norjan rajankäynti 2000
Grensemerkebeskrivelse / Rajamerkkipöytäkirjat”
Suomen ja Norjan valtuuskuntien jäsenten nimet.

3. Johdanto (suomen- ja norjankielellä)

- pyykkien geodeettisten mittausten suoritus / liittäminen EUREF89:ään
- laskennan suoritus
- koordinaattien määrittäminen ja kohteet (pyykin keskus, alusta, datum jne.)
- mittausten ja laskenta-aineiston arkistointi

4. Rajankuvaus

Kolmenvalta- kunnanpyykki	
Rp 294	Suora linja Kolmenvaltakunnanpyykki – Rp 294
Rp 294A	Suora linja Rp 294 – Rp 294A

Rp 294B Rv 294 Bu	
Rp 294C	Suora linja Rp 294B – Rp 294C
.....	

5. Rajamerkkipöytäkirjat (erillinen malli seuraavalla sivulla)
Tiedot lomakkeille tuodaan suoraan asianomaisista tiedostoista.

Suomen – Norjan valtakunnanrajankäynti 2000
Grenseoppgangen Norge – Finland 2000

Rajamerkkipöytäkirja
Grensemerkebeskrivelse

Riksrøys/utligger/skilt Rajapyykki/rajaviitta/ kyltti	305	Oppført Rakennusvuosi	1764	Navn Nimi			
Norsk kartblad 1:50 000 Norjal. kartalehti/	1733 IV	Finsk kartblad 1:20 000 Suomal. karttalehti		1842 06 Halti			
Koordinater/Koordinaatit				Høyde/Korkeus			
Markering Kohde	X	Y	System Järjestelmä	sone	H	syst./järj.	ref. h.
Røys Pyykki			Euref89	35	833,9	NN54	for røys, pohja
Bolt S Varmistusp. S							
Bolt N Varmistusp. N							
Røys Pyykki			Kkj			N60	for røys, pohja
Bolt S Varmistusp. S							
Bolt N Varmistusp. N							
Nærmeste grensemerke Viereisiin rajamerkkeihin			Hjertesteinens inskripsjon Merkinnät sydänkivessä				
Nr./N:o	Retning/Suunta (g)	Avstand/Etäisyys (m)	Finsk/Suomi		Norsk/Norja		
304	128,32	3131,6					
306	328,32	2828,9					
Arbeid utført ved denne oppgangen Tässä rajankäynnissä suoritettut työt:							
				Grensemerkets høyde Rajamerkin korkeus	1,3	Omkrets ved foten Pohjan ympärys	6,1
Andre markeringer Muita merkkejä lähellä Utligger 108 m i retning riksrøys 306 Rajaviitta 108 m pyykin 306 suuntaan				Skisse/ varamerkkipiros			
Merknader Huomautuksia Røysa er støpt i betong Pyykki on valettu betonista							

PÖYTÄKIRJA

vuoden 2000 Suomen ja Norjan välisen yleisen rajankäynnin kokouksesta

Paikka: Maanmittauslaitos, Helsinki
Aika: 20.03.2001

Läsnä:

Suomesta	Pääjohtaja Kenraalimajuri Yli-insinööri	Jarmo Ratia Matti Sandqvist Pekka Tätilä
Norjasta	Grenseoverkommisær Grensekommissær Sekretær	Knut Ole Flåthen John Hugh Naustdal Trond Olav Vassdal

1 Avaus

Pääjohtaja Jarmo Ratia toivotti valtuuskunnat tervetulleiksi ja avasi kokouksen.

Päätettiin noudattaa liitteenä olevaa asialistaa, liite 1.

2 Kokouksen 10.03.2000 pöytäkirja

Pöytäkirja käytiin läpi ja hyväksyttiin. Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja pääjohtaja Jarmo Ratia ja grenseoverkommisær Knut O. Flåthen allekirjoittivat kahtena kappaleena suomeksi ja norjaksi laaditut pöytäkirjat, jotka toimitetaan tiedoksi kummankin maan ulkoasiainministeriölle.

3 Tilannekatsaus

Käytiin läpi valtakunnanrajankäynnin tilanne (liite 2).

4 Suomen ja Norjan valtakunnanrajankäynnin 2000 jäljellä olevat tehtävät

Käytiin kohta kohdalta läpi jäljellä olevien tehtävien suunnitelma (liite 3). Päätettiin pitää rajankäynnin päätöskokous joulukuun 18. päivänä 2001 Norjassa.

5 *Teno-vesistön rajaehdotuksen tarkastelu*

Ennen kokousta oli laadittu ehdotus Teno-vesistön rajasta 19 ortokuvalehden alueella. Nämä lehdet olivat silloin valmiina kaikkiaan 23 karttalehdestä. Osa ortokuvista tutkittiin lähemmin. Käytiin läpi sellaisia esimerkkialueita, joilla oli todettu monia tulkintamahdollisuuksia. Valtuuskunnat tutkivat myös esimerkkejä tulkinnasta sellaisilla alueilla, missä joki on kapea tai joki kulkee pienien järvien kautta. Lisäksi tutkittiin alueita, missä joki kuljettaa runsaasti hiekkaa. Todettiin, että eräillä paikoin tarvitaan lisäselvityksiä kesän maastotöiden yhteydessä.

6 *Rajankäynnin lopputarkastus*

Päätettiin, että lopputarkastus alkaa maanantaina 30. heinäkuuta 2001 Kilpisjärvellä yhteisellä Suomen, Norjan ja Ruotsin kolmenvaltakunnanpöytäkirjan tarkastuksella. Varsinainen Suomen ja Norjan välisen valtakunnanrajan tarkastus suoritetaan seuraavina päivinä siten, että se päättyisi Ivalossa torstaina 2. elokuuta 2001. Tarkastuksessa käytetään helikopteria.

7 *Hoitosopimus*

Rajankäynnin päätösasiakirjoihin liitetään ehdotus uudeksi hoitosopimukseksi. Sopimusehdotus rakentuu samoille periaatteille, jotka olivat perustana aikaisemmassa sopimuksessa ja jotka on todettu tarkoituksenmukaisiksi huolehdittaessa rajan hoidosta ja pidettäessä rajan merkintä kunnossa säännönmukaisten rajankäyntien välillä.

8 *Seuraava kokous*

Seuraava kokous pidetään lopputarkastuksen yhteydessä viikolla 31. Yhteisestä Suomen, Norjan ja Ruotsin kolmenvaltakunnanpöytäkirjan tarkastuksesta laaditaan pöytäkirja.

9 *Kokouksen päätös*

Pääjohtaja Jarmo Ratia kiitti rakentavasta kokouksesta ja totesi, että rajankäynnissä vallitsee hyvä yhteistyö.

Grenseoverkommissær Knut Ole Flåthen kiitti Norjan valtuuskunnan puolesta puheenjohtajaa hyvin sujuneesta kokouksesta ja molempien maiden valtuuskuntien jäseniä rakentavasta työskentelystä.

Jarmo Ratia
Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja

Knut Ole Flåthen
Den norske grenseoverkommissær

ESITYSLISTA

**Kokous, Suomen ja Norjan välinen
vuoden 2000 yleinen valtakunnanrajankäynti**

Paikka Maanmittauslaitos, Helsinki
Aika 20.03.2001

- 1 Avaus**
- 2 Pöytäkirja kokouksesta 10.03.2000**
- 3 Tilannekatsaus**
- 4 Suomen-Norjan valtakunnanrajankäynnin 2000 jäljellä olevat tehtävät**
- 5 Tenovesistön rajaehdotuksen tarkastelu**
- 6 Lopputarkastus valtakunnanrajalla**
- 7 Hoitosopimus**
- 8 Seuraava kokous**
- 9 Kokouksen päätös**

Suomen ja Norjan välinen, vuoden 2000 valtakunnanrajankäynti

TEHTÄVÄT - TILANNE, 3/2001

	Tehtävä, <i>suunniteltu ajankohta</i>	Tilanne
1	Kunnostustyöt, kesä 1999, kesä 2000 - Suomi osuudella kolmenvaltakunnanpyykki, Koltajärvi - rajapyykki 342A (läntinen osuus). - Norja osuudella rajapyykki 343 - kolmenvaltak.-pyykki Muotkavaaralla (itäinen osuus).	- Valmistuivat kesällä 2000 - Valmistuivat kesällä 1999.
2	Rajapyykkien (osa) geodeettiset mittaukset, kesä 1999 - Tehdään saman aluejaon mukaan kuin kunnostustyötkin	- Mittaukset suoritettiin 1999. Laskenta valmistui: kesällä 2000 / Norjan osuus, talvella 2000/2001 / Suomen osuus
3	Signalointi ja tukipistemittaus ilmakehän varten, kesä 1999 - Kumpikin maa suorittaa omalla alueellaan koko rajan pituudelta	- Suoritettu kesällä 1999. Tukipisteet tarkistettu kesällä 2000 ennen ilmakehän mittauksia.
4	Rajan ilmakehäkuvaus, kesä 1999 - Norjalainen ilmakehäkuvausta tekevä yritys, Fjellanger Widerøe (FW) suorittaa koko rajan ilmakehäkuvausalueen.	- Huonoista sääoloista johtuen ei saatu kuvattua v.1999. Sään puolesta otollisen kuvausjakson aikana kesällä 2000 FW:n lentokone ei ollut käytettävissä. Siksi kuvaus annettiin tehtäväksi Ilmakehäkeskukselle/Suomen Maanmittauslaitos. - Kuvaus suoritettiin 28-29.7.2000.
5	Ortokuvien valmistus, talvi 1999-2000 - Koko tuotanto Suomen Maanmittauslaitoksessa	- Siirtyy tehtäväksi talvella 2000-2001 Teno-vesistön suunnitellun valmistuvan maaliskuun aikana ja maaraajojen huhtikuussa. Nimet, koordinaatisto, kehukset yms viedään kartoille samalla.
6	Teno-vesistön rajalinjan ehdotuksen valmistelu, talvi 1999-2000 - Kumpikin maa suorittaa ortokuvia hyväksi käyttäen. Sen jälkeen kummankin maan edustajat tapaavat ja valmistelevat yhteisen ehdotuksen.	- Tehdään talvella 2000-2001 molempien valtuuskuntien edustajien yhteistyönä. Teno-vesistön rajaehdotus perustuu kokouksessa esitettyjen ortokarttojen tulkintaan.
7	Teno-vesistön rajalinjan määrittämisen vaatimat maastotyöt, kesä 2000 - Tulkinnaissa epävarmoiksi jäävät kohdat tarkistetaan maastossa ja päätetään yhteisesti valtuuskuntien kesken.	- Tehdään kesällä 2001. Helikopterin käytön mahdollisuudet selvitetään.

8	Rajan lopputarkastus, syksy 2000 - Liikkuminen helikopterilla, tarkistetaan tietyt erikoiskohteet koko rajalla sekä mahdolliset tulkinnanvaraiset kohteet Teno-vesistöissä. Ruotsin vastaisen kolmenvaltakunnanpöytäkirjan tarkastus yhdessä Ruotsin valtuutetun kanssa.	- Siirretään viikolle 31, 2001. Suoritetaan muuten aikaisempien suunnitelmien mukaan.
9	Rajankäynnin loppuasiakirjojen valmistaminen, syksy 2000, talvi 2001 - Koko ajan käynnissä oleva tehtävä. Kartat ja CD:t voidaan viimeistellä maastotöiden päätyttyä.	- Laaditaan koko ajan ohjeiden mukaisesti. Digitaalinen aineisto, CD, viimeistellään syksyllä 2001 maastotöiden päätyttyä.
10	Rajankäynnin päättäminen, viimeistään 30. kesäkuuta 2001	- Siirtyy joulukuulle 2001

Tehtävät 6 - 10 on suovittu suoritettavaksi yhdessä. Näiden osalta yksittäiset työvaiheet jaetaan siten että kummallekin osapuolelle aiheutuu mahdollisimmat saman suuruiset kustannukset.

Suomen ja Norjan välinen, vuoden 2000 valtakunnanrajankäynti

TYÖSUUNNITELMA – Jäljellä olevat työt, 3/2001

	Tehtävä, <i>suunniteltu ajankohta</i>
1	Ortokuvien valmistus, talvi 2000/2001 - Teno-vesistön alue valmistuu maaliskuun aikana. Maarajat valmistuvat huhtikuun 2001 aikana.
2	Teno-vesistön rajalinjan ehdotuksen laatiminen, helmikuu 2001 - Ehdotus on laadittu yhteistyönä ja esitetty kokouksessa 20.3.2001 (silloin puuttui 4 karttalehteä)
3	Maastotyöt Teno-vesistön rajalinjan ehdotuksen täydentämiseksi, kesä 2001 - Epävarmat kohteet, joita ei voida ratkaista ortokuvien tulkinnalla, selvitetään maastossa valtuuskuntien kesken. Helikopterin käyttömahdollisuudet selvitetään.
4	Valtakunnanrajan lopputarkastus, viikolla 31, 2001 - Liikkuminen helikopterilla, tarkistetaan tietyt erikoiskohteet koko rajalla sekä mahdolliset tulkinnanvaraiset kohteet Teno-vesistössä. Suoritetaan Ruotsin vastaisen kolmen valtakunnan pyykin tarkastus yhdessä Ruotsin valtuutetun kanssa ja laaditaan pöytäkirjat. Lopputarkastuksen jälkeen koko Suomen ja Norjan välisestä rajasta on olemassa yhteisesti sovittu ehdotus. Ehdotus toimitetaan kummankin maan ulkoasianministeriöille rajankäynnin päätyttyä.
5	Rajankäynnin loppuasiakirjojen valmistaminen, marraskuu 2001 - Koko ajan ohjeiden mukaisena käynnissä oleva tehtävä. Digitaalinen aineisto saadaan valmiiksi syksyllä 2001 maastotöiden päätyttyä.
6	Rajankäynnin päättäminen, viimeistään joulukuussa 2001

Tehtävät 6 - 10 on suovittu suoritettavaksi yhdessä. Näiden osalta yksittäiset työvaiheet jaetaan siten että kummallekin osapuolelle aiheutuu mahdollisimmat saman suuruiset kustannukset.

PÖYTÄKIRJA

vuoden 2000 Suomen ja Norjan välisen yleisen rajankäynnin kokouksesta

Paikka: Kilpisjärvi / Ivalo
Aika: 30.07.2001 / 02.08.2001

Osallistujat:

Suomesta	Pääjohtaja Kenraalimajuri Maanmittausneuvos Yli-insinööri	Jarmo Ratia Matti Sandqvist Risto Nuuros Pekka Tätilä
Norjasta	Grenseoverkommisssær Grensekommissær Sekretær i Norsk grensekommissjon	Knut Ole Flåthen John Hugh Naustdal Trond Olav Vassdal

1 Avaus

Pääjohtaja Jarmo Ratia toivotti molempien maiden valtuuskunnat tervetulleiksi.

Hyväksyttiin kokouksen työjärjestys liitteen 1 mukaisena. Todettiin, että ennen lopputar-
kastuta pidetään kokous Kilpisjärvellä ja tarkastuksen jälkeen Ivalossa. Lisäksi pidetään
maastotarkastuksen yhteydessä päivittäin yhteenvetokokous.

Todettiin, että Suomen, Norjan ja Ruotsin Kolmen valtakunnan pyykki oli tarkastettu
30.07.2001 yhdessä Ruotsin viranomaisia edustaneen Stefan Gustafsonin kanssa. Tästä
tarkastuksesta on laadittu erillinen pöytäkirja.

2 Kokouksen 20.3.2001 pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin. Suomen valtuuskunnan
puheenjohtaja Jarmo Ratia ja Norjan grenseoverkommisssær Knut O. Flåthen allekirjoit-
tivat kahtena kappaleena suomeksi ja norjaksi laaditut pöytäkirjat, jotka toimitetaan
tiedoksi kummankin maan ulkoasiainministeriölle.

3 Yhteenveto lopputarkastuksesta

Lopputarkastusta varten hyväksyttiin seuraava suunnitelma:

Päivä	Tehtävä	Kuljetus
30.07.01	Aamupäivä: Suomen - Norjan rajan lopputarkastuksen aloitus- kokous Iltapäivä - ilta: Suomen – Norjan - Ruotsin Kolmen valtakunnan pyykin tarkastus sekä pöytäkirjan laadinta ja allekirjoitus	Venekuljetus Kilpisjär- veltä
31.07.01	Maarajan läntisen osuuden (Kol- men valtak. pyykki - rm 342A) ja jokirajan tarkastus Karigas-niemen tasalle asti. Yhteenveto	Helikopterikuljetus, Suo- men Rajavartiolaitos
01.08.01	Jokirajan tarkastus Karigas- niemeltä Nuorgamiin/Buolbmátiin sekä maarajan itäinen osuus (rm 343 - Muotkavaaran Kolmen valtak. pyykki). Yhteenveto	Helikopterikuljetus, Suo- men Rajavartiolaitos
02.08.01	Loppukokous	

Lopputarkastuksen perustana olivat valtuuskunnille annetut Rajankäynnin ohjeet ja Tekniset ohjeet. Erityisesti kiinnitettiin huomiota elokuussa 1998 suoritun tarkastuksen jälkeen kirjattuihin asioihin. Tarkastus suoritettiin yhtenäisenä koko valtakunnanrajan pituudelta helikopterilla lentäen, ja lisäksi pysähdyttiin tekemään tarkastuksia eräissä valituissa kohteissa.

Tarkastuksessa tiistaina 31.7.01 todettiin, että raja-aukko ja kaikki rajamerkit olivat ohjeiden mukaisessa kunnossa Koltajärven Kolmen valtakunnan pyykin ja rajamerkin 342A välisellä osuudella. Keskiviikkona 01.08.01 todettiin sama osuudella rajamerkistä 343 Muotkavaaran Kolmen valtakunnan pyykkiin. Erikseen tarkastettiin rajamerkki 350Fa, joka on siirretty, ja rajamerkki 351B sekä Muotkavaaran Kolmen valtakunnan pyykin seutu. Rajamerkillä 343 ollut kyltti, joka osoittaa, että raja siitä lähtien seuraa syväväylää, oli poissa. Päätettiin, että paikalle asetetaan uusi alkuperäisen mukainen kyltti.

Valtuuskuntien edustajat Pekka Tätilä ja Trond Olav Vassdal olivat yhteistyössä talven ja kesän 2001 aikana laatineet esityksen valtakunnanrajan kulusta Teno-vesistössä.

Lopputarkastuksessa kiinnitettiin erityisesti huomiota niihin kohteisiin, joissa suoritettun ortokuvatulkinnan, helikopterista tehdyn tarkastuksen ja syvyysmittausten perusteella oli todettu vain pienehköjä eroja syvyysuhteissa. Valtuuskunnat tekivät yksimieliset päätökset; liitteessä 2 on esitetty nämä päätökset ja niiden perustelut. Muilta osin Teno-

vesistön rajaehdotus on työryhmän esityksen mukainen.

Valtuuskunnat totesivat yksimielisesti, että maastotyöt on suoritettu ohjeiden mukaisesti ja vahvistivat ehdotuksen valtakunnanrajaksi Teno-vesistössä

Grenseoverkommisær Knut Ole Flåthen oli estynyt osallistumasta lopputarkastukseen 1. päivänä elokuuta ja loppukokoukseen 2. päivänä elokuuta. Hänen sijaisenaan John Naustdalilla oli kaikki hänen valtuutensa.

4 Jäljellä olevat rajankäynnin tehtävät

Suunnitellut, jäljellä olevat tehtävät käytiin läpi, liite 3.

5 Hoitosopimus

Keskusteltiin ehdotuksesta hoitosopimukseksi, ja ehdotus esitettyine muutoksineen liitetään päätösasiakirjoihin.

6 Seuraava kokous

Seurava kokous pidetään Oslossa 18.12.2001, jolloin rajankäynti saadaan päätökseen.

7 Kokouksen päätös

Grensekommissær John Hugh Naustdal esitti kiitokset molempien maiden valtuuskuntien jäsenille hyvin suunnitellusta lopputarkastuksesta ja kokouksista sekä oli tyytyväinen vallinneesta hyvästä yhteistyöstä. Hän pyysi myös välittämään valtuuskuntien yhteiset kiitokset Rajavartiolaitoksen henkilöstölle, joka oli avustanut lopputarkastuksessa.

Pääjohtaja Jarmo Ratia kiitti molempien maiden valtuuskuntien jäseniä ja oli tyytyväinen hyvin sujuneesta yhteistyöstä lopputarkastuksessa.

Jarmo Ratia
Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja

John Hugh Naustdal
Den norske grensekommissær

ESITYSLISTA

**Suomen ja Norjan välinen vuoden 2000
yleinen valtakunnanrajankäynti**

Lopputarkastuksen kokoukset

Paikka: Kilpisjärvi Ivalo
Aika: 30.7.2000 2.08.2001

- 1 Avaus**
- 2 Kokouksen 20.3.2001 pöytäkirja**
- 3 Yhteenveto lopputarkastuksesta**
- 4 Jäljellä olevat rajankäynnin tehtävät**
- 5 Hoitosopimus**
- 6 Seuraava kokous**
- 7 Kokouksen päätös**

Suomen – Norjan valtakunnanrajankäynti v 2000

TENON VESISTÖ - ARVIOINNIT JA PÄÄTÖKSET

Alue	<i>Arvioinnit ja päätökset</i>
Karttalehti 15, Vuolit Gálgojávrin seutu	Alueella on kaksi saarta, joiden välissä vuoden 1975-76 raja kulkee. Ortokuvien tulkinnan tulosten mukaan syväväylä kulkisi nyt läntisen saaren länsipuolitse. Syvyysmittaukset vahvistivat tämän havainnon. Valtuuskunnat päättivät siten esittää, että raja kulkee läntisessä uomassa. Tämän seurauksena läntinen saari tulee kuulumaan Suomeen.
Karttalehti 21 Boazonjårgassa	Tällä alueella ovat hiekkasärkkien sijainnit ja muodot muuttuneet viime rajankäynnin jälkeen. Joen itäistä reunaa seuraavaa uoma verrattiin läntiseen uomaan. Ortokuvatulkinnalla ja helikopterista suoritettulla tulkinnalla ei voitu varmuudella selvittää syväväylän sijaintia. Syvyysmittausten tulokset osoittivat, että molemmissa uomissa oli suunnilleen yhtä syvällä kynnykset, mutta läntinen uoma oli muuten kokonaisuudessaan syvempi. Valtuuskunnat totesivat, että läntinen väylä oli kokonaisuutena arvioiden syvempi ja seuraa pitkälti voimassa olevaa rajaa. Valtuuskunnat päättivät siten esittää, että raja kulkee läntisessä uomassa.
Karttalehti 23, Áitesavun ja Álegieddin kohdalla	Suuren hiekkasärkän kohdalla joki on kaivanut uoman sekä sen itä- että länsipuolelle. Syvyysmittauksissa todettiin yhtä syvät kynnykset kaakkoon hiekkasärkästä. Valtuuskunnat totesivat, että joen kulussa ei ole tapahtunut oleellisia muutoksia viime rajankäynnin jälkeen, ja päättivät siten esittää, että raja kulkee hiekkasärkän lounaispuolella vastaten suunnilleen aikaisempaa rajan kulkua.
Karttalehti 25, Luossagoatneljávrin ja Hånnojohka välillä	Tällä alueella tehtiin selvityksiä sekä keskisellä uomalla että eteläisessä uomassa Suomen rantaviivan tuntumassa. Syväväylämittaukset osoittivat, että syväväylä on joen eteläisessä uomassa. Valtuuskunnat päättivät siten esittää rajan kulkua sen mukaisena.
Karttalehti 27, Guošnjårgasta lounaaseen	Joen kulkua selvitettiin syvyysmittauksilla pienen hiekkasärkän pohjois- ja eteläpuolella. Mittaukset osoittivat, että molemmat uomat ovat suunnilleen yhtä syviä, ja valtuuskunnat eivät todenneet sellaisia muutoksia, mikä edellyttäisi nykyisen rajankulun muuttamista. Valtuuskunnat päättivät siten esittää, että raja kulkee pienen hiekkasärkän pohjoispuolella, samoin kuin olemassa oleva raja.
Karttalehti 27,	Hiekkasärkän etelä- ja pohjoispuoliset väylät tutkittiin luotaamalla,

Osman kohdalla	jolloin ei todettu eroavuuksia näiden kahden väylän syvyyksissä. Valtuuskunnat päättivät siten esittää, että raja vedetään keskeltä hiekkasärkän yli. Tämä vastaa olemassa olevaa rajan kulkua.
Karttalehti 27, Junttijoesta pohjoiseen	Hiekkasärkän koillispuolella olevan nykyisen rajan uoman ja lounaispuolella olevan uoman syvyydet luodattiin. Mittaukset osoittivat että uomat olivat suunnilleen yhtä syvät. Valtuuskunnat päättivät siten esittää, että raja seuraa nykyistä rajan kulkua hiekkasärkän koillispuolisessa uomassa.
Karttalehti 31, Goavddesgurnjårgan kohdalla	Norjan puolella sijaitsevan leirintäalueen kaakkoispuolella pienehkön hiekkasärkän ympärillä oleva vesialue tutkittiin perusteellisesti luotaamalla. Mittaukset osoittivat, että hiekkasärkän molemmin puolin on uomat, jotka eivät merkittävästi poikkea syvyyksiltään toisistaan. Valtuuskunnat päättivät siten esittää, rajan kulkee hiekkasärkän kaakkoispuolella samoin kuin nykyinen raja.

Suomen – Norjan valtakunnanrajankäynti v 2000

JÄLJELLÄ OLEVAT RAJANKÄYNNIN TEHTÄVÄT

	<i>Tehtävä</i>
1	Rajankäynnin lopullisten asiakirjojen laatiminen, marraskuu 2001 - Jatkuvana työnä sovittujen ohjeiden mukaisesti. Digitaalisessa muodossa olevat asiakirjat valmistuvat syksyn 2001 aikana maastotöiden päätyttyä.
2	Rajankäynnin päättäminen, päätöskokous Oslossa 18. päivänä joulukuuta 2001

Tehtävät suoritetaan yhteistyössä. Osavaiheet jaetaan siten, että kustannukset jakautuvat mahdollisimman tasan puoliksi kummallekin osapuolelle.

PÖYTÄKIRJA

Koltajärvässä sijaitsevan Kolmen valtakunnan pyykin tarkastuksesta 30.7.2001

1

Suomen ja Norjan vuoden 2000 säännönmukaisen rajankäynnin yhteydessä on Rajavartiolaitos Suomen rajankäyntivaltuuskunnan toimeksiannosta suorittanut Suomen, Norjan ja Ruotsin valtakuntien rajan yhtymäkohdassa Koltajärvässä (Golddajävri) sijaitsevan Kolmen valtakunnan pyykin kunnostustyöt.

2.

Tarkastukseen osallistui:

Suomen rajankäyntivaltuuskunta:

Pääjohtaja	Jarmo Ratia
Kenraalimajuri	Matti Sandqvist
Maanmittausneuvos	Risto Nuuros
Yli-insinööri	Pekka Tätilä

Norjan rajankäyntivaltuuskunta:

Grenseoverkommisær	Knut Ole Flåthen
Grensekommisær	John Hugh R. Naustdal
Sekretær i Norsk grensekommisjon	Trond Olav Vassdal

Ruotsin edustajana:

Lantmätare	Stefan Gustafsson
------------	-------------------

3.

Tarkastuksessa todettiin:

- Kolmen valtakunnan pyykki sijaitsee alkuperäisessä paikassa ja sen rakenne on entisellään
- Pyykin betoninen pintakerros on kunnostettu
- Pyykin keltamaalaus on uusittu ja valtioiden tunnusten kaiverrukset sydänkivessä ovat entisellään ja niiden maalaukset on uusittu.

Suoritettut työt todettiin tarkoituksenmukaisiksi ja pyykin kunto hyväksi.

4.

Tämä pöytäkirja on laadittu suomen-, norjan- ja ruotsinkielellä, ja osapuolille on annettu yksi kullakin kielellä laadittu kappale.

Kilpisjärvi 30.07.2001

Jarmo Ratia

Knut Ole Flåthen

Stefan Gustafsson

Matti Sandqvist

John H. R. Naustdal

Risto Nuuros

Trond Olav Vassdal

Pekka Tätilä

PROTOKOLL

Inspektion av Tretrikersröset i Golddajávri 30.07.2001

1.

I samband med den allmänna gränsöversynen Norge – Finland 2000 har Tretrikersröset i Golddajávri (Koltajärvi) där riksgränserna mellan Norge, Finland och Sverige stöter samman restaurerats. Arbetets har utförts av Gränsbevakningen på uppdrag av den finska gränskommissionen.

2.

Vid inspektionen deltog:

Den finska gränskommissionen:

Generaldirektör

Jarmo Ratia

Generalmajor

Matti Sandqvist

Lantmäteriråd

Risto Nuuros

Överingenjör

Pekka Tätilä

Den norska gränskommissionen:

Gränsöverkommissarie

Knut Ole Flåthen

Gränskommissarie

John Hugh R. Naustdal

Sekreterare i den norska gränskommissionen

Trond Olav Vassdal

Från svenska myndigheter:

Lantmätare

Stefan Gustafsson

3.

Under inspektionen konstaterades:

- Tretrikersröset ligger på sin ursprungliga plats och har sitt tidigare utförande.
- Överdelen på röset som är i betong har reparerats.
- Rösets gulmålning har förnyats, och gravyren av staternas emblem på hjärtstenen har som tidigare också målats.

De utförda arbetena ansågs vara ändamålsenliga och riksroset har satts i gott skick.

4.

Detta protokoll har upprättats på norska, finska och svenska, och ländernas berörda myndigheter har fått ett originalexemplar på vart språk.

Kilpisjärvi 30.07.2001

Jarmo Ratia

Knut Ole Flåthen

Stefan Gustafsson

Matti Sandqvist

John Hugh R. Naustdal

Risto Nuuros

Trond Olav Vassdal

Pekka Tätilä

3.3 Rajankäynnin 2000 maastotyöt ja tulokset

3.3.1 Tavoite ja perusaineistot

Rajankäynnin tavoitteet on määritelty rajankäyntivaltuuskuntien ohjeissa. Niissä todetaan muun muassa, että rajan sijainti maastossa on määritettävä ja se on merkittävä ja esitettävä yksiselitteisesti. Näiden tavoitteiden mukaisesti rajankäyntivaltuuskunnat ovat olleet yksimielisiä, että rajankäynnin 2000 päätavoitteita ovat rajan kulun selvittäminen maastossa, rajan määrittäminen yhtenäisessä koordinaattijärjestelmässä - UTM Euref89 - ja koko rajan dokumentointi uudella ilmakuvauksella ja koko rajan käsittävän tarkan digitaalisen ortokartan laatiminen.

Rajankäynnin perusaineistona olivat edellisen rajankäynnin 1975-76 asiakirjat. Ne käsittivät perusasiakirjat, rajakartat koko rajan alueelta sekä ilmakuvayhdistelmän Tenon vesistön rajasta.

Rajankäynnin ohjeissa oli todettu, että raja-aukon leveydeksi tulee viisi metriä aikaisemman kahdeksan metrin sijaan, eli 2,5 m rajalinjan kummallekin puolelle.

3.3.2 Kartoitus

Koko raja-alue päätettiin kuvata mittakaavassa 1:30 000, ja tämän kuvauksen aineistosta päätettiin laatia ortoilmakuvakartat mittakaavassa 1:50 000 maarajojen osalta ja 1:20 000 Tenon vesistön osalta. Ilmakuvasuunnitelma laadittiin yhteistyönä ja lisäksi määritettiin uusia kiinto- ja tukipisteitä. Tukipisteiden määrittämisen ja merkinnän suoritti Suomen puolella Maanmittauslaitoksen ja Norjan puolella Norjan karttalaitoksen henkilöstö. Erään norjalaisen yrityksen piti tehdä ilmakuvaukset. Huonojen ilmakuvauksien takia kesälle 1999 suunniteltu kuvaus siirrettiin kesällä 2000 suoritettavaksi. Kuvaus suoritettiin onnistuneesti heinäkuun 28 ja 29 päivinä 2000. Se tehtiin hyvän kuvaussään vallitessa paikalla ollutta Maanmittauslaitoksen lentokonetta ja kuvauskalustoa käyttäen.

Suunnitelman mukaisesti ortokarttojen tuotanto tapahtui Suomessa. Ilmakuvista tehtiin talvikauden 2000-2001 aikana digitaaliset ortokartat ja lopulliset rajakartat valmistuivat kesällä 2001 suoritettujen maastotarkastusten jälkeen. Kartoilla esitetään ortoilmakuvan lisäksi nimistö, korkeuskäyrät, valtakunnanraja, rajamerkit, sekä poroaita maarajoilla ja välillä rajamerkki 342A – Angeli. Edelleen kartoilla on koordinaattitiedot, indeksikartake ja otsikkotiedot. Kaikkiaan karttoja on 14 lehteä maarajoilta ja 23 lehteä Tenon vesistöltä. Rajakartat on tulostettu sekä digitaalisina että normaaleina paperitulosteina.

3.3.3 Maastotyöt

Maastotyöt jaettiin maiden kesken seuraavasti:

Suomi järjesti ja suoritti työt Kolmen valtakunnan pyykiltä Golddaávrilta, missä Suomen, Norjan ja Ruotsin rajat kohtaavat, rajamerkille 342A Tenon vesistön eteläosalle.

Norja järjesti ja suoritti työt rajamerkiltä 343 Muotkavaaran Kolmen valtakunnan rajamerkille, missä Suomen, Norjan ja Venäjän rajat kohtaavat.

Työt Tenon vesistöllä järjestettiin ja suoritettiin yhdessä.

Elokuussa 1998 valtuuskunnat suorittivat yhdessä maastotarkastuksen koko valtakunnanrajan pituudelta. Kulkemiseen käytettiin Suomen Rajavartiolaitoksen helikopteria.

Tarkastuksessa tehtyjen havaintojen perusteella laadittiin suunnitelma rajankäynnin suorittamiseksi.

Norjan työosuudella maastotyöt teki Statens kartverkin henkilöstö. Statskogin henkilöstö kuljetti maalit välin Pulmanki –Näätämö rajamerkeille lumikelkalla. Muuten käytettiin pääasiassa helikopteria henkilö- ja tavarakuljetuksiin. Suomen työosuudella raja-aukon raivauksen sekä rajamerkkien kunnostuksen ja maalauksen teki Rajavartiolaitoksen henkilöstö. Mittaustyöt teki Maanmittauslaitoksen henkilöstö. Myös Suomen osuudella kuljetuksiin käytettiin helikopteria. Tenon vesistöllä käytettiin helikopteria tulkintatehtävissä sekä venettä syväväylän luotauksissa.

Rajankäynnissä 2000 rakennettiin uusi rajamerkki 351B. Lisäksi rajamerkki 350Fa siirrettiin (numero pidettiin entisellään) sekä rajamerkki 303B rakennettiin uudelleen ja vahvistettiin betonilla muuraten. Vuonna 1982 oli rajamerkki 345A, Polmakvatnet, siirretty ja sille oli annettu numero 345Aa. Valtuuskunnat päättivät nyt, että rajamerkille käytetään tästä lähtien alkuperäistä numeroa 345A.

Vuoden 2000 rajankäynnin jälkeen rajamerkkien välinen keskimääräinen etäisyys on 2,1 kilometriä.

Yhteenveto rajamerkeistä Suomen – Norjan rajalla

Osuus										
Rakennettu	1764/ 66	1826/ 27	1846	1871	1896/ 97	1925	1950	1975/ 76	2000	Yhteensä
Kolmen valtakunnan pyykki Golddajávri –342A	49	-	-	-	14	28	45	5	0	141
343 - Kolmen valtakunnan pyykki Muotkavaaralla	6	5	6	-	22	8	9	11	1	68
Yhteensä	55	5	6	-	36	36	54	16	1	209

Valtakunnanrajan kuvaus

Rajamerkki	Rajaviitta	Kuvaus
Kolmen valtak. pyykki		Kolmen valtakunnan pyykki Suomi - Norja - Ruotsi
		Suora linja Kolmen valtakunnan pyykki – Rm 294
294		
	294u	Suora linja Rm 294 – Rm 294A
294A		
	294Au	Suora linja Rm 294A – Rm 294B
294B		
	294Bu	Suora linja Rm 294B – Rm 294C
294C		
		Suora linja Rm 294C – Rm 294D
294D		
		Suora linja Rm 294D – Rm 294E
294E		
		Suora linja Rm 294E – Rm 294F
294F		
	294Fu1 294Fu2	Suora linja Rm 294F – Rm 294G
294G		
		Suora linja Rm 294G – Rm 294H
294H		
		Suora linja Rm 294H – Rm 295. Rm 295 sijaitsee Bossovárrilla
295		
		Suora linja Rm 295 – Rm 295A
295A		
		Suora linja Rm 295A – Rm 295B. Rm 295B sijaitsee Kilpisjärvi - Skibotn tien varressa
295B		
	295Bu	Suora linja Rm 295B – Rm 295C
295C		
		Suora linja Rm 295C – Rm 295D. Rm 295D on suurella kivellä
295D		
		Suora linja Rm 295D – Rm 296
296		
		Suora linja Rm 296 – Rm 296A
296A		
		Suora linja Rm 296A – Rm 296B
296B		
		Suora linja Rm 296B – Rm 297. Rm 297 sijaitsee Muurivaaralla.
297		
		Suora linja Rm 297 – Rm 297A
297A		
		Suora linja Rm 297A - Rm 298
298		
		Suora linja Rm 298 - Rm 299

299		
		Suora linja Rm 299 - Rm 300
300		
		Suora linja Rm 300 – Rm 300A
300A		
		Suora linja Rm 300A – Rm 300B
300B		
		Suora linja Rm 300B - Rm 301
301		
		Suora linja Rm 301 – Rm 301A
301A		
		Suora linja Rm 301A – Rm 301B
301B		
		Suora linja Rm 301B - Rm 302
302		
		Suora linja Rm 302 – Rm 302A
302A		
		Suora linja Rm 302A – Rm 302B
302B		
		Suora linja Rm 302B - Rm 303
303		
		Suora linja Rm 303 – Rm 303A
303A		
		Suora linja Rm 303A – Rm 303B
303B		
		Suora linja Rm 303B - Rm 304
304		
		Suora linja Rm 304 – Rm 304A
304A		
		Suora linja Rm 304A - Rm 305
305		
		Suora linja Rm 305 – Rm 305A
305A		
		Suora linja Rm 305A – Rm 305B
305B		
	305Bu	Suora linja Rm 305B – Rm 305C
305C		
		Suora linja Rm 305C - Rm 306
306		
		Suora linja Rm 306 – Rm 306a
306a		
		Suora linja Rm 306a – Rm 306A
306A		
		Suora linja Rm 306A – Rm 306B
306B		
		Suora linja Rm 306B - Rm 307
307		
		Suora linja Rm 307 – Rm 307a

307a		
		Suora linja Rm 307a – Rm 307A
307A		
		Suora linja Rm 307A – Rm 307B
307B		
		Suora linja Rm 307B - Rm 308
308		
	308u	Suora linja Rm 308 – Rm 308A
308A		
	308Au	Suora linja Rm 308A – Rm 308B
308B		
		Suora linja Rm 308B – Rm 308C
308C		
		Suora linja Rm 308C - Rm 309
309		
		Suora linja Rm 309 – Rm 309A
309A		
	309Au	Suora linja Rm 309A – Rm 309B
309B		
	309Bu	Suora linja Rm 309B – Rm 309C
309C		
	309Cu	Suora linja Rm 309C - Rm 310
310		
		Suora linja Rm 310 – Rm 310A
310A		
		Rett linje Rm 310A – Rm 311. Rm 311 on suuri 4m pitkä kivi, jonka molemmilla puolin merkinnät ovat.
311		
		Suora linja Rm 311 – Rm 311A
311A		
		Suora linja Rm 311A - Rm 312
312		
		Suora linja Rm 312 – Rm 313. Rm 313 on suuri maakivi, jonka yläpinnalla merkinnät keskilinjan molemmin puolin.
313		
		Suora linja Rm 313 – Rm 313A. Rm 313A on 10 m etelään kärrytiestä Hirvasvuopio – Goatteluoppal.
313A		
	313Au	Suora linja Rm 313A - Rm 314
314		
		Suora linja Rm 314 – Rm 314A
314A		
		Suora linja Rm 314A - Rm 315
315		
	315u	Suora linja Rm 315 – Rm 315A
315A		
		Suora linja Rm 315A - Rm 316
316		
		Suora linja Rm 316 – Rm 316A

316A		
		Suora linja Rm 316A – Rm 316B
316B		
		Suora linja Rm 316B - Rm 317
317		
		Suora linja Rm 317 – Rm 317A
317A		
		Suora linja Rm 317A - Rm 318
318		
		Suora linja Rm 318 – Rm 318A
318A		
		Suora linja Rm 318A - Rm 319
319		
		Suora linja Rm 319 – Rm 319A
319A		
		Suora linja Rm 319A – Rm 319B
319B		
		Suora linja Rm 319B – Rm 319C
319C		
		Suora linja Rm 319C – Rm 319D
319D		
	319Du	Suora linja Rm 319D – Rm 319E
319E		
		Suora linja Rm 319E - Rm 320
320		
	320u	Suora linja Rm 320 – Rm 320A
320A		
		Suora linja Rm 320A – Rm 320B
320B		
		Suora linja Rm 320B – Rm 320C
320C		
		Suora linja Rm 320C - Rm 321
321		
		Suora linja Rm 321 – Rm 321A
321A		
	321Au	Suora linja Rm 321A – Rm 321B
321B		
		Suora linja Rm 321B – Rm 321C
321C		
	321Cu	Suora linja Rm 321C - Rm 322
322		
		Suora linja Rm 322 – Rm 322A
322A		
	322Au	Suora linja Rm 322A – Rm 322B
322B		
		Suora linja Rm 322B – Rm 322C
322C		
		Suora linja Rm 322C – Rm 322D. Rm 322D on maantien

		Enontekiö - Guovdageaidnu varrella.
322D		
		Suora linja Rm 322D – Rm 322E
322E		
		Suora linja Rm 322E - Rm 323
323		
		Suora linja Rm 323 – Rm 323A
323A		
	323Au	Suora linja Rm 323A - Rm 324
324		
		Suora linja Rm 324 – Rm 324A
324A		
		Suora linja Rm 324A – Rm 324B
324B		
		Suora linja Rm 324B - Rm 325
325		
		Suora linja Rm 325 - Rm 326
326		
		Suora linja Rm 326 – Rm 326A
326A		
		Suora linja Rm 326A – Rm 326B
326B		
		Suora linja Rm 326B – Rm 327
327		
		Suora linja Rm 327 – Rm 327A
327A		
		Suora linja Rm 327A - Rm 328
328		
	328u	Suora linja Rm 328 – Rm 328A
328A		
		Suora linja Rm 328A - Rm 329
329		
	329u	Suora linja Rm 329 – Rm 329A
329A		
	329Au	Suora linja Rm 329A - Rm 330
330		
		Suora linja Rm 330 - Rm 331
331		
		Suora linja Rm 331 - Rm 332
332		
		Suora linja Rm 332 – Rm 332A
332A		
		Suora linja Rm 332A – Rm 332B
332B		
		Suora linja Rm 332B - Rm 333
333		
		Suora linja Rm 333 – Rm 333A
333A		

		Suora linja Rm 333A - Rm 334
334		
	334u1 334u2	Suora linja Rm 334 – Rm 334A
334A		
	334Au1 334Au2	Suora linja Rm 334A - Rm 335
335		
	335u	Suora linja Rm 335 – Rm 335A
335A		
		Suora linja Rm 335A – Rm 335B
335B		
		Suora linja Rm 335B – Rm 335C
335C		
		Suora linja Rm 335C - Rm 336
336		
	336u	Suora linja Rm 336 – Rm 336A
336A		
		Suora linja Rm 336A – Rm 336B
336B		
		Suora linja Rm 336B – Rm 336C
336C		
		Suora linja Rm 336C - Rm 337
337		
	337u1 337u2	Suora linja Rm 337 – Rm 337A
337A		
		Suora linja Rm 337A – Rm 337B
337B		
	337Bu1 337Bu2	Suora linja Rm 337B - Rm 338
338		
		Suora linja Rm 338 - Rm 339
339		
		Suora linja Rm 339 – Rm 339A
339A		
		Suora linja Rm 339A – Rm 339B
339B		
	339Bu	Suora linja Rm 339B – Rm 339C
339C		
		Suora linja Rm 339C – Rm 339D
339D		
		Suora linja Rm 339D - Rm 340
340		
		Suora linja Rm 340 - Rm 341
341		
		Suora linja Rm 341 – Rm 341A
341A		
		Suora linja Rm 341A – Rm 341B

341B		
		Suora linja Rm 341B - Rm 342
342		
	342u	Suora linja Rm 342 – Rm 342A
342A		
		Rajamerkistä 342A raja seuraa edelleen suoran linjan 342 - 342A jatketta Rádjajohkan puroon sekä seuraa syväväylää tässä purossa, Skietsamjoessa, Inarinjoessa ja Tenossa siihen pisteeseen missä syväväylä ja suoran linjan Rm343 – Rm343A jatke leikkaavat, ja siitä edelleen suoraa linjaa rajamerkkiin 343.
343		
		Suora linja Rm 343 – Rm 343A
343A		
		Suora linja Rm 343A – Rm 343B
343B		
		Suora linja Rm 343B – Rm 343C
343C		
		Suora linja Rm 343C - Rm 344
344		
		Suora linja Rm 344 – Rm 344A
344A		
	344Au1 344Au2	Suora linja Rm 344A - Rm 345
345		
		Suora linja Rm 345 – Rm 345A
345Aa		
		Suora linja Rm 345Aa – Rm 345B
345B		
		Suora linja Rm 345B - Rm 346
346		
		Suora linja Rm 346 – Rm 346A
346A		
		Suora linja Rm 346A – Rm 346B
346B		
		Suora linja Rm 346B - Rm 347
347		
		Suora linja Rm 347 – Rm 347a
347a		
		Suora linja Rm 347a – Rm 347A
347A		
		Suora linja Rm 347A - Rm 348
348		
		Suora linja Rm 348 – Rm 348A
348A		
	348Au	Suora linja Rm 348A - Rm 349
349		
		Suora linja Rm 349 – Rm 349A
349A		
		Suora linja Rm 349A - Rm 350

350		
		Suora linja Rm 350 – Rm 350A
350A		
		Suora linja Rm 350A – Rm 350B
350B		
		Suora linja Rm 350B – Rm 350C
350C		
	350Cu	Suora linja Rm 350C – Rm 350D
350D		
		Suora linja Rm 350D – Rm 350E
350E		
	350Eu	Suora linja Rm 350E – Rm 350F
350F		
		Suora linja Rm 350F – Rm 350Fa
350Fa		
		Suora linja Rm 350Fa – Rm 350G
350G		
		Suora linja Rm 350G – Rm 350Ga
350Ga		
		Suora linja Rm 350Ga – Rm 350H
350H		
		Suora linja Rm 350H – Rm 350I
350I		
		Suora linja Rm 350I – Rm 350J
350J		
	350Ju	Suora linja Rm 350J – Rm 350K
350K		
		Suora linja Rm 350K - Rm 351
351		
		Suora linja Rm 351 – Rm 351A. Rm 351A on maantien Näätämo - Neiden varressa.
351A		
		Suora linja Rm 351A – Rm 351Aa
351B		
		Suora linja Rm 351Aa - Rm 352
352		
		Suora linja Rm 352 – Rm 352A
352A		
		Suora linja Rm 352A – Rm 352B
352B		
		Suora linja Rm 352B – Rm 352C
352C		
		Suora linja Rm 352C – Rm 352D
352D		
		Suora linja Rm 352D – Rm 352E
352E		
	352Eu	Suora linja Rm 352E – Rm 352F
352F		

		Suora linja Rm 352F – 3 Rm 52G
352G		
		Suora linja Rm 352G – Rm 352H
352H		
		Suora linja Rm 352H – Rm 352I
352I		
		Suora linja Rm 352I – Rm 352J
352J		
		Suora linja Rm 352J - Rm 353
353		
		Suora linja Rm 353 – Rm 353A. Rm 353A on suuressa kivessä. Rajapultti kiinnitetty kiveen..
353A		
		Suora linja Rm 353A – Rm 353B
353B		
		Suora linja Rm 353B – Rm 353C
353C		
		Suora linja Rm 353C – Rm 353D
353D		
		Suora linja Rm 353D – Rm 353E
353E		
	353Eu	Suora linja Rm 353E – Rm 353Ea
353Ea		
		Suora linja Rm 353Ea – Rm 353F
353F		
		Suora linja Rm 353F – Rm 353G
353G		
		Suora linja Rm 353G – Rm 353H
353H		
		Suora linja Rm 353H – Rm 353Ha
353Ha		
		Suora linja Rm 353Ha – Rm 353I
353I		
		Suora linja Rm 353I – Rm 353Ia
353Ia		
		Suora linja Rm 353Ia – Rm 353J
353J		
		Suora linja Rm 353J – Rm 353Ja
353Ja		
		Suora linja Rm 353Ja – Rm 353K
353K		
		Suora linja Rm 353K – Rm 353L
353L		
		Suora linja Rm 353L – Rm 353La
353La		
		Suora linja Rm 353La – Rm 353M
353M		
		Suora linja Rm 353M – Rm 353Ma

353Ma		
	353Mau	Suora linja Rm 353Ma – Kolmen valtakunnan pyykki
Kolmen valtak. pyykki		Kolmen valtakunnan pyykki Suomi - Norja - Venäjä

3.3.4. Tenon vesistön valtakunnanraja

Suomen ja Norjan vuoden 2000 rajankäynnin yhteisissä ohjeissa, jotka laadittiin kokouksessa 3.2.1999 ja myöhemmin hyväksyttiin molempien maiden ulkoasianministeriössä, todetaan kohdassa 2 – Rajan kulku, muun muassa:

”Tenossa ja sen sivujoissa (Tenon vesistö) tulee rajan seurata virtaavan joen syväväylää ja joen muodostamien järvien keskiviivaa lukuun ottamatta niitä kohtia, joista toisin sovitaan Suomen ja Norjan rajankäyntivaltuuskunnan kesken. Jos syväväylän paikka ei muutoin ole ilmeinen sellaisissa kohdissa, joissa sillä katsotaan olevan merkitystä, tulee syväväylä määrittää luotaamalla.

Vaikka rajan kulku Tenon vesistössä yleensä perustetaan syvä-väyläperiaatteeseen, ei tätä tule soveltaa joustamattomasti niissä tapauksissa, joissa vähäiset syväväylän muutokset johtaisivat suhteettoman suuriin taloudellisiin ja käytännöllisiin seuraamuksiin.”

Edelleen todetaan muun muassa kohdassa 3c, että laaditaan ”ortokartat maarajasta ja rajasta Tenon vesistössä.”

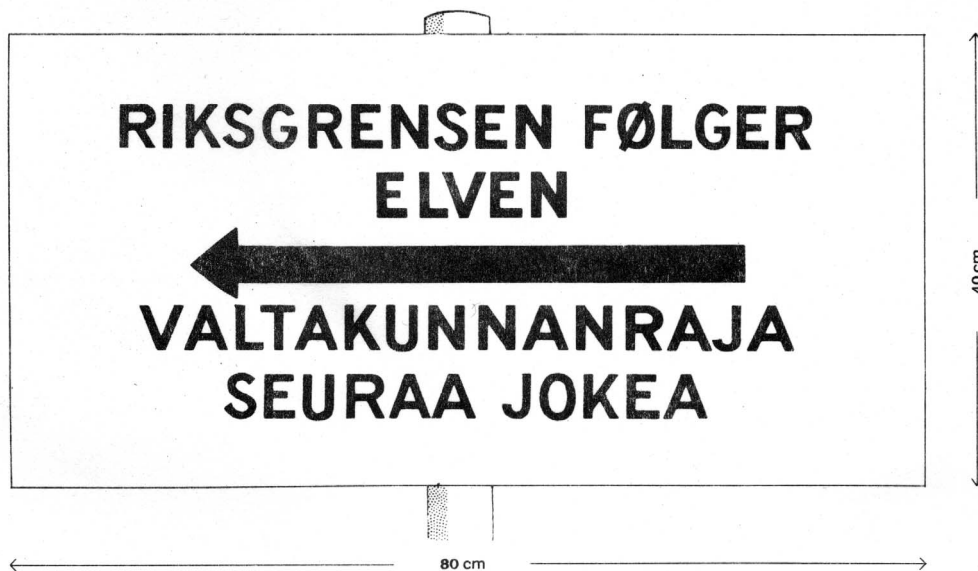
Talven 2000/2001 aikana valmistettiin digitaaliset ortokuvat. Molempien maiden valtuuskuntien edustajat suorittivat yhdessä kuvien tulkinnan. Tulkinnan periaatteet sovittiin kokouksessa 20.3.2001 Helsingissä. Lisäksi ennen lopputarkastusta suoritettiin syvyystulkinnan tarkastus koko jokiosuudella helikopterilla kulkien, ja edelleen yhdeksässä valitussa kohteessa suoritettiin joella veneestä luotaus. Luotauskohteille määritettiin koordinaatit GPS-laitteella ja tulokset vietiin ortokartoille. Helikopterista suoritettulla tarkastuksella ja syvyysmittauksilla varmistettiin käytettyjen syvyystulkintojen ja tulkinta-avainten oikeellisuus.

Vesistön yläjuoksulla rajamerkistä 343A alkaen raja seuraa puroa, joka mutkittelee voimakkaasti, ja jonka reunoilla kasvaa myös puita. Valtuuskunnat päättivät, että puron varren kasvillisuutta ei raivata. Samansisältöinen päätös oli tehty viime rajankäynnissä. Erityisesti talvella tämä kasvillisuus selventää rajan kulkua. Ortokuvien tulkinnassa kasvillisuus sitä vastoin on eräin kohdin vaikeuttanut puron havaitsemista. Valtuuskunnat korostavat siten, että raja seuraa maastossa puron syväväylää, vaikka tulkittu linja ei ortokartalla joissakin harvoissa paikoin kohdistuisikaan tarkasti puroon. Yksityiskohtaisempaan esittämiseen kartan mittakaava on liian pieni. Valtuuskunnat toteavat, että ortokuvilla esitetty tulkinta on hyvä rajan kulun dokumentoimiseksi.

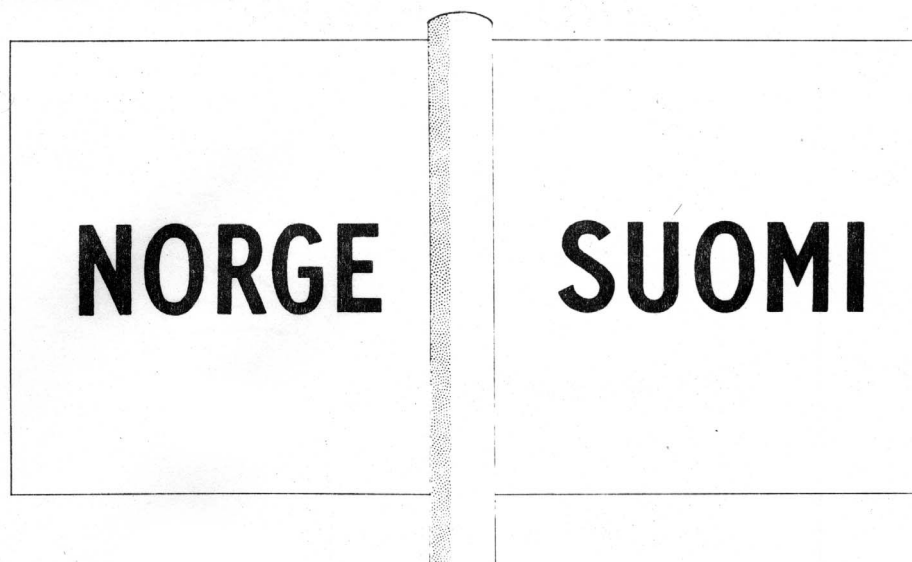
Lopputarkastuksessa tutkittiin erikseen kahdeksan kohdetta. Näiden kohteiden osalta perustelut ja päätökset on kirjattu liitteessä 2, pöytäkirja 30.7.2001/2.8.2001, Kilpisjärvi ja Ivalo.

Rajamerkkien 342A ja 343 luokse maarajalle on asetettu kilvet, joissa todetaan, että valtakunnanraja seuraa siitä eteenpäin jokea. Kilpien koko ja muoto on esitetty oheisilla kuvilla ja ne ovat taustaltaan keltaisia ja teksti on mustalla.

EDESTÄ:

TAKAA:

Vesistön saarista ja hiekkasärkistä ei laadittu erillistä saariluetteloa. Valtuuskunnat toteavat, että rajan kulku on yksikäsitteisesti määritetty koordinaattipistein ja yhtenäiseen koordinaatistoon sidottujen ortokuvien avulla.

Valtuuskunnat toteavat, että syväväylän sijainti Tenon vesistössä on eräillä alueilla jatkuvasti pienessä muutoksessa. Esitetty ehdotus rajaksi perustuu siten syväväylän kulkuun sellaisena, miksi se on tulkittu heinäkuun lopulla 2000 otetuille ortokuville, ja tämän tulkinnan pohjalta tehtyyn helikopteritulkintaan ja syvyysmittauksiin.

Rajankäyntivaltuuskunnat esittävät, että raja on voimassa ortokartoilla esitetyssä muodossaan seuraavaan, vuoden 2025 rajankäyntiin asti.

3.3.5. Kolmen valtakunnan pyykki Ruotsin sekä Venäjän rajoilla

- Ruotsin vastainen Kolmen valtakunnan pyykki Golddajávriissa

Rajan kunnostustöiden yhteydessä suoritettiin Suomen toimesta 1999 seuraavat korjaus- ja kunnossapitotyöt:

- betonipäällyks rapattiin,
- keltamaalaus uusittiin
- sydänkiven merkinnät maalattiin uudelleen.

Työt tarkastettiin ja Kolmenvaltakunnan pyykin todettiin olevan hyväkuntoisen Suomen, Norjan ja Ruotsin edustajien yhteisessä tarkastuksessa. Lähemmin viitataan tämän Kolmen valtakunnan kokouksen pöytäkirjaan 30. päivältä heinäkuuta 2001.

- Venäjän vastainen kolmen valtakunnan pyykki Muotkavaaralla

Venäjän vastaisen kolmen valtakunnan pyykin kunnossapidosta on laadittu erillinen sopimus kolmen asianomaisen maan kesken, *Pöytäkirja Suomen, Norjan ja Neuvostoliiton valtakunnanrajojen yhtymäkohtaan asetetun Muotkavaaran (Krokfjellet) rajamerkin hoitamisesta, 7. helmikuuta 1953.*

Pyykki tarkastetaan vuosittain ja kunnostetaan tarpeen mukaan. Suomen-Norjan rajankäynnissä 2000 tämän kolmen valtakunnan pyykin osalta ei siten ole suoritettu toimenpiteitä.

3.3.6. Historialliset merkinnät Tenon varrella

Ensimmäisen rajankäynnin (1766) valtakunnanrajan kuvauksessa Tenon vesistön osalta mainitaan, että rajankäynnissä tiettyihin paikkoihin Tenon vesistön varrella hakattiin Ruotsin (nykyään Suomea) ja Norjan puolelle kuninkaalliset monogrammit, AF Suomen ja C7 Norjan puolelle. Merkinnöissä on myös vuosiluku 1766, joka osoittaa siten rajankäynnin suoritusvuotta.

Vuoden 2000 rajankäynnin yhteydessä tarkastettiin kaikkiaan kahdeksan merkkiä, neljä Suomen ja neljä Norjan puolella. Merkinnät puhdistettiin ja maalattiin mustiksi ja

taustaltaan keltaisiksi. Lisäksi merkeille määritettiin koordinaatit UTM/Euref89-järjestelmässä, kaistassa 35:

Monogrammi	P	I	Karttalehti	Maa
AF 1766	7 760 809	511 494	29	Finland
C7 1766	7 761 809	511 315	29	Norge
AF 1766	7 759 839	494 350	28, 27	Finland
C7 1766	7 760 400	494 613	28, 27	Norge
AF 1766	7 761 405	493 780	28, 27	Finland
C7 1766	7 761 296	491 491	27	Norge
AF 1766	7 706 040	454 292	20	Finland
C7 1766	7 707 473	454 954	20	Norge

Näistä merkinnöistä sanotaan rajankuvauksessa vuodelta 1766 muun muassa:

"Hvad de før ommeldte uthugninger ved Elven angaar, da kunde der hænde at Almuen paa begge Sider om den kunde fatte samme begreb som om Røserne, hvorpaa de Kongl: Navn ligledes findes uthugne, neml: at imellem dem maatte forstaaes at være Linier, som determinerer Grændsen, ligesom imellem Røserne, hvilket uriktige begreb kunde i fremtiden foraarsage Trætte om deres laxefiskerie og brug i Elven, saa skulde det ikke synes ufornöden her i beskrivelsen at betyde og tilkiendegive det imellem disse udhugninger ikke bør forstaaes nogen Grændse Linie at være dragen, hverken skraads over Elven saaledes, at en Linie fra et Kongl: Navn paa den Svenske Side skulde give skraads ned igjennem Elven, til et saadant Kongl: Navn paa den norske Side, og saa videre. Ikke heller bør det forstaaes at imellem disse udhugninger Middelpuncter skulde være tagne i Elven, og imellem 2de eller flere deslige Middelpuncter Linier dragne, som skulde udgjøre Grændsens gang, om end og disse puncter og Linier forblive allene i Elven og ikke rørte Landet. - Men at disse udhugninger ere allene gjordte til Zirat og anseelse ved Elven og paa ingen Maade determinerer Grændsens gang, som allene forbliver ved det dybeste eller Hoved-Renden i Elven, hvorfor de ikke heller hverken blandt Rigs Røserne eller Rigsmærkernes Numere optages, ikke heller for nogen af delene ansees."

Rajankäyntivaltuuskunnat tähdentävät, että näiden merkkien tarkoitus ei ole muuttunut, ja että ne on rajankäynnissä 2000 kunnostettu ja puhdistettu historiallisen arvonsa vuoksi. Merkintöjen sijainti on merkitty myös rajakartoille.

3.3.7. Rajan hoitosopimus

Julistuksen rajan säännöllisestä tarkastuksesta 20. toukok./l. kesäk. 1847 mukaan rajankäynti on suoritettava joka 25. vuosi. Tämän mukaisesti tapahtuu seuraava rajankäynti vuonna 2025.

On kuitenkin todennäköistä, että ennen tätä tulee esiin monia käytännön kysymyksiä, joiden takia on tarpeen suorittaa tiettyjä tehtäviä rajan merkinnän ja paikallistamisen selventämiseksi. Näin esimerkiksi uuden kulkuväylän ylittäessä rajan. Samoin on selvää, että raja-aukon ja rajamerkkien kunto rappeutuvat 25 vuoden kuluessa.

Raja seuraa Tenon vesistöissä syväväylää siten kuin se on rajankäynnissä 2000 todettu. Syväväylän kulussa saattaa kuitenkin tapahtua muutoksia, jotka johtuvat teknisistä hankkeista tai suurista luonnon muutoksista, ja jotka saattavat aiheuttaa tarvetta rajan kulun selventämiseen.

Rajankäyntivaltuuskunnat ovat yksimielisiä siitä, että rajan jatkuvaa hoitoa varten tarvitaan erillinen maiden välinen sopimus. Rajankäynnin 1975-76 ja vuoden 2000 rajankäynnin välisenä aikana oli voimassa *Sopimus näiden maiden välisen valtakunnanrajan hoidosta*. Tämä sopimus on täyttänyt tehtävänsä hyvin ja taannut valtakunnanrajan kunnossa pysymisen. Valtuuskunnat pitävät siten tarpeellisena uuden, vastaavan sopimuksen solmimista. Tällä sopimuksella taataan valmius tarpeellisten töiden nopeaan suorittamiseen ja se mahdollistaa rajatöiden koordinoimien muihin töihin sekä se takaa rajadokumenttien ajan tasalla pidon ja arkistoinnin.

Rajankäyntivaltuuskunnat ovat laatineet yhteisen ehdotuksensa uudeksi sopimukseksi. Periaatteiltaan ja käytännön menettelytavoiltaan se vastaa aikaisemmin voimassa ollutta sopimusta. Ainoa suurempi muutos koskee sopimuksen voimassaoloaikaa. Valtuuskunnat ehdottavat, että sopimus olisi voimassa jatkuvana, eikä vain seuraavaan yleiseen rajankäyntiin asti.

Ehdotus sopimuksen tekstiksi:

Suomen Tasavallan ja Norjan Kuningaskunnan

välinen

SOPIMUS

näiden maiden välisen

valtakunnanrajan hoidosta

1 artikla

Suomen Tasavallan ja Norjan Kuningaskunnan välinen valtakunnanraja kulkee maastossa siten kuin se on määritelty viimeisimmän yleisen rajankäynnin rajankäyntiasiakirjoissa, jotka Suomen ja Norjan rajankäyntivaltuuskunnat ovat allekirjoittaneet, ja jotka sopimuspuolten hallitukset ovat hyväksyneet.

2 artikla

Sopimuspuolet sitoutuvat yleisten rajankäyntien välillä huolehtimaan rajan hoidosta ja suorittamaan tarpeelliset tehtävät pitääkseen rajan merkinnän sellaisena kuin se on viimeisimmän rajankäynnin tuloksena.

Tässä tarkoitettuja tehtäviä voivat olla:

- raja-aukon raivaus osuuksilla, missä kasvuston uusiutuminen on voimakasta,
- vahingoittuneiden rajamerkkien korjaus,
- rajamerkkien keltamaalauksen ja sydäнкivien kaiverrusten kunnossapito,
- tehtävät valtakunnanrajan määrittelemiseksi tapauksissa, joissa tekniset työt vaativat muutosta tai parannusta rajan merkintään tietyllä rajoitetulla valtakunnanrajan osuudella,
- tarpeelliset tehtävät Tenon vesistön syväväylän kulun mahdollisten muutosten yhteydessä, kun muutokset johtuvat teknisistä hankkeista tai suurista luonnonmuutoksista.

Työt suoritetaan Suomen ja Norjan rajankäyntivaltuuskunnille viimeisintä yleistä rajankäyntiä varten annettujen ohjeiden sekä vastaavien teknisten ohjeiden mukaisesti.

3 artikla

Rajan hoito jaetaan sopimuspuolten kesken seuraavasti:

1. Suomi vastaa töistä sillä osuudella, jonka kunnostus on ollut Norjan vastuulla viimeisimmässä yleisessä rajankäynnissä.
2. Norja vastaa töistä sillä osuudella, jonka kunnostus on ollut Suomen vastuulla viimeisimmässä yleisessä rajankäynnissä.
3. Suomi ja Norja vastaavat yhteisesti töistä Tenon vesistöllä rajapyykiltä 342 A rajapyykille 343.

4 artikla

Ennen töiden aloittamista on toisen sopimuspuolen asianomaisten viranomaisten kirjallisesti ilmoitettava töistä toisen sopimuspuolen asianomaisille viranomaisille. Toisen sopimuspuolen viranomaisten edustajilla on oikeus olla töiden suorituksessa läsnä.

5 artikla

Jos toisen sopimuspuolen asianomaiset viranomaiset huomaavat, että hoitotehtävät ovat tarpeen toisen sopimuspuolen vastuulla olevalla rajaosuudella, tulee siitä ilmoittaa tämän sopimuspuolen asianomaisille viranomaisille.

6 artikla

Suoritetuista hoitotöistä on laadittava muistio. Muistiosta toimitetaan kaksoiskappale toisen sopimuspuolen asianomaisille viranomaisille. Tenon vesistöllä suoritettavista hoitotöistä laativat sopimuspuolten asianomaiset viranomaiset muistion yhteistoimin. Muistiot liitetään seuraavan yleisen rajankäynnin asiakirjoihin.

7 artikla

Tässä sopimuksessa mainittuja asianomaisia viranomaisia ovat Suomessa nimitetty Suomen rajankäyntivaltuuskunta ja Norjassa nimitetty Norjan rajaylivaltuutettu.

8 artikla

Kustannukset, jotka aiheutuvat rajamerkkien ja raja-aukon kunnossapidosta, suorittaa kumpikin sopimuspuoli oman vastuualueensa osalta.

Kustannukset, jotka aiheutuvat rajan merkinnän parantamisesta teknisten töiden tai suurten luonnonmuutosten takia, jaetaan lähemmin sovittavalla tavalla.

9 artikla

Tämä sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen diplomaattiteitse, että sopimuksen voimaantulon edellyttämät valtiosisäiset toimenpiteet on suoritettu.

10 artikla

Sopimuspuolten asianomaisten viranomaisten pitää hyvissä ajoin tehdä valmistelut ja esitykset seuraavaa yleistä rajankäyntiä varten.

11 artikla

Sopimus on tehty ... päivänäkuuta 200... kahtena suomen- ja norjankielisenä kappaleena, joiden molempien tekstit ovat yhtä todistusvoimaisia.

Tämän vakuudeksi ovat asianomaisten valtioiden valtuutetut allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Suomen hallituksen puolesta

Norjan hallituksen puolesta